

Sytuacja demograficzna województwa lubelskiego w 2017 r.

Demographic situation of lubelskie voivodship in 2017

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Lublinie, Lubelski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Lublin, Lublin Centre for Regional Surveys

Zespół autorski

Editorial team

Zofia Dymek

Kierujący

Supervisor

Krzysztof Markowski

Prace redakcyjne

Editorial work

Zofia Dymek

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Zofia Dymek, Sławomir Dziaduch, Aneta Olszewska-Welman, Magdalena Ściborek-Rycyk

ISSN 2080-0509

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

<http://lublin.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/>

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła

When publishing SO data — please indicate the source

Przedmowa

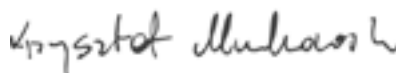
Mam przyjemność przedstawić Państwu publikację „Sytuacja demograficzna województwa lubelskiego w 2017 r.” opracowaną przez pracowników Urzędu Statystycznego w Lublinie. Zakresem tematycznym nawiązuje ona do wcześniejszych opracowań dotyczących stanu, dynamiki i struktury ludności województwa lubelskiego oraz ruchu naturalnego i wędrownego.

Rokroczne zbierane, analizowane i publikowane przez Urząd Statystyczny dane demograficzne mają szczególne znaczenie, ponieważ stanowią one podstawę dla planowania i podejmowania decyzji we wszelkich aspektach życia gospodarczego, społecznego i politycznego. Wiedza na temat zmian demograficznych, ich dynamiki, wieloletnich trendów w odniesieniu do liczby ludności, jej struktury i migracji jest niezbędna by podejmowane w regionie decyzje gospodarcze, społeczne i polityczne były jak najbardziej optymalne i racjonalne.

Publikacja zawiera opis wyników badań oraz tablice prezentujące dane liczbowe dotyczące stanu i struktury ludności, urodzeń, zgonów, przyrostu naturalnego, zawieranych małżeństw, rozwodów i separacji oraz ruchu wędrownego ludności. Przedstawiane zjawiska demograficzne zilustrowano prezentacjami graficznymi w postaci map i wykresów. W publikacji zamieszczono także tablice przeglądowe przedstawiające sytuację demograficzną naszego województwa na tle kraju i innych województw oraz wybrane dane o województwie, podregionach i powiatach obejmujące dane demograficzne z 2017 r.

Jestem przekonany, że przedstawiony materiał statystyczny będzie dla Państwa użytecznym źródłem informacji na temat sytuacji demograficznej w województwie lubelskim. Zachęcam też Państwa do pogłębienia wiedzy na temat zaprezentowanych w naszej publikacji zagadnień i do zapoznania się z bardziej szczegółowymi danymi, które dostępne są zarówno w Urzędzie Statystycznym w Lublinie jak i na naszej stronie internetowej <http://lublin.stat.gov.pl>.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Lublinie

dr Krzysztof Markowski

Lublin, lipiec 2018 r.

Preface

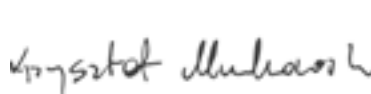
I have the great pleasure to present the publication "Demographic situation of lubelskie voivodship in 2017" elaborated in Statistical Office in Lublin. The scope of information refers to our previous compilations concerning size and structure of population of lubelskie voivodship as well as vital statistics and migration.

Collected, analysed and disseminated year by year by Statistical Office in Lublin demographic data are of particular importance serving as a basis for planning and decision-making in all aspects of economic, social and political life. Knowledge of the demographic changes, its dynamics, long-term trends regarding to the population number, its structure as well as migration flows is indispensable that decisions taken in the region were optimized and rational.

The publication consists of the synthesis of survey results and tables describing the most relevant data concerning size, dynamics and structure of population, births, deaths, vital statistics, marriages, divorces and separations and migration. Presented demographic phenomena are illustrated by graphic presentations including maps and charts. The publication also contains review tables presenting demographic situation of our voivodship on the background of the country and other voivodships as well as selected demographic data on the voivodship, subregions, powiats and gminas for 2017.

I hope that presented statistical data will be a useful source of information on demographic situation in lubelskie voivodship. I would also like to encourage you to deepen your knowledge on the issues presented in the publication and explore more detailed data available in Statistical Office as well on our website <http://lublin.stat.gov.pl>.

Director
of Statistical Office
in Lublin

Krzysztof Markowski, PhD

Lublin, July 2018

Spis treści

Contents

Przedmowa.....	3
<i>Preface</i>	<i>4</i>
Spis wykresów	6
<i>List of charts</i>	<i>6</i>
Spis map	8
<i>List of maps</i>	<i>8</i>
Spis tabel.....	9
<i>List of tables.....</i>	<i>9</i>
Objaśnienia znaków umownych.....	11
<i>Symbols</i>	<i>11</i>
Skróty.....	11
<i>Abbreviations.....</i>	<i>11</i>
Wstęp.....	12
<i>Introduction.....</i>	<i>12</i>
Synteza.....	14
<i>Executive summary.....</i>	<i>14</i>
Rozdział 1. Stan i rozmieszczenie ludności w układzie terytorialnym.....	16
<i>Chapter 1. Size and structure of population in territorial layout.....</i>	<i>16</i>
1.1. Powierzchnia i podział terytorialny	16
1.1. <i>Area and territorial division</i>	<i>16</i>
1.2. Stan ludności	17
1.2. <i>Population size.....</i>	<i>17</i>
Rozdział 2. Struktura ludności.....	23
<i>Chapter 2. Structure of population.....</i>	<i>23</i>
Rozdział 3. Ruch naturalny ludności.....	30
<i>Chapter 3. Vital statistics of population</i>	<i>30</i>
3.1. Małżeństwa	31
3.1. <i>Marriages</i>	<i>31</i>
3.2. Rozwody.....	35
3.2. <i>Divorces</i>	<i>35</i>
3.3. Separacje.....	37
3.3. <i>Separations.....</i>	<i>37</i>
3.4. Urodzenia	37
3.4. <i>Births.....</i>	<i>37</i>
3.5. Zgony	44
3.5. <i>Deaths.....</i>	<i>44</i>
3.6. Przyrost naturalny.....	50
3.6. <i>Natural increase.....</i>	<i>50</i>

3.7. Dynamika demograficzna.....	52
3.7. Demographic dynamics	52
Rozdział 4. Migracje ludności.....	54
Chapter 4. Migration of population	54
4.1. Migracje ludności na pobyt stały	54
4.1. Migration of population for permanent residence	54
4.2. Migracje wewnętrzne ludności na pobyt czasowy ponad 3 miesiące	58
4.2. Internal migration of population for temporary stay above 3 months	58
4.3. Migracje zagraniczne ludności na pobyt czasowy	60
4.3. International migration of population for temporary stay.....	60
Rozdział 5. Potencjał demograficzny.....	61
Chapter 5. Demographic potential.....	61
5.1. Zastosowana metoda badawcza i dobór zmiennych	61
5.1. Applied research method and variable selection	61
5.2. Analiza potencjału demograficznego	63
5.2. Analysis of demographic potential.....	63
Mapy	71
Maps.....	71
Uwagi metodyczne.....	94
Methodological notes	94
Aneks - Tablice statystyczne	95
Annex - Statistical Tables.....	95

Spis wykresów

List of charts

1. Powierzchnia w km ² według województw i powiatów	16
1. Area in km ² by voivodships and poviats.....	16
2. Ludność w dniu 31 XII 2017 r. według województw i powiatów	18
2. Population as of December 31 2017 by voivodships and poviats.....	18
3. Różnica w stanie ludności w latach 2000-2017 według powiatów	20
3. Difference in the size of population in 2000-2017 by poviats.....	20
4. Wskaźnik urbanizacji w 2017 r. według województw i powiatów	21
4. Urbanization rate in 2017 by voivodships and poviats.....	21
5. Ludność według płci i miejsca zamieszkania w 2017 r.	23
5. Population by sex and residence in 2017	23
6. Piramida wieku (2000, 2017).....	24
6. Population age pyramid (2000, 2017)	24
7. Ludność według biologicznych grup wieku (2000, 2010, 2015, 2016, 2017).....	26
7. Population structure by biological age groups (2000, 2010, 2015 and 2016, 2017).....	26
8. Ludność według płci i biologicznych grup wieku	27
8. Population by sex and biological age groups	27

9. Przeciętne dalsze trwanie życia (2000-2017).....	29
9. Life expectancy (2000-2017).....	29
10. Małżeństwa (2000-2017)	31
10. Marriages (2000-2017).....	31
11 Współczynnik małżeństw w 2017 r. według województw i powiatów.....	32
11. Marriages rate in 2017 by voivodships and poviats	32
12. Małżeństwa pierwsze i powtórne zawarte w 2017 r.....	33
12. First marriages and remarriages contracted in 2017	33
13. Nowożeńcy według płci i wieku (2000, 2017).....	33
13. Bridegrooms and brides by sex and age (2000, 2017).....	33
14. Nowożeńcy według poziomu ukończonego wykształcenia (2000-2017)	34
14. Bridegrooms and brides by education level (2000-2017)	34
15. Rozwody orzeczone prawomocnie według winy strony w 2017 r.....	36
15. Divorces by guilt of spouses in 2017.....	36
16. Rozwody według liczby małoletnich dzieci w 2017 r.....	36
16. Divorces by number of underage children in 2017	36
17. Urodzenia żywe według płci (2000-2017).....	38
17. Live births by sex (2000-2017)	38
18. Współczynnik urodzeń w 2017 r. według województw i powiatów.....	39
18. Births rate in 2017 by voivodships and poviats.....	39
19. Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka u matki w 2017 r.....	40
19. Live births by birth order in 2017	40
20. Płodność kobiet (2000, 2017).....	40
20. Female fertility (2000, 2017).....	40
21. Urodzenia żywe według wieku rodziców (2000-2017).....	41
21. Live births by age of parents (2000-2017)	41
22. Urodzenia żywe według wykształcenia matki (2000, 2017)	42
22. Live births by education level of mothers (2000, 2017)	42
23. Kobiety w wieku rozrodczym i współczynnik dzietności (1990, 2000-2017)	42
23. Women in the reproductive age and total fertility rate of population (1990, 2000-2017).....	42
24. Współczynnik dzietności ogólnej w 2017 r. według województw i powiatów.....	43
24. Total fertility rate in 2017 by voivodships and poviats	43
25. Zgony według płci (2000-2017)	44
25. Deaths by sex (2000-2017)	44
26. Współczynnik zgonów w 2017 r. według województw i powiatów	45
26. Death rate in 2017 by voivodships and poviats	45
27. Miernik nadwyżki umieralności mężczyzn (2000-2017)	46
27. Rate surplus male mortality (2000-2017)	46
28. Zgony według płci i wieku zmarłych (2000, 2017)	47
28. Deaths by sex and age of deceased (2000, 2017)	47
29. Zgony według płci i wybranych przyczyn w 2016 r.....	48
29. Deaths by sex and selected causes in 2016	48

30. Zgony niemowląt według wybranych przyczyn w 2016 r.....	49
<i>30. Infant deaths by selected causes in 2016.....</i>	<i>49</i>
31. Przyrost naturalny (1998-2017)	50
<i>31. Natural increase (1998-2017)</i>	<i>50</i>
32. Przyrost naturalny według województw w 2017 r.	51
<i>32. Natural increase by voivodships 2017</i>	<i>51</i>
33. Przyrost naturalny według powiatów w 2017 r.....	52
<i>33. Natural increase by powiats in 2017.....</i>	<i>52</i>
34. Migracje międzywojewódzkie ludności na pobyt stały (1998-2017)	54
<i>34. Intervoivodeship migration of population for permanent residence (1998-2017)</i>	<i>54</i>
35. Migracje wewnętrzne według kierunków w 2017 r.....	56
<i>35. Internal migration by directions in 2017</i>	<i>56</i>
36. Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku w 2017 r.	57
<i>36. Internal migration of population for permanent residence by sex and age in 2017</i>	<i>57</i>
37. Migracje wewnętrzne ludności na pobyt czasowy ponad 3 miesiące według płci i wieku w 2017 r. (stan w dniu 31 XII)	59
<i>37. Internal migration for temporary stay above 3 months by sex and age in 2017 (as of December 31).....</i>	<i>59</i>
38. Osoby przybyłe z zagranicy zameldowane na pobyt czasowy ponad 3 miesiące według kontynentu poprzedniego zamieszkania. (stan w dniu 31 XII).....	60
<i>38. Persons who arrived from abroad registered for 3 months in 2015 by previous continent of residence (as of December 31).....</i>	<i>60</i>
39. Ludności, przyrost na naturalny i saldo migracji stałych w latach 2000-2017	67
<i>39. Population, natural increase, and net migration in 2000-2017</i>	<i>67</i>

Wykaz map

List of maps

1. Podział administracyjny województwa lubelskiego.....	71
<i>1. Administrative division of Lubelskie Voivodship.....</i>	<i>71</i>
2. Różnica w stanie ludności w latach 2016-2017	72
<i>2. Difference in the size of population in 2016-2017</i>	<i>72</i>
3. Gęstość zaludnienia w 2017 r.	74
<i>3. Population density in 2017.....</i>	<i>74</i>
4. Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn w 2017 r.	76
<i>4. Females per 100 males in 2017.....</i>	<i>76</i>
5. Starzenie się ludności w 2017 r.....	78
<i>5. Ageing of population in 2017</i>	<i>78</i>
6. Mediana wieku ludności w 2017 r.	80
<i>6. Median age of population in 2017</i>	<i>80</i>

7. Małżeństwa w 2017 r.....	82
7. <i>Marriages in 2017</i>	82
8. Dynamika demograficzna w 2017 r.....	84
8. <i>Demographic dynamics in 2017</i>	84
9. Zgony według wybranych przyczyn zgonu w 2016 r.....	86
9. <i>Deaths by selected causes in 2016</i>	86
10. Migracje ludności na pobyt stały w 2017 r.....	88
10. <i>Migration of population for permanent residence in 2017</i>	88
11. Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały w 2017 r. dotyczące województwa lubelskiego.....	90
11. <i>International migration of population for permanent residence in 2017 concerning the lubelskie voivodeship</i>	90
12. Migracje zagraniczne ludności na pobyt czasowy ponad 3 miesiące dotyczące województwa lubelskiego (stan w dniu 31 XII 2017 r).....	91
12. <i>International migration of population for temporary stay above 3 months concerning the lubelskie voivodeship (as of December 31)</i>	91
13. Potencjał demograficzny w 2017 r.....	92
13. <i>Demographic potential in 2017</i>	92

Spis tabel - tekst

List of tables - tekst

1. Ludność. Stan w dniu 31 XII (2000, 2016, 2017).....	19
1. <i>Population. As of December 31 (2000, 2016, 2017)</i>	19
2. Ludność według biologicznych grup wieku i wybranych wskaźników (2000, 2016, 2017).....	25
2. <i>Population structure by biological age groups and selected indicators (2000, 2016, 2017)</i>	25
3. Współczynnik obciążenia demograficznego (2000, 2016, 2017).....	28
3. <i>Age dependency ratio (2000, 2016, 2017)</i>	28
4. Ruch naturalny ludności (2000, 2016, 2017).....	30
4. <i>Vital statistics of population (2000, 2016, 2017)</i>	30
5. Migracje ludności na pobyt stały (2000, 2016, 2017).....	55
5. <i>Migration of population for permanent residence (2000, 2016, 2017)</i>	55
6. Zestaw wskaźników diagnostycznych potencjału demograficznego.....	61
6. <i>Set of diagnostic ratios of demographic potential</i>	61
7. Zestaw wskaźników potencjału demograficznego według województw.....	63
7. <i>Set of ratios of demographic potential by voivodship</i>	63
8. Grupy według poziomu wielkości wskaźnika syntetycznego.....	64
8. <i>Groups by the level of synthetic ratio</i>	64
9. Zestaw wskaźników potencjału demograficznego według powiatów.....	65
9. <i>Set of diagnostic ratios of demographic potential by powiats</i>	65
10. Zestawienie gmin według powiatów i grup potencjału demograficznego.....	68
10. <i>Set of gminas by powiats and of groups demographic potential</i>	68

Spis tabel - Aneks

List of tables - Annex

I. Województwo na tle kraju (2000, 2017).....	96
<i>I. Voivodship on the background of the country (2000, 2017)</i>	<i>96</i>
II. Stan ludności i wybrane wskaźniki demograficzne według województw w 2017 r.....	100
<i>II. Size of population and selected demographic ratio by voivodships in 2017</i>	<i>100</i>
III. Ludność według biologicznych grup wieku i według województw w 2017 r.....	102
<i>III. Population by biological age groups and by voivodships in 2017</i>	<i>102</i>
IV. Ruch naturalny ludności według województw w 2017 r.....	104
<i>IV. Vital statistics by voivodships in 2017.....</i>	<i>104</i>
V. Migracje ludności na pobyt stały według województw w 2017 r.	106
<i>V. Migration of population for permanent residence by voivodships in 2017</i>	<i>106</i>
VI. Ludność w województwie lubelskim w latach 2000-2017.....	108
<i>VI. Population in lubelskie voivodship in 2000-2017</i>	<i>108</i>
VII. Ruch naturalny w województwie lubelskim w latach 200-2017.....	110
<i>VII. Vital statistics in lubelskie voivodship in 2000-2017.....</i>	<i>110</i>
VIII. Migracje ludności na pobyt stały w województwie lubelskim w latach 200-2017	112
<i>VIII. Migration of population for permanent residence in lubelskie voivodship in 2000-2017</i>	<i>112</i>
IX. Ludność według powiatów w 2017 r.	114
<i>IX. Population by powiats in 2017.....</i>	<i>114</i>
X. Ludność według biologicznych grup wieku i powiatów w 2017 r.....	115
<i>X. Population by biological age groups and by powiats in 2017.....</i>	<i>115</i>
XI. Mediana wieku ludności według płci i powiatów w 2017 r.....	116
<i>XI. Median ages of population by sex and by powiats in 2017</i>	<i>116</i>
XII. Wybrane wskaźniki demograficzne według powiatów 2017 r.	117
<i>XII. Selected demographic ratio by powiats in 2017.....</i>	<i>117</i>
XIII. Ruch naturalny według powiatów 2017 r.	118
<i>XIII. Vital statistics by powiats in 2017.....</i>	<i>118</i>
XIV. Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały w 2017 r.....	119
<i>XIV. Internal and international migration for permanent residence by powiats in 2017.....</i>	<i>119</i>
XV. Zestaw wskaźników diagnostycznych potencjału demograficznego według gmin.....	120
<i>XV. Set of diagnostic ratios of demographic potential by gminas.....</i>	<i>120</i>

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol <i>Symbol</i>	Opis <i>Description</i>
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło <i>magnitude zero</i>
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 <i>magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit</i>
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 <i>magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit</i>
Kropka (-)	zupelny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych <i>data not available or not reliable</i>
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe <i>not applicable</i>
„W tym” <i>“Of which”</i>	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy <i>indicates that not all elements of the sum are given</i>

Skróty

Abbreviations

Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>
r.	rok <i>year</i>
tys. <i>thous.</i>	tysiąc <i>thousand</i>
km ²	kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
cd. <i>cont.</i>	ciąg dalszy <i>continued</i>
dok. <i>cont.</i>	dokończenie <i>continued</i>
p. proc. <i>pp</i>	punkt procentowy <i>percentage point</i>
pkt.	punkty <i>point</i>
GUS	Główny Urząd Statystyczny <i>Statistics Poland</i>
PESEL	Powszechny System Ewidencji Ludności <i>Universal Electronic System for Registration of the Population</i>
por.	porównanie <i>comparison</i>

Wstęp

Introduction

W niniejszej publikacji przedstawiono wyniki analizy danych dotyczących stanu i struktury ludności, ruchu naturalnego i migracji ludności na poziomie Polski, województw, powiatów i gmin województwa lubelskiego. Omówiono fakty, które mają bezpośredni wpływ na stan i strukturę ludności. Wykazano, że procesy demograficzne są długoterminowe oraz że jednoroczny wzrost lub spadek liczby poszczególnych zdarzeń ruchu naturalnego nie zmienia występującego trendu. Rezultatem analizy jest prezentacja województwa lubelskiego na tle rankingu województw w Polsce oraz prezentacja danych ilościowych i wskaźników dotyczących powiatów województwa lubelskiego. Dodatkowo zaprezentowano wyniki przeprowadzonego badania potencjału demograficznego województw, powiatów i gmin województwa lubelskiego. Do obliczeń posłużyły dane pochodzące z badań statystycznych i opracowań GUS. Okresem bazowym przyjętym do analizy są lata 2000, 2016 i 2017.

Z punktu widzenia polityki społecznej jednym z najważniejszych uwarunkowań demograficznych jest struktura ludności według wieku¹. Odmienne są bowiem zadania polityki społecznej wobec dzieci, młodzieży, osób dorosłych czy też wobec osób najstarszych. Skala potrzeb społecznych zależy również od liczebności populacji oraz od natężenia określonych procesów demograficznych.

Stan i struktura ludności według płci, wieku i stanu cywilnego stanowi rezultat procesów demograficznych określanych jako ruch naturalny ludności i ruch wędrowniczy ludności. Opis ruchu naturalnego obejmuje fakty zawierania i rozwiązywania małżeństwa, urodzenia i zgonu. Bezpośredni wpływ na stan i strukturę ludności według płci i wieku mają urodzenia, zgonu i małżeństwa. Od ich liczby bowiem zależy stan i struktura ludności. To między innymi te zdarzenia demograficzne decydują o tym, czy liczba ludności na danym obszarze będzie się zwiększała czy zmniejszała, czy będzie więcej ludzi młodych czy też starszych. Liczba urodzeń zarówno w województwie lubelskim, jak i w kraju w dużej mierze zależy od liczby zawieranych związków małżeńskich. W 2017 r. w województwie 82,8% urodzeń to urodzenia małżeńskie. W Polsce powyższy wskaźnik był niższy i wyniósł 75,9%. Liczba zawieranych małżeństw w perspektywie dwóch, trzech lat wpływa na liczbę urodzeń.

Drugim obok przyrostu naturalnego czynnikiem decydującym o strukturze ludności, o tempie przyrostu lub ubytku ludności oraz o jej rozmieszczeniu terytorialnym są migracje. Migracje ludności to przemieszczenia ludności związane ze zmianą stałego (lub czasowego) miejsca zamieszkania połączone z przekroczeniem granicy jednostki administracyjnej podziału terytorialnego kraju (migracje wewnętrzne) lub granicy państwa (migracje zagraniczne). Z przedstawionych w publikacji danych dotyczących liczby i wieku osób migrujących wynika, że najczęściej migrują osoby młode. Przyrost lub ubytek na danym obszarze ludności w tej grupie wiekowej ma duży wpływ na strukturę wieku populacji zamieszkującej dany teren, co z kolei ma wpływ na poziom urodzeń i zgonów. W obszarach odpływowych społeczeństwo starzeje się szybciej, ubywa ludzi w młodym wieku, zmniejsza się współczynnik urodzeń i zwiększa współczynnik zgonów. Natomiast w obszarach napływowych przybywa ludzi młodych, co z kolei przyczynia się do zwiększenia częstości urodzeń, zmniejszenia współczynnika zgonów a tym samym społeczeństwo jest młodsze niż na terenach odpływowych. Województwo lubelskie należy do grupy województw odpływowych, ubywa więc w nim ludzi młodych. Ponadto w województwie lubelskim podobnie jak w kraju od wielu lat trwa proces suburbanizacji w wyniku, którego zmniejsza się liczba ludności miast, a zwiększa liczba mieszkańców gmin położonych na obrzeżach dużych i średniej wielkości miast.

W ostatnim 5 rozdziale podjęto próbę oceny potencjału demograficznego województwa lubelskiego i określenia jego miejsca na tle pozostałych województw oraz oceny poszczególnych powiatów i gmin województwa. Do oceny wykorzystano taksonomiczną bezwzorcową syntetyczną miarę rozwoju. Obliczono wskaźnik syntetyczny uwzględniając następujące zmienne diagnostyczne: współczynnik urodzeń, współczynnik zgonów, saldo migracji na 1000 ludności i indeks starości. Na podstawie obliczonego

¹ J. Orczyk, Polityka społeczna. Uwarunkowania i cele, AE, Poznań 2005, s. 31.

wskaźnika syntetycznego określono rankingi województw, powiatów i gmin, a następnie wyznaczono cztery grupy. Grupowania dokonano metodą odchyłeń standardowych, w których zbiór badanych obiektów został podzielony na cztery grupy od najwyższego posiadanego poziomu potencjału demograficznego do najniższego.

Ponadto publikacja została wzbogacona licznymi mapami przedstawiającymi województwo lubelskie na tle kraju oraz mapami województwa lubelskiego w podziale na powiaty i gminy. W poszczególnych rozdziałach umieszczone zostały wykresy przedstawiające ranking województw i powiatów województwa lubelskiego opisywanych zjawisk demograficznych. Dodatkowo w aneksie zamieszczone zostały szczegółowe tablice z ważniejszymi danymi dotyczącymi Polski, województw, powiatów i gmin województwa lubelskiego.

Statystyka omawianych w opracowaniu zdarzeń demograficznych opiera się na rejestrach urzędów stanu cywilnego (małżeństwa, urodzenia, zgony), sądów (rozwoły i separacje), zbiorach PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności, (migracje stałe) oraz na przeprowadzanym cyklicznie przez GUS badaniu statystycznym ludności zameldowanej na pobyt czasowy ponad 3 miesiące oraz ludności (stałych mieszkańców gminy) nieobecnej w związku z wyjazdem za granicę na pobyt czasowy ponad 6 miesięcy.

Synteza

Executive summary

Województwo lubelskie należy do obszarów depopulacyjnych. Liczba ludności województwa z roku na rok systematycznie maleje. Jest to wynikiem utrzymującego się stale ujemnego salda migracji, które występuje od połowy lat dziewięćdziesiątych XX wieku oraz ujemnego przyrostu naturalnego od końca lat dziewięćdziesiątych. Z opracowanej przez Główny Urząd Statystyczny w Warszawie „Prognozy ludności na lata 2014-2050” wynika, że tendencja ta będzie się nadal utrzymywała.

Rok 2017 był kolejnym rokiem, w którym odnotowano ubytek liczby ludności. W końcu grudnia 2017 r. w województwie lubelskim mieszkało 2 126,3 tys. osób. W porównaniu z 2016 r. liczba mieszkańców zmalała o 7,0 tys. W miastach odnotowano mniejszy ubytek ludności (o 1,1 tys. osób) niż na wsi (o 5,9 tys.). W stosunku do 2000 r. liczba ludności była mniejsza o 79,9 tys. osób, w miastach o 40,5 tys., a na wsi o 39,4 tys. W 2017 r. w miastach województwa lubelskiego zamieszkiwało 46,5% ogółu ludności (w 2000 r. – 46,6%). Na 1 km² przypadało średnio 85 osób, przy czym w miastach 974 osoby, a na wsi 47 osób. W 2000 r. na 1 km² przypadało 88 osób, w miastach 1068 osób, a na wsi 49 osób.

Struktura ludności według płci w województwie lubelskim w perspektywie ostatnich siedemnastu lat nie zmieniła się znacząco. W 2017 r. w województwie lubelskim kobiety stanowiły podobnie jak przed rokiem 51,5% ogółu ludności województwa wobec 51,4% w 2000 r. Na 100 mężczyzn przypadało średnio 106 kobiet. W miastach przewaga liczebna kobiet była większa niż na wsi, na 100 mężczyzn przypadało 112 kobiet wobec 102 na terenach wiejskich. Natomiast struktura ludności według wieku zmienia się z roku na rok. Systematycznie maleje liczba dzieci i młodzieży (poniżej 20 lat), a równocześnie wzrasta liczba ludności w starszych rocznikach (powyżej 65 lat). Oznacza to, że w województwie lubelskim podobnie jak w kraju trwa proces starzenia się społeczeństwa. Główną przyczyną tych zmian jest przesuwanie się w czasie „roczników wyżów i niżów demograficznych”, a także obserwowane od początków lat 90. XX wieku zmniejszenie dzietności kobiet oraz wydłużenie się przeciętnego czasu trwania życia. W wyniku zachodzących zmian demograficznych liczba osób młodych w wieku poniżej 20 lat w województwie lubelskim zmalała o 1,0% z 426,3 tys. w 2016 r. do 421,9 tys. w końcu 2017 r., natomiast liczba osób w wieku 65 lat i więcej wzrosła o 2,8% z 360,0 tys. do 370,6 tys. W porównaniu z 2000 r. liczba osób w wieku poniżej 20 lat zmniejszyła się o 34,0%, a osób starszych zwiększyła o 23,0%. W 2017 r. na 100 osób w wieku poniżej 20 roku życia przypadało 88 osób w wieku 65 lat i więcej, podczas gdy w 2016 r. było 85, a w 2000 r. 47 osób.

W końcu 2017 r. statystyczny mieszkaniec województwa lubelskiego był w wieku 40,6 lat, przy czym mężczyzna miał przeciętnie 38,7 lat, a kobieta 42,7 lata. Mieszkaniec miasta był starszy od mieszkańca wsi o dwa lata. W grudniu 2016 r. mediana wieku ogółem wynosiła 40,3 lat, dla mężczyzn 38,3, a dla kobiet 42,4 lata. W porównaniu z 2000 r. statystyczny mieszkaniec województwa lubelskiego był starszy o ponad pięć lat. Wzrost mediany wieku ludności jest skutkiem wydłużania się przeciętnego trwania życia oraz niskiej liczby urodzeń. Przeciętne trwanie życia dla mężczyzn urodzonych w 2017 r. w województwie lubelskim przewiduje się na 73,6 lata (tyle samo co w 2016 r.), a dla kobiet 82,2 lata (82,7 lata w 2016 r.). Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, to mężczyźni mieszkający w miastach będą żyli przeciętnie o 2,2 lata dłużej niż mężczyźni mieszkający na terenach wiejskich, a kobiety w miastach o 0,2 lata dłużej niż kobiety na wsi. W porównaniu z 2000 r. przeciętnie mężczyzna będzie żył o 4,5 lata dłużej, a kobieta o 3,7 lata.

Od 2008 r. w województwie lubelskim systematycznie maleje liczba zawieranych związków małżeńskich. W 2017 r. w województwie lubelskim zawarto 10 568 małżeństw. W porównaniu z 2016 r. liczba nowo zawartych małżeństw zmalała o 0,8%, a w stosunku do 2000 r. o 15,9%. W miastach w porównaniu z poprzednim rokiem liczba małżeństw zmalała o 1,1%, zaś na wsi o 0,6%. Ponad połowę małżeństw (54,7%) podobnie jak w poprzednim roku zarejestrowano na wsi. W 2017 r. statystyczny pan młody miał 29 lat, a panna młoda 26,9 lat. W porównaniu z 2000 r. zarówno pan młody jak i panna młoda byli starsi o ponad 3 lata.

W 2017 r. w województwie lubelskim rozwiodło się 3 347 par małżeńskich. W porównaniu z 2016 r. liczba prawomocnie orzeczonych rozwodów była większa o 7,0%, a w stosunku do 2000 r. zwiększyła się o 95,5%. W 2017 r. podobnie jak w latach ubiegłych częściej rozwodzili się mieszkańcy miast (61,2% wszystkich rozwodów) niż wsi. Współczynnik rozwodów osiągnął poziom 1,57‰ wobec 1,47‰ w 2016 r. i 0,77‰ w 2000 r. Na 1000 nowo zawartych małżeństw w 2017 r. przypadało 317 rozwodów wobec 294 w 2016 r. i 136 w 2000 r. Wśród rozwiedzionych małżeństw 60,3% posiadało dzieci w wieku poniżej 18 lat.

W 2017 r. podobnie jak na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat w województwie lubelskim liczba urodzeń żywych była mniejsza od liczby zgonów, co oznacza, że po raz kolejny odnotowany został ujemny przyrost naturalny. W 2017 r. w województwie urodziło się 20 898 dzieci, a zmarło 23 427 mieszkańców. W porównaniu z 2016 r. liczba urodzeń wzrosła o 6,3%, a w stosunku do 2000 r. zmalała o 9,6%. Natomiast liczba zgonów w porównaniu z 2016 r. wzrosła o 5,1%, a w porównaniu z 2000 r. o 0,9%. Współczynnik urodzeń osiągnął poziom 9,81‰ wobec 9,21‰ w 2016 r. i 10,42‰ w 2000 r., a współczynnik zgonów – 11,00‰ wobec 10,43‰ w 2016 r. i 10,48‰ w 2000 r. W wyniku ujemnego przyrostu naturalnego w 2017 r. liczba mieszkańców zmalała o 2 529 osób (przed rokiem zmalała o 2 618 osób, a w 2000 r. o 117 osób). W miastach odnotowano mniejszy naturalny ubytek ludności (minus 44 osoby) niż na wsi (minus 2 485). Dla porównania w 2016 r. w miastach w wyniku przyrostu naturalnego przybyło 32 osoby, a na wsi ubyło 2 650 osób. W 2000 r. w miastach przybyło 1 483 osoby, a na wsi ubyło 1 600 osób. Współczynnik przyrostu naturalnego w 2017 r. osiągnął poziom minus 1,19‰, wobec minus 1,23‰ w 2016 r. i minus 0,05‰ w 2000 r.

Województwo lubelskie jest obszarem odpływowym. Z przedstawionych danych wynika, że liczba mieszkańców województwa lubelskiego maleje już od wielu lat. Dzieje się tak, jak wspomniano wcześniej ze względu na występujący naturalny ubytek ludności, oraz ze względu na występującą przewagę liczby osób, które wymeldowały się z pobytu stałego do innych województw w kraju (odpływ), nad liczbą osób nowo zameldowanych na pobyt stały z innych województw (napływ).

W wyniku ujemnego salda migracji stałych w 2017 r. liczba mieszkańców województwa lubelskiego zmniejszyła się o 4 731 osób (w 2016 r. zmalała o 4 067 osób, a w 2000 r. o 3 082 osoby). W miastach ubyło 3 315 mieszkańców, a na wsi 1 416 osób. Wpływ na ujemne saldo bilansu ruchu wędrownego ludności miały migracje wewnętrzne międzywojewódzkie. W 2017 r. podobnie jak w latach ubiegłych więcej osób wyjechało na stałe z województwa lubelskiego (8 054 osoby) niż przybyło na pobyt stały mieszkańców z innych województw (2 982). Współczynnik salda migracji stałych w 2017 r. w województwie lubelskim osiągnął poziom minus 2,22‰ wobec minus 1,90‰ w 2016 r. i minus 1,39‰ w 2000 r.

Podsumowując dane dotyczące sytuacji demograficznej województwa lubelskiego, na podstawie współczynnika urodzeń, zgonów, salda migracji i indeksu starości, obliczono syntetyczny wskaźnik potencjału demograficznego. W 2017 r. województwo lubelskie zajęło 13. pozycję w kraju z wartością wskaźnika równą 0,299 przed województwami: opolskim, łódzkim i świętokrzyskim i tym samym zostało zaliczone do grupy III województw o niskim potencjale demograficznym. Na niską wartość powyższego wskaźnika w województwie największy wpływ miało ujemne saldo migracji, następnie wysoki współczynnik zgonów, niski współczynnik urodzeń i wysoka wartość indeksu starości. Dla porównania w 2000 r. pod tym względem województwo lubelskie zajmowało 12. miejsce w kraju z wartością wskaźnika równą 0,341 przed województwami: śląskim, opolskim, świętokrzyskim i łódzkim.

Rozdział 1

Chapter 1

Stan i rozmieszczenie ludności w układzie terytorialnym

Size and structure of population in territorial layout

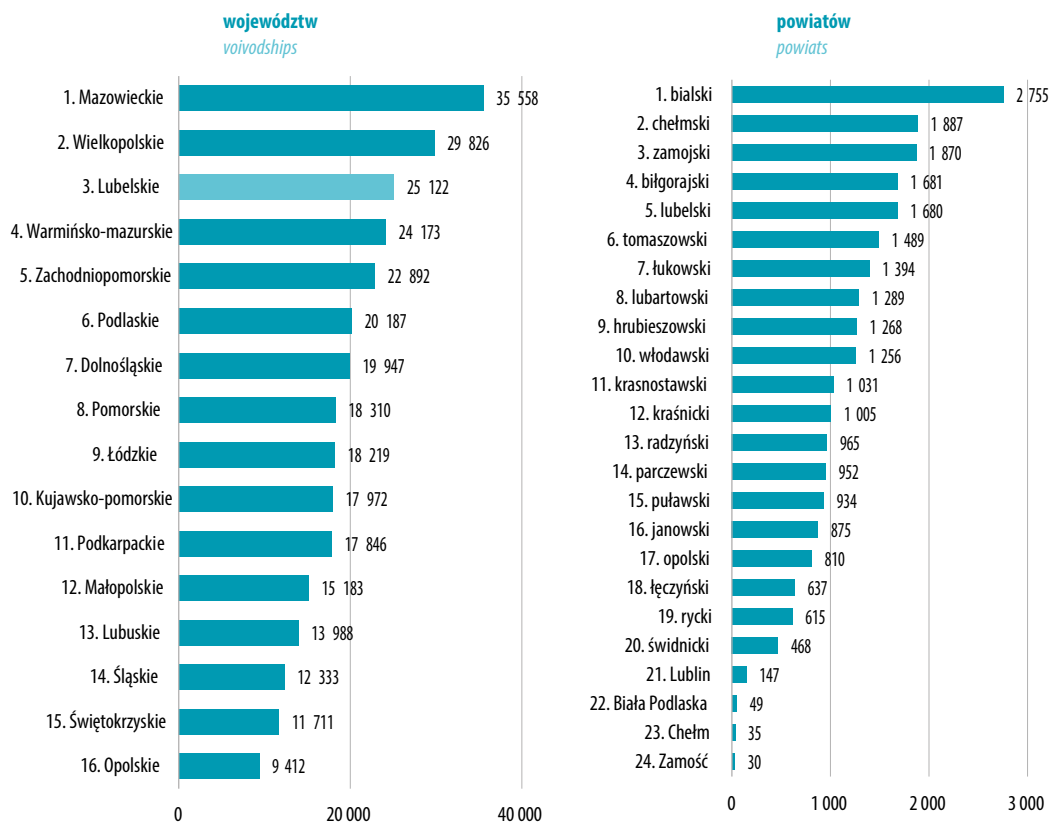
1.1. Powierzchnia i podział terytorialny

1.1. Area and territorial division

Województwo lubelskie położone jest w południowo-wschodniej części Polski. Od północy graniczy z województwem podlaskim, od północno-zachodu z mazowieckim, od zachodu ze świętokrzyskim, a od południa z podkarpackim. Od wschodu sąsiaduje z Białorusią i Ukrainą, tym samym granica województwa wyznacza granicę Unii Europejskiej.

W 2017 r. województwo lubelskie zajmowało terytorium o powierzchni 25 122 km² stanowiące 8,0% powierzchni kraju. Pod względem powierzchni województwo lubelskie od wielu lat utrzymuje się na 3. miejscu w Polsce po mazowieckim (11,4% powierzchni Polski) i wielkopolskim (9,5%).

Wykres 1.
Chart 1.
Powierzchnia w km² według
Area in km² by

Według stanu w dniu 1 stycznia 2017 r. struktura administracyjna województwa lubelskiego obejmowała 20 powiatów ziemskich, 4 miasta na prawach powiatu i 213 gmin, z tego 20 gmin miejskich, 27 miejsko-wiejskich i 166 wiejskich. Największym obszarowo powiatem był powiat bialski (11,0% powierzchni województwa), a najmniejszym Zamość (0,1%). Ogółem w województwie było 47 miast i 4 042 miejscowości wiejskie. W porównaniu z 2000 r. liczba miast wzrosła o 6 (w wyniku odzyskania praw miejskich), a miejscowości wiejskich zmalała o 163. Podział administracyjny województwa lubelskiego przedstawiono na mapie 1. s. 71.

1.2. Stan ludności

1.2. Population size

Dane o liczbie ludności opracowane zostały metodą bilansową. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzypisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania z innych gmin i z zagranicy na pobyt stały i czasowy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych.

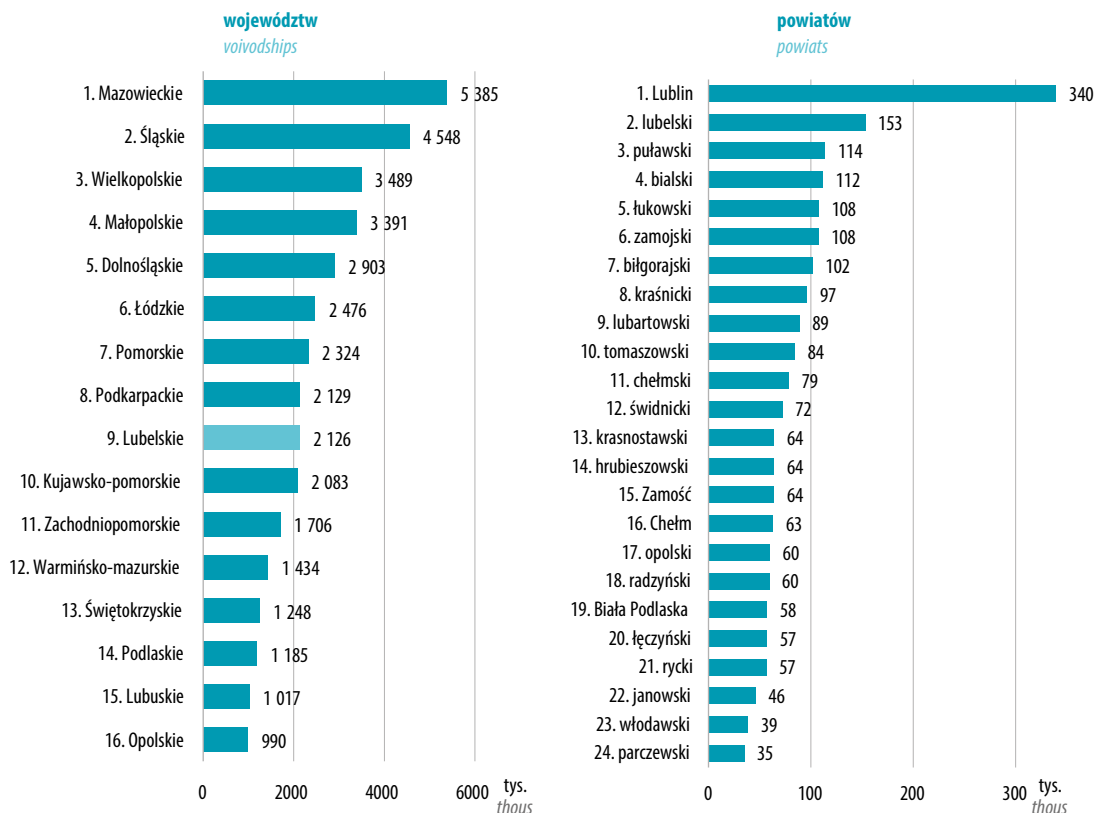
Informacje o liczbie i strukturze ludności prezentowane w tej publikacji opracowano według krajowej definicji zamieszkania. Oznacza to, że bilans nie obejmuje osób przybyłych z zagranicy na pobyt czasowy (bez względu na okres ich czasowego przebywania), natomiast ujmuje stałych mieszkańców Polski przebywających czasowo za granicą (bez względu na okres ich nieobecności).

Prezentowane dane dotyczą ludności w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące mających stały meldunek w innej gminie w kraju.

Według danych szacunkowych w końcu grudnia 2017 r. w województwie lubelskim mieszkało 2 126,3 tys. osób, co stanowiło 5,5% ogółu ludności Polski. Pod względem liczby mieszkańców województwo lubelskie zajmowało 9. miejsce w kraju. Pierwsze miejsce, od wielu lat zajmuje województwo mazowieckie z ponad dwa i pół razy większą liczbą ludności niż województwo lubelskie. Natomiast w najmniej liczonym województwie opolskim mieszkało ponad dwa razy mniej ludności niż w województwie lubelskim (por. wykres 2. s. 18).

Wykres 2.
Chart 2.

Ludność w dniu 31 XII 2017 r. według
Population as of December 31 2017 by

Województwo lubelskie należy do obszarów depopulacyjnych. W porównaniu z 2016 r. liczba ludności w województwie lubelskim zmalała o 7,0 tys. osób. W miastach, przede wszystkim w wyniku nadania praw miejskich miejscowości Rejowiec, odnotowano mniejszy ubytek ludności (o 1,1 tys. osób) niż na wsi (o 5,9 tys.). W stosunku do 2000 r. liczba ludności była mniejsza o 79,9 tys. osób, w miastach o 40,5 tys., a na wsi o 39,4 tys. Współczynnik przyrostu rzeczywistego ludności określający liczbę, o jaką zmieniła się w wyniku przyrostu naturalnego i migracji liczba ludności na każde 1000 osób w minionym roku, wyniósł minus 3,30 wobec minus 2,99 w 2016 r. i minus 1,31 w 2000 r.

Tabela 1.

Ludność
Stan w dniu 31 XII
Population
As of December 31

Table 1.

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2000	2016	2017	
	ogółem <i>total</i>			2016=100
Ludność <i>Population</i>	2 206 200	2 133 340	2 126 317	99,7
mężczyźni <i>males</i>	1 072 803	1 033 740	1 030 453	99,7
kobiety <i>females</i>	1 133 397	1 099 600	1 095 864	99,7
miasta <i>urban areas</i>	1 028 876	989 469	988 365	99,9
mężczyźni <i>males</i>	488 684	466 533	465 934	99,9
kobiety <i>females</i>	540 192	522 936	522 431	99,9
wieś <i>rural areas</i>	1 177 324	1 143 871	1 137 952	99,5
mężczyźni <i>males</i>	584 119	567 207	564 519	99,5
kobiety <i>females</i>	593 205	576 664	573 433	99,4
Przyrost/ubytek rzeczywisty w % <i>Actual increase/decrease rate in %</i>	-0,13	-0,30	-0,33	x

W kraju w porównaniu z 2016 r. odnotowano przyrost liczby ludności o 0,6 tys. osób, a w stosunku do 2000 r. liczba mieszkańców Polski zwiększyła się o 179,6 tys. osób. Współczynnik przyrostu rzeczywistego ludności w 2017 r. wyniósł 0,01‰ wobec minus 0,11‰ w 2016 r. i minus 0,24‰ w 2000 r. W 2017 r. liczba ludności zwiększyła się w 5 województwach. Największy przyrost miał miejsce w województwie pomorskim (współczynnik przyrostu rzeczywistego wyniósł 3,72‰) i w mazowieckim (3,48‰). Natomiast największy ubytek odnotowano w województwie świętokrzyskim (minus 4,14‰) i łódzkim (minus 3,64‰). Pod tym względem w 2017 r. województwo lubelskie zajmowało 14. miejsce w kraju (mapa 2. s. 72).

Stan ludności w województwie lubelskim podobnie jak przed rokiem zmniejszył się prawie we wszystkich powiatach. Wyjątkiem był powiat lubelski, Biała Podlaska i powiat łęczyński. W powiecie lubelskim odnotowano przyrost liczby mieszkańców o 0,7% (1,1 tys. osób). Główną przyczyną tego wzrostu był dalszy rozwój ośrodków podmiejskich skupionych wokół miasta Lublina polegający na migracji mieszkańców miasta na tereny podmiejskie. Największy przyrost liczby ludności w powiecie lubelskim odnotowano w gminie Głusk (o 3,8%), następnie w gminie Wólka (o 1,9%), Konopnica (o 1,7%) oraz Jastków i Niemce (po 0,8%). W Białej Podlaskiej w wyniku dodatniego przyrostu naturalnego oraz przewagi napływu nad odpływem ludności na pobyt czasowy odnotowano wzrost liczby mieszkańców o 0,4%, a w powiecie łęczyńskim o 0,1%. Największy ubytek ludności w województwie lubelskim, spowodowany ujemnym przyrostem naturalnym i ujemnym saldem migracji, wystąpił w powiecie hrubieszowskim (o 1,2%) oraz w parczewskim, tomaszowskim i krasnostawskim (po 0,8%).

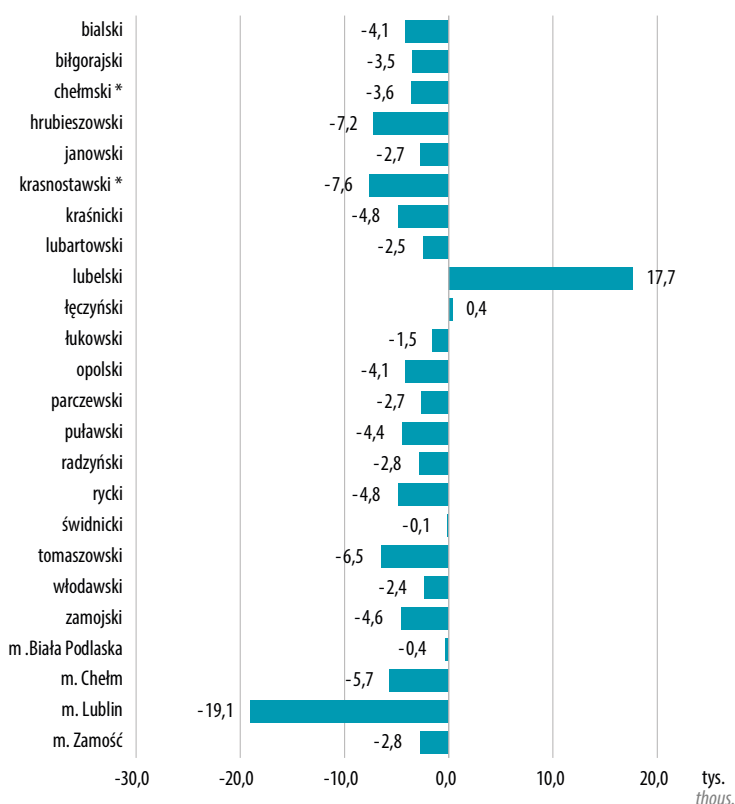
W 2017 r. najliczniejszym pod względem liczby ludności powiatem był Lublin liczący 339,9 tys. mieszkańców, następnie powiat lubelski – 135,4 tys. i puławski – 114,2 tys. Najmniej licznym powiatem był powiat parczewski z 35,1 tys. mieszkańców, następnie włodawski – 38,9 tys. i janowski – 46,3 tys.

Porównując liczbę ludności w poszczególnych powiatach w okresie od 2000 do 2017 r. wzrost liczby mieszkańców odnotowano w 2 powiatach. Są to powiaty lubelski (wzrost o 13,0% - 17,7 tys. osób) i łączyński (wzrost o 0,6% - 0,4 tys.). Największy przyrost w powiecie lubelskim wystąpił w gminie Głusk (o 69,3%), następnie w gminie Wólka (o 59,8%), Konopnica (o 38,2%) i Niemce (o 25,7%). Natomiast w powiecie łączyńskim w gminie Łęczna na terenach wiejskich (o 27,8%). Największy procentowy ubytek ludności w województwie lubelskim odnotowano w powiecie krasnostawskim o 10,6% (7,6 tys. osób) i hrubieszowskim o 10,1% (7,2 tys.). W powiecie krasnostawskim ubytek mieszkańców wystąpił we wszystkich gminach, w tym największy w gminach: Gorzków (o 19,2%), Rudnik (o 18,1%) i Kraśniczyn (o 17,6%). Natomiast w powiecie hrubieszowskim najwięcej mieszkańców opuściło gminy: Trzuszczany (14,1%), Uchanie (13,1%) i Dołhobyczów (12,8%).

Wykres 3. Różnica w stanie ludności w latach 2000-2017 według powiatów²

Stan w dniu 31 XII

Chart 3. Difference in the size of population in 2000-2017 by powiats
As of December 31

Z analizy danych dotyczących stanu ludności w poszczególnych miastach województwa lubelskiego wynika, że w okresie od 2000 do 2017 r. najbardziej wyludnił się Kazimierz Dolny (liczba mieszkańców zmalała o 29,8%), następnie Nałęczów (o 19,3%) i Dęblin (o 15,7%). Natomiast przyrost liczby mieszkańców odnotowano w miastach: Krasnobród (o 5,9%), Parczew (o 2,6%), Biłgoraj (o 0,6%) i Janów Lubelski (o 0,3%). W tym samym okresie na terenach wiejskich największy ubytek mieszkańców odnotowano w gminach: Gorzków (o 19,2%), Podedwórze (o 18,6%), Tuczna (o 18,4%), Grabowiec (o 18,3%), Rudnik (o 18,1%) i Rybczewice (18,0%), zaś największy przyrost w opisanych wcześniej gminach powiatu lubelskiego i łączyńskiego.

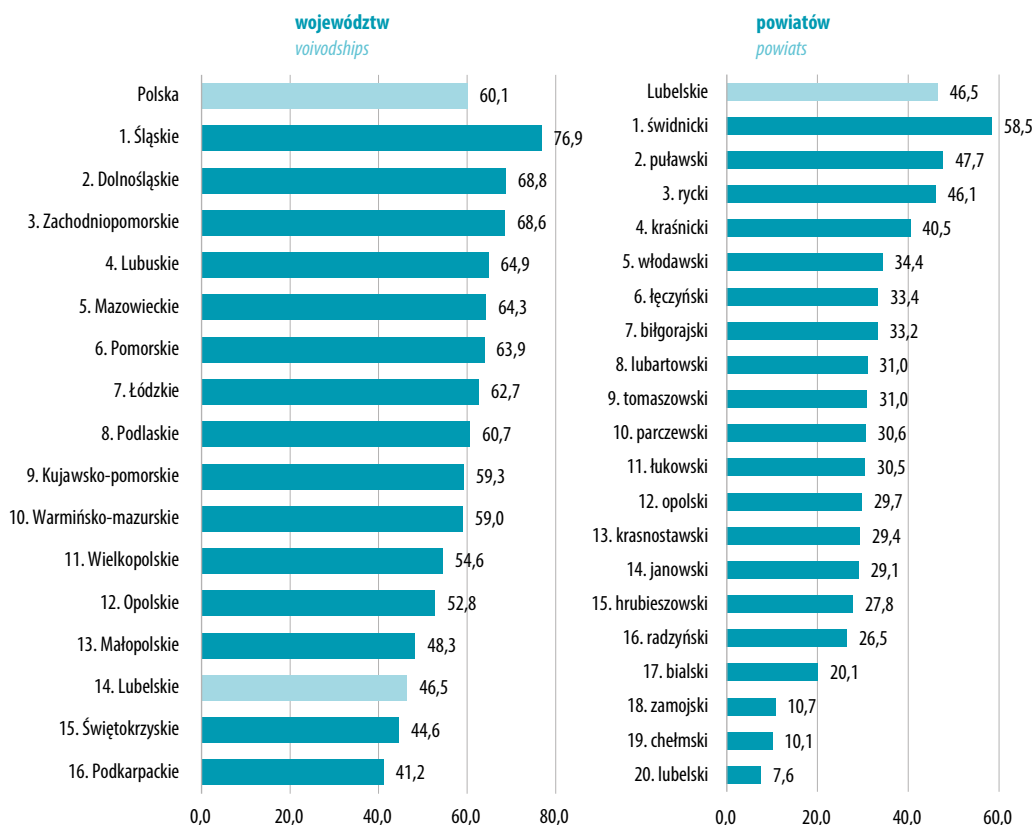
² Dla potrzeb porównań i oceny zmian w rozwoju ludności dane za 2000 r. zostały przeliczone według podziału terytorialnego kraju obowiązującego w 2017 r.

Wskaźnik urbanizacji - udział ludności miejskiej w ludności ogółem zamieszkującej określone terytorium. Jest to miara mówiąca o rozwoju miast na danym obszarze.

Wskaźnik urbanizacji dla województwa lubelskiego kształtuje się na poziomie niższym niż średnia jego wartość w kraju. W miastach województwa zamieszkiwało 46,5% ogółu ludności, podczas gdy w kraju ludność miast stanowiła 60,1% ogółu populacji. Do najbardziej zurbanizowanych województw należało województwo śląskie (76,9%), natomiast do najmniej zurbanizowanych – województwo podkarpackie (41,2%). Biorąc pod uwagę udział mieszkańców miast w ogólnej liczbie ludności województwo lubelskie uplasowało się na 14. pozycji w kraju przed województwem świętokrzyskim i podkarpackim.

Wykres 4.
Chart 4.

Wskaźnik urbanizacji w 2017 r. według
Urbanization rate in 2017 by

Ponad 53,0% ludności miast w województwie lubelskim skupiają cztery największe miasta: Lublin, Zamość, Chełm i Biała Podlaska. Największym miastem pod względem liczby ludności był Lublin, w którym mieszkało 339,9 tys. osób, co stanowiło 34,4% mieszkańców miast województwa lubelskiego i 16,0% ogółu ludności województwa. Od stycznia do grudnia 2017 r. liczba mieszkańców Lublina zmalała o 0,6 tys. osób (o 0,2%), a w porównaniu z 2000 r. o 5,3% (19,1 tys.). Kolejne miasta według liczby ludności to: Zamość z 64,4 tys. mieszkańców, Chełm – 63,3 tys. i Biała Podlaska – 57,5 tys. W porównaniu z 2000 r. liczba mieszkańców Zamościa zmalała o 4,1% (o 2,8 tys. osób), Chełma o 8,2% (o 5,7 tys.), a Białej Podlaskiej o 0,6 % (0,4 tys.). Natomiast najmniejszymi miastami województwa lubelskiego w 2017 r. były Siedliszcze, które prawa miejskie odzyskały w 2016 r. i Frampol z liczbą mieszkańców po 1,4 tys. osób. W porównaniu z 2000 r. liczba mieszkańców Frampola zmalała o 2,0%.

Wśród powiatów ziemskich najbardziej zurbanizowany był powiat świdnicki (ludność miast stanowiła 58,5%), następnie puławski (47,7%) i rycki (46,1%). Najmniejszy udział mieszkańców miast odnotowano w powiecie lubelskim (7,6%) i chełmskim (10,1%).

Gęstości zaludnienia – liczba ludności przypadająca na 1 km² powierzchni danego terytorium.

Zmiany w liczbie ludności nie wpłynęły na gęstość zaludnienia. W 2017 r. podobnie jak w 2016 r. średnia gęstość zaludnienia w województwie lubelskim była niższa niż w kraju i wyniosła 85 osób na km² wobec 123 osób na km² w kraju. Pod tym względem województwo uplasowało się na 12. pozycji w kraju przed województwami: zachodniopomorskim, lubuskim, warmińsko-mazurskim i podlaskim. W miastach na 1 km² przypadało średnio 974 osoby, a na wsi 47 osób. W poszczególnych powiatach województwa rozmieszczenie ludności nie było równomierne. Największe zagęszczenie występowało w Lublinie (2 305 osób na km²), Zamościu (2 121 osób na km²), Chełmie (1 795 osób na km²) i w Białej Podlaskiej (1 165 osób na km²), a najmniejsze w powiecie włodawskim (31 osób na km²) i parczewskim (37 osób na km²). Gęstość zaludnienia według województw, powiatów i gmin w 2017 r. przedstawiono na mapie 3. na stronie 74 i 75.

W 2000 r. podobnie jak w 2017 r. średnia gęstość zaludnienia w województwie lubelskim była niższa niż w kraju i wynosiła 88 osób na km² wobec 122 osób na km² w kraju. W miastach na 1 km² przypadało 1068 osób, a na wsi 49 osoby.

Rozdział 2

Chapter 2

Struktura ludności

Structure of population

W niniejszym rozdziale przedstawiono dane dotyczące struktury ludności według płci i wieku. To właśnie od tej struktury zależy w dużym stopniu rozwój poszczególnych populacji, wobec tego, że dwa zjawiska, które decydują o tym rozwoju, a mianowicie płodność i umieralność pozostają w ścisłym związku z wiekiem i płcią osób zamieszkujących dany obszar.

Struktura ludności według płci w województwie lubelskim w perspektywie ostatnich siedemnastu lat nie zmienia się znacząco. W 2017 r. w województwie lubelskim kobiety stanowiły podobnie jak przed rokiem 51,5% ogółu ludności województwa wobec 51,4% w 2000 r. W kraju w omawianym okresie struktura ludności również nie uległa zmianom. Kobiety stanowiły tak jak w 2016 r. 51,6% ogółu ludności wobec 51,5% w 2000 r.

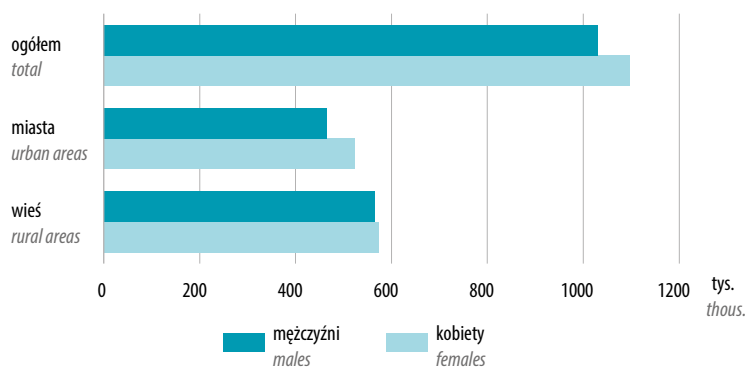
Wykres 5. Ludność według płci i miejsca zamieszkania w 2017 r.

Stan w dniu 31 XII

Chart 5.

Population by sex and residence in 2017

As of December 31

Współczynnik feminizacji - relacja liczby kobiet do liczby mężczyzn na danym obszarze, pomnożona przez 100. Wskazuje ile kobiet przypada na 100 mężczyzn.

Miarą przyjętą do prezentowania struktury ludności według płci jest współczynnik feminizacji. W 2017 r. w województwie lubelskim średnio na 100 mężczyzn przypadało 106 kobiet. W miastach przewaga liczebna kobiet była większa niż na wsi, na 100 mężczyzn przypadało 112 kobiet wobec 102 na terenach wiejskich. W kraju na 100 mężczyzn przypadało 107 kobiet, w miastach - 111 kobiet, a na terenach wiejskich 101. Pod tym względem w 2017 r. województwo lubelskie zajmowało 10. miejsce w kraju. Największa przewaga kobiet nad mężczyznami występowała w województwie łódzkim, w którym wskaźnik feminizacji osiągnął poziom 110, a najmniejsza w podkarpackim gdzie na 100 mężczyzn przypadało 104 kobiety (mapa 4. s. 76).

Powyższe proporcje zmieniają się w zależności od grupy wiekowej. W większości roczników do 49 roku życia włącznie w 2017 r. w ludności województwa lubelskiego przeważali mężczyźni (stanowiąc 51,3% populacji tej grupy wiekowej). W tej grupie wieku na 100 mężczyzn przypadało 95 kobiet. Natomiast wśród

osób mających 50 lat i więcej przeważały kobiety (stanowiąc 56,3% tej grupy wiekowej). Na 100 mężczyzn w wieku 50 lat i więcej przypadało 129 kobiet, przy czym w starszych rocznikach (80 lat i więcej) przewaga kobiet nad mężczyznami była ponad dwa razy większa – na 100 mężczyzn przypadało 233 kobiety.

Na mapie 4. na s. 76 i 77 przedstawiono zróżnicowanie przestrzenne wskaźnika feminizacji. Najwięcej kobiet na 100 mężczyzn w powiatach województwa lubelskiego przypadało w Lublinie (117), następnie w Chełmie (113), Zamościu (112), Białej Podlaskiej i w powiecie puławskim (po 109). Najbardziej wyrównanymi pod względem proporcji płci były powiaty radzyński i rycki, w których to na 100 kobiet przypadało prawie 100 mężczyzn. Przewaga liczebna mężczyzn nad kobietami występowała tylko na terenach wiejskich. W 2017 r. w pięciu powiatach województwa lubelskiego na terenach wiejskich mieszkało więcej mężczyzn niż kobiet. Największa przewaga mężczyzn występowała w powiecie radzyńskim, w którym to na terenach wiejskich na 100 kobiet przypadało ponad 102 mężczyzn oraz w powiatach łukowskim i ryckim gdzie na 100 kobiet przypadało prawie 102 mężczyzn. Jeszcze większe zróżnicowanie przestrzenne wskaźnika feminizacji odnotowano w gminach województwa lubelskiego. Najwięcej kobiet na 100 mężczyzn przypadało w Lublinie (117), następnie w Puławach (115) i Nałęczowie (114), natomiast najmniej w gminie Ulan-Majorat (91), Wola Mysłowska (94) i Terespol (95).

Wykres 6.

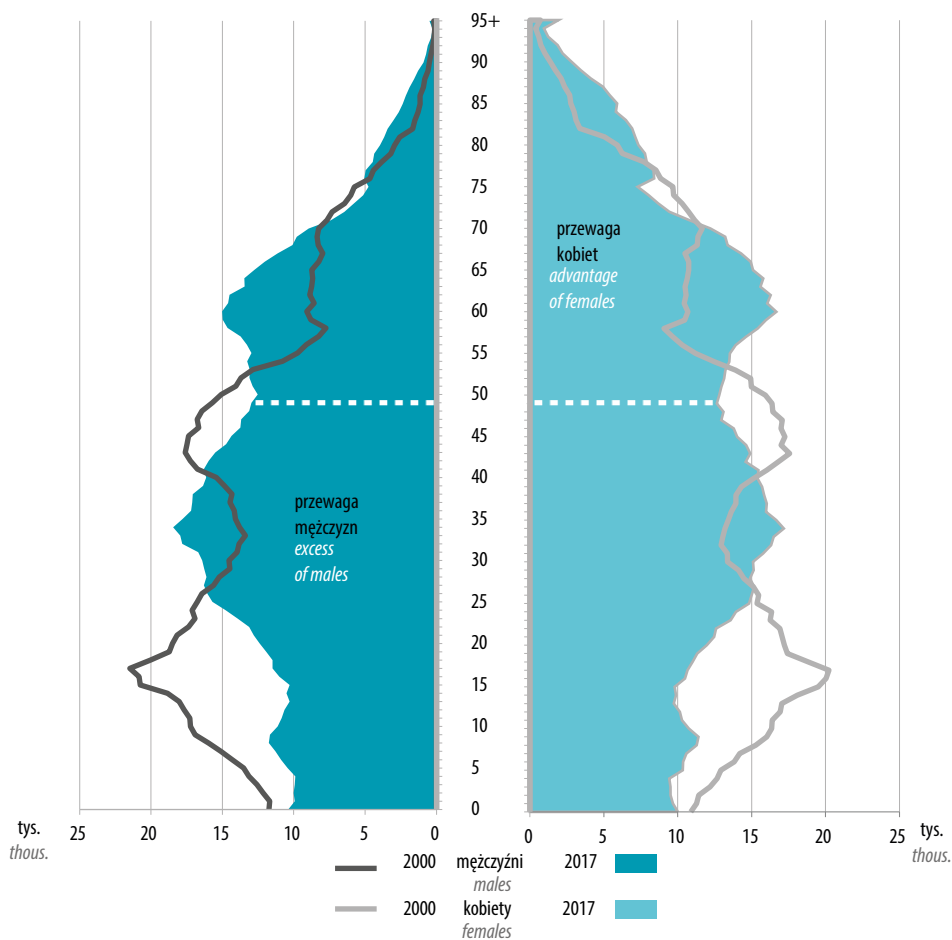
Piramida wieku

Stan w dniu 31 XII

Chart 6.

Population age pyramid

As of December 31

Struktura ludności według wieku w województwie lubelskim zmienia się z roku na rok. Systematycznie maleje liczba dzieci i młodzieży, a równocześnie wzrasta liczba ludności w starszych rocznikach. Oznacza to, że w województwie lubelskim podobnie jak w kraju trwa proces starzenia się społeczeństwa. Główną przyczyną tych zmian jest przesuwanie się w czasie „roczników wyżów i niżów demograficznych”, a także obserwowane od początków lat 90. XX wieku zmniejszenie dzietności kobiet oraz wydłużenie się przeciętnego czasu trwania życia.

W wyniku zachodzących zmian demograficznych liczba osób młodych w wieku poniżej 20 lat w województwie lubelskim zmalała o 1,0% z 426,3 tys. w 2016 r. do 421,9 tys. w końcu 2017 r., natomiast liczba osób w wieku 65 lat i więcej wzrosła o 2,8% z 360,0 tys. do 370,6 tys. W porównaniu z 2000 r. liczba osób w wieku poniżej 20 lat zmniejszyła się o 34,0%, a osób starszych zwiększyła o 23,0%. W 2017 r. na 100 osób w wieku poniżej 20 roku życia przypadało 88 osób w wieku 65 lat i więcej, podczas gdy w 2016 r. było 85, a w 2000 r. 47 osób. W kraju w 2017 r. na 100 osób w wieku poniżej 20 roku życia przypadało 85 osób w wieku 65 lat i więcej wobec 82 osób w 2016 r. i 44 osób w 2000 r.

Współczynnik starości demograficznej - relacja liczby ludności w wieku 65 lat i więcej do ogólnej liczby ludności.

Indeks starości - relacja liczby ludności w wieku 65 lat i więcej do liczby dzieci w wieku do 14 lat łącznie.

Mediana wieku wskazuje przeciętny wiek osób w danej zbiorowości. Wartość mediany wyznacza granicę wieku, którą połowa osób w danej zbiorowości już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

Tabela 2.

Ludność według biologicznych grup wieku i wybranych wskaźników

Stan w dniu 31 XII

Table 2.

Population structure by biological age groups and selected indicators
As of December 31

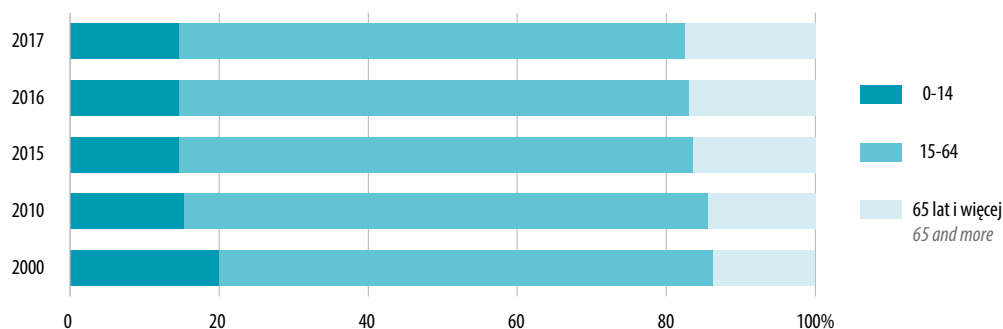
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2000	2016	2017	
	ogółem <i>total</i>			2016=100
Ogółem <i>Total</i>	2 206 200	2 133 340	2 126 317	99,7
Według biologicznych grup wieku: <i>biological age groups by:</i>				
0-14 lat <i>0-14 years</i>	441599	312297	312453	100,0
15-64	1 463 191	1 460 360	1 443 217	98,8
65 lat i więcej <i>65 and more</i>	301 410	360 683	370 647	102,8
Współczynnik starości demograficznej <i>Rate demographic of ageing</i>	13,7	14,6	14,7	x
Indeks starości <i>Ageing ratio</i>	68	115	119	x
Mediana wieku: <i>Median age:</i>				
mężczyźni <i>males</i>	33,0	38,3	38,7	x
kobiety <i>females</i>	37,3	42,4	42,7	x

Struktura ludności według biologicznych grup wieku w końcu grudnia 2017 r. w województwie lubelskim przedstawiała się następująco: dzieci w wieku 0-14 lat stanowiły 14,7% ogółu populacji województwa, ludność dorosła w wieku 15-64 lat 67,9%, a osoby w wieku 65 lat i więcej 17,4%. W 2016 r. dzieci stanowiły 14,6% ogółu ludności, osoby dorosłe 68,5%, a osoby starsze 16,9%. W porównaniu z 2000 r. liczba dzieci zmalała o 129,1 tys. (o 29,2%), osób dorosłych o 20,0 tys. (o 1,4%), a osób starszych wzrosła o 69,2 tys. (o 23,0%).

Wykres 7. Ludność według biologicznych grup wieku

Stan w dniu 31 XII

Chart 7. Population structure by biological age groups
As of December 31

W kraju w 2017 r. dzieci w wieku 0-14 lat stanowiły 15,2% ogółu populacji, ludność dorosła w wieku 15-64 lat 67,9%, a osoby w wieku 65 lat i więcej 17,0%. W porównaniu z 2000 r. liczba dzieci zmalała o 1 470,2 tys. (o 20,2%), osób dorosłych o 144,6 tys. (o 0,6%), a osób starszych wzrosła o 1 794,5 tys. (o 38,0%).

Z analizy danych dotyczących struktury ludności według biologicznych grup wieku w poszczególnych powiatach województwa lubelskiego wynika, że w 2017 r. najwyższy udział procentowy dzieci w wieku 0-14 lat w ogólnej liczbie mieszkańców wystąpił w powiecie łukowskim (dzieci stanowiły 17,3% ogółu populacji), następnie w lubelskim (16,4%) i łęczyńskim (16,3%). Natomiast najniższy udział tej grupy wiekowej odnotowano w Chełmie (12,8%) i w powiecie krasnostawskim (12,9%). Biorąc pod uwagę mieszkańców w wieku 65 lat i więcej, to najwyższy udział tej grupy wiekowej wystąpił w powiecie krasnostawskim (osoby starsze stanowiły 20,3% ogółu populacji) i puławskim (19,8%), zaś najniższy w powiecie łęczyńskim (13,1%).

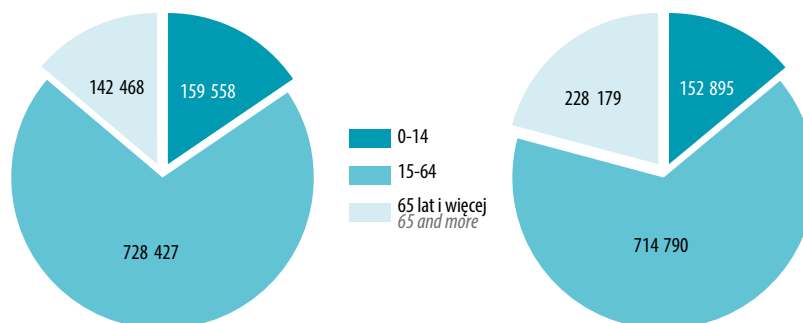
Struktura ludności według wieku jest zróżnicowana pod względem płci i miejsca zamieszkania. Porównując strukturę ze względu na płeć, dzieci w wieku do 14 roku życia włącznie w 2017 r. było więcej wśród mężczyzn (15,5% ogółu mężczyzn) niż wśród kobiet (14,0% ogółu kobiet) podobnie jak osób dorosłych (70,7% ogółu mężczyzn i 65,2% kobiet). Odsetek osób starszych był wyższy wśród kobiet (20,8%) niż wśród mężczyzn (13,8%). Na terenach wiejskich wyższy był udział dzieci (o 1,3 p. proc.), natomiast w miastach więcej niż na wsi mieszkało osób starszych (o 1,2 p. proc.).

Wykres 8. Ludność według płci i biologicznych grup wieku

Stan w dniu 31 XII

Chart 8. Population by sex and biological age groups

As of December 31

Miarami pozwalającymi określić zaawansowanie poziomu starzenia się społeczeństwa na przestrzeni lat na podstawie biologicznych grup wieku są: współczynnik starości demograficznej, indeks starości i współczynnik obciążenia demograficznego.

Indeks starości określający relacje międzypokoleniowe, czyli liczbę dziadków (osób w wieku 65 lat i więcej) przypadających na stu wnuków (dzieci w wieku 0-14 lat) w 2017 r. w województwie lubelskim wyniósł 119 wobec 115 w 2016 r. i 68 w 2000 r. W kraju w 2017 r. osiągnął poziom 112 wobec 109 w 2016 r. i 65 w 2000 r. Pod tym względem województwo lubelskie w 2017 r. zajmowało 11. miejsce w kraju przy założeniu, że najlepsza sytuacja jest w województwie o najniższej wartości indeksu. Najwyższy indeks starości odnotowano w województwie świętokrzyskim (134), a najniższy w pomorskim (96) (mapa 5. s. 78). Powyższy indeks cechowało duże zróżnicowanie między poszczególnymi powiatami województwa lubelskiego. Najwyższa jego wartość występowała w powiecie krasnostawskim (157) i była prawie dwa razy większa od najniższej odnotowanej w powiecie łęczyńskim (80). Jeszcze większe zróżnicowanie wartości indeksu starości odnotowano w poszczególnych gminach województwa lubelskiego. Najwyższa jego wartość występowała w gminie Kraśniczyn (216) i była ponad trzy i pół razy większa od najniższej w gminie Wólka (59) (por. mapa 5. s. 79).

Współczynnik obciążenia demograficznego (oparty na biologicznych grupach wieku) – liczba dzieci (w wieku 0-14 lat) i osób starszych (65 lat i więcej) przypadająca na 100 osób dorosłych (15-64 lata).

Jak wspomniano we wcześniejszej części rozdziału w województwie lubelskim od wielu lat systematycznie maleje liczba dzieci, a zwiększa się liczba osób w starszym wieku. W 2017 r. w województwie lubelskim na 100 osób dorosłych przypadało 47 dzieci i osób starszych (tyle samo co w kraju). Współczynnik obciążenia demograficznego zwiększył się w porównaniu z 2016 r. (46), a w stosunku do 2000 r. zmniejszył się (51). Nie oznacza to jednak, że sytuacja demograficzna w województwie lubelskim w 2017 r. była korzystniejsza niż w 2000 r. W przypadku omawianego współczynnika należy zwrócić uwagę na współczynniki cząstkowe oraz na ich proporcje, które najlepiej obrazują obciążenie. W 2017 r. w województwie lubelskim na 100 osób dorosłych (15-64 lata) przypadało 22 dzieci (0-14 lat) i 26 osób starszych (65 lat i więcej). Oznacza to, że udział dzieci - potencjalnych przyszłych zasobów pracy był mniejszy niż udział osób starszych, które rynek pracy już teoretycznie opuściły. Jako korzystną należałoby uznać sytuację, gdy prze-

waga dzieci jest dużo wyższa niż osób starszych. W 2000 r., pomimo wyższego ogólnego współczynnika obciążenia demograficznego, relacje cząstkowych współczynników były zdecydowanie korzystniejsze. Współczynnik obciążenia osób dorosłych dziećmi był wyższy (30) niż osobami starszymi (21). Z powyższych danych wynika, że w latach 2000 – 2017 nastąpiło niekorzystne odwrócenie proporcji cząstkowych współczynników obciążenia demograficznego.

Tabela 3. **Współczynnik obciążenia demograficznego**
Table 3. *Age dependency ratio*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2000	2016	2017
Ogółem <i>Total</i>	51	46	47
0-14 lat <i>0-14 years</i>	30	21	22
65 lat i więcej <i>65 and more</i>	21	25	26

Kolejną miarą obrazującą zaawansowanie procesu starzenia się społeczeństwa jest mediana wieku. W wyniku zachodzących zmian demograficznych z roku na rok zwiększa się mediana wieku mieszkańca województwa lubelskiego. W końcu 2017 r. statystyczny mieszkaniec województwa lubelskiego był w wieku 40,6 lat, przy czym mężczyzna miał przeciętnie 38,7 lat, a kobieta 42,7 lata (mapa 6 s. 80 i 81). Mieszkaniec miasta był starszy od mieszkańca wsi o dwa lata. W grudniu 2016 r. mediana wieku ogółem wynosiła 40,3 lat, dla mężczyzn 38,3, a dla kobiet 42,4 lata. W porównaniu z 2000 r. statystyczny mieszkaniec województwa lubelskiego był starszy o ponad pięć lat. Wzrost mediany wieku ludności jest skutkiem wydłużania się przeciętnego trwania życia oraz niskiej liczby urodzeń. Najmłodsze społeczeństwo zamieszkiwało w powiecie łukowskim (mediana wieku 37,6 lat) i łęczyńskim (37,9 lat), natomiast najstarsze w Chełmie i w powiecie puławskim (po 42,9 lata) oraz w krasnostawskim (42,8 lata).

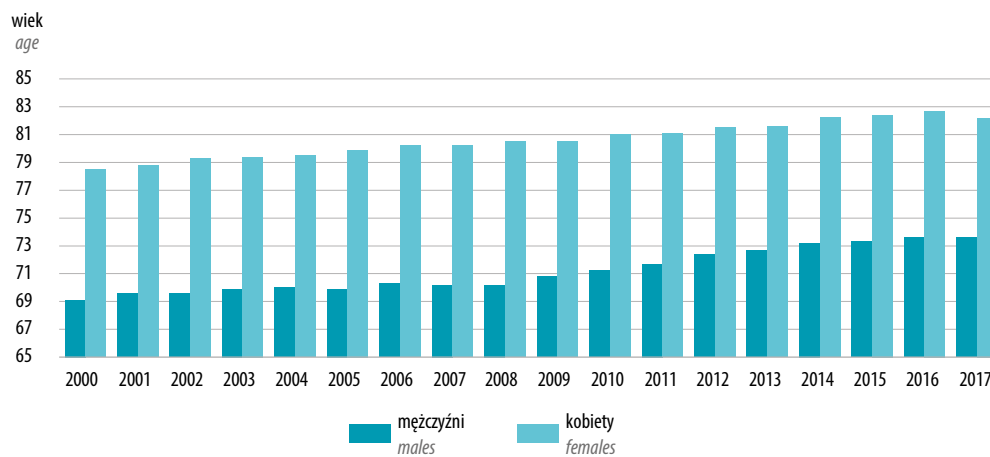
Statystyczny mieszkaniec Polski w 2017 r. miał przeciętnie 40,6 lat, mężczyzna – 38,9 lat, a kobieta – 42,2 lata i w porównaniu z 2000 r. był o ponad pięć lat starszy. W 2017 r. najmłodsze społeczeństwo zamieszkiwało w województwie małopolskim i pomorskim (po 39,3 lat), natomiast najstarsze w województwie opolskim (42,3 lata) i łódzkim (42,2 lata). Pod tym względem w 2017 r. województwo lubelskie uplasowało się na 9. miejscu³ w kraju.

Przeciętne dalsze trwanie życia – średnia liczba lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w danym wieku, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

Od początku lat 90. XX wieku obserwowano powolne, ale systematyczne wydłużanie życia ludzkiego, przy czym przez cały okres utrzymywała się duża różnica między trwaniem życia mężczyzn i kobiet. W 2017 r. w województwie lubelskim w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano niewielkie niekorzystne zmiany. Przeciętne trwanie życia dla mężczyzn urodzonych w 2017 r. w województwie lubelskim przewidyje się na 73,6 lata (tyle samo co w 2016 r.), a dla kobiet 82,2 lata (82,7 lata w 2016 r.). Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, to mężczyźni mieszkający w miastach będą żyli przeciętnie o 2,2 lata dłużej niż mężczyźni mieszkający na terenach wiejskich, a kobiety w miastach o 0,2 lata dłużej niż kobiety na wsi. W porównaniu z 2000 r. przeciętnie mężczyzna będzie żył o 4,5 lata dłużej, a kobieta o 3,7 lata. W kraju w 2017 r. przeciętne trwanie życia dla mężczyzn wyniosło 74,0 lata (73,9 lata w 2016 r.), a dla kobiet 81,8 lat (81,9 lat w 2016 r.) i w porównaniu z 2000 r. wydłużyło się dla mężczyzn o 4,3 lata, a dla kobiet o 3,8 lata.-

³ Najmniejsza wartość mediany wieku została określona jako lokata 1, a najwyższa jako ostatnia lokata 16.

Wykres 9. **Przeciętne dalsze trwanie życia**
Chart 9. *Life expectancy*

Rozdział 3

Chapter 3

Ruch naturalny ludności

Vital statistics of population

Stan i struktura ludności według płci, wieku i stanu cywilnego stanowi rezultat procesów demograficznych określanych jako ruch naturalny ludności. Opis ruchu naturalnego ludności odnosi się do takich zjawisk jak zawieranie związków małżeńskich, liczba separacji, rozwodów, urodzeń i zgonów.

Tabela 4. Ruch naturalny ludności
Table 4. Vital statistics of population

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2000	2016	2017	
	ogółem <i>total</i>			2016=100
Małżeństwa <i>Marriages</i>	12 561	10 654	10 568	99,2
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	5,67	4,99	4,96	x
Rozwody <i>Divorces</i>	1 712	3 129	3 347	107,0
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	77,2	146,5	157,2	x
Separacje <i>Separations</i>	35	82	83	101,2
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	1,58	3,84	3,90	x
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	23 111	19 666	20 898	106,3
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	10,42	9,21	9,81	x
Zgony <i>Deaths</i>	23 228	22 284	23 427	105,1
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	10,48	10,43	11,00	x
Zgony niemowląt <i>Infant deaths</i>	185	69	97	140,6
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	8,00	3,51	4,64	x
Przyrost naturalny <i>Natural increase</i>	-117	-2 618	-2 529	x
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	-0,05	-1,23	-1,19	x
Współczynnik dzietności ogólnej <i>Total fertility rate</i>	1,502	1,271	1,372	x
Współczynnik dynamiki demograficznej <i>Demographic dynamics rate</i>	0,995	0,883	0,892	x

3.1. Małżeństwa

3.1. Marriages

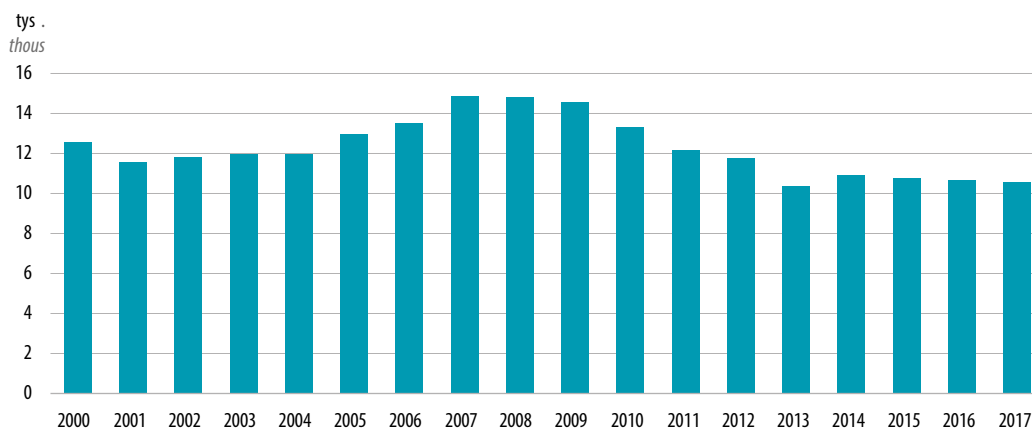
Dane o zarejestrowanych małżeństwach pochodzą z rejestrów urzędów stanu cywilnego.

W 2017 r. w województwie lubelskim zawarto 10 568 związków małżeńskich. W porównaniu z 2016 r. liczba nowo zawartych małżeństw zmalała o 0,8%, a w stosunku do 2000 r. o 15,9%. W miastach w porównaniu z poprzednim rokiem liczba małżeństw zmalała o 1,1%, zaś na wsi o 0,6%. Ponad połowę małżeństw (54,7%) podobnie jak w poprzednim roku zarejestrowano na wsi. W kraju w 2017 r. zawarto o 0,5% mniej małżeństw niż w 2016 r. i o 8,8% mniej niż w 2000 r.

Z danych dotyczących liczby zawartych związków małżeńskich w latach 2000 – 2017 przedstawionych na wykresie 10. wynika, że od 2002 do 2007 r. w województwie lubelskim występowała tendencja wzrostowa, a od 2008 r. rozpoczęła się tendencja malejąca. Jednoroczny wzrost liczby zawartych małżeństw w 2014 r. nie wpłynął na zmianę trendu, gdyż w latach 2015 – 2017 zawarto mniej małżeństw niż w 2014 r. Występujący wzrost liczby zawartych związków małżeńskich w latach 2002 - 2007 był efektem wysokiej liczby urodzeń w latach 70. oraz wyżu demograficznego z początku lat 80. ubiegłego stulecia.

Wykres 10.
Chart 10.

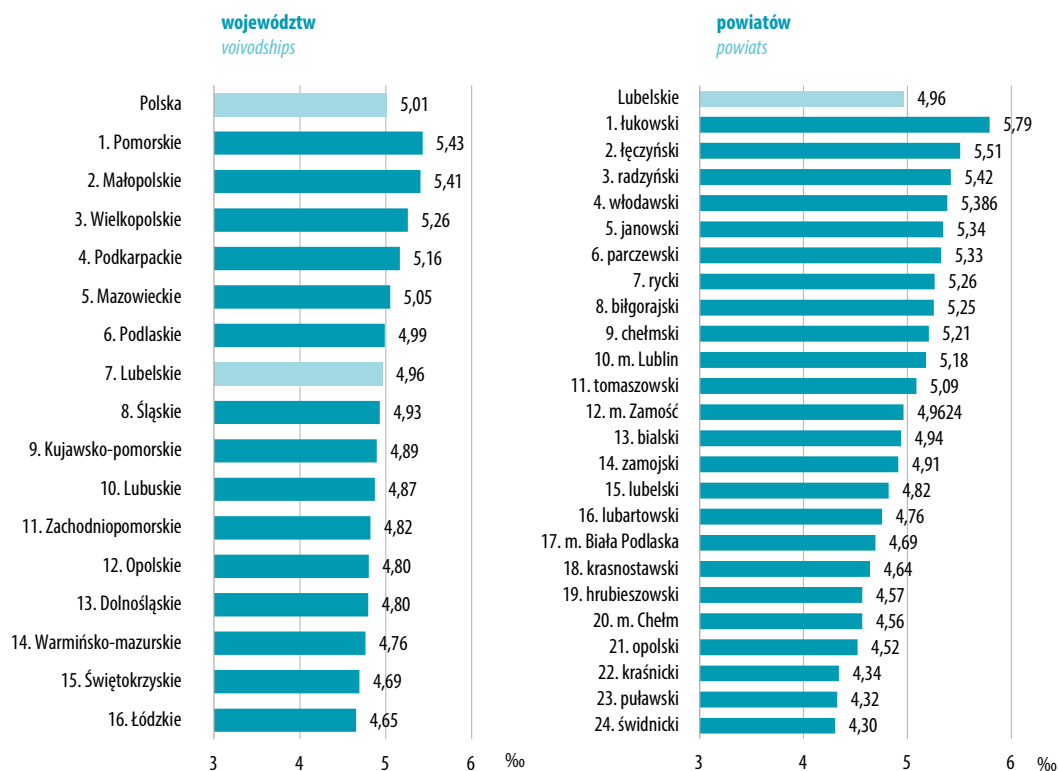
Małżeństwa
Marriages

Miarą przyjętą w porównaniu województw i powiatów województwa lubelskiego pod względem częstości zawierania związków małżeńskich jest współczynnik małżeństw. Współczynnik ten wyraża się liczbą zawartych związków małżeńskich przypadających na 1000 ludności. Współczynnik małżeństw w 2017 r. wyniósł 4,96‰, przed rokiem 4,99‰, a w 2000 roku 5,67‰. Podobnie jak w 2016 r. częstość zawierania związków małżeńskich na wsi (5,08‰) była większa niż w miastach (4,83‰). Powyższy współczynnik cechowało duże zróżnicowanie między poszczególnymi powiatami województwa (wykres 11. s. 32 i mapa 7. s. 82). W 2017 r. w województwie lubelskim najczęściej zawierali związki małżeńskie mieszkańcy powiatu łukowskiego (5,79‰), następnie łączyńskiego (5,51‰) i radzyńskiego (5,42‰), zaś najrzadziej mieszkańcy powiatu świdnickiego (4,30‰), puławskiego (4,32‰) i kraśnickiego (4,34‰). Jeszcze większe zróżnicowanie przestrzenne częstości zawierania związków małżeńskich występowało w gminach województwa lubelskiego (mapa 7. s. 83). Najczęściej w związki małżeńskie wstępowały osoby mieszkające w gminie Wierzbica (11,21‰), następnie w gminie Stary Brus (8,97‰) i Krynice (8,54‰), zaś najrzadziej w gminie Dubienka (2,44‰), Markuszów (2,69‰) i Józefów nad Wisłą (2,83‰).

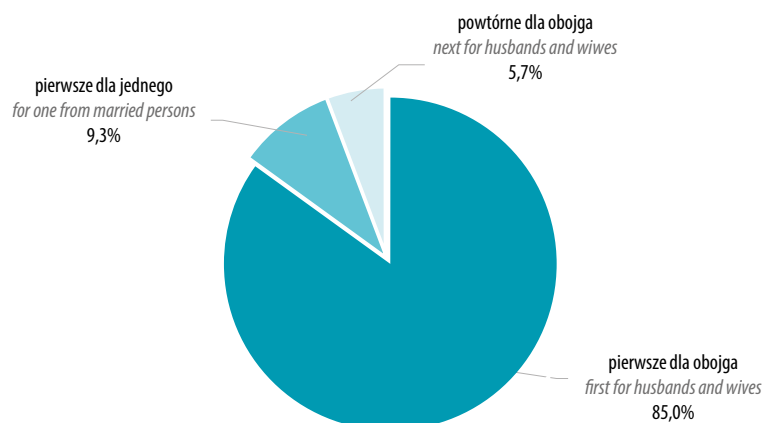
Z analizy danych dotyczących częstości zawierania związków małżeńskich i wieku osób mieszkających w danym powiecie wynika, że najczęściej zawierali związki małżeńskie mieszkańcy powiatów, w których statystyczny mieszkaniec był młodszy od statystycznego mieszkańca województwa lubelskiego, inaczej mówiąc mediana wieku ludności w tych powiatach była niższa niż 40,6 lat.

Wykres 11. Współczynnik małżeństw w 2017 r. według
Chart 11. Marriages rate in 2017 by

W kraju współczynnik małżeństw osiągnął poziom 5,01‰ w 2017 r. wobec 5,03‰ w 2016 r. i 5,52‰ w 2000 r. Z danych przedstawionych na wykresie 11. wynika, że w 2017 r. w województwie lubelskim rzadziej niż średnio w kraju były zawierane związki małżeńskie. Pod względem natężenia małżeństw województwo zajmowało 7. miejsce w kraju (w 2000 r. było na 6. miejscu). W 2017 r. najczęściej w związki małżeńskie wstępowały osoby mieszkające w województwie pomorskim (5,43‰) i małopolskim (5,41‰), zaś najrzadziej w łódzkim (4,65‰) i świętokrzyskim (4,69‰).

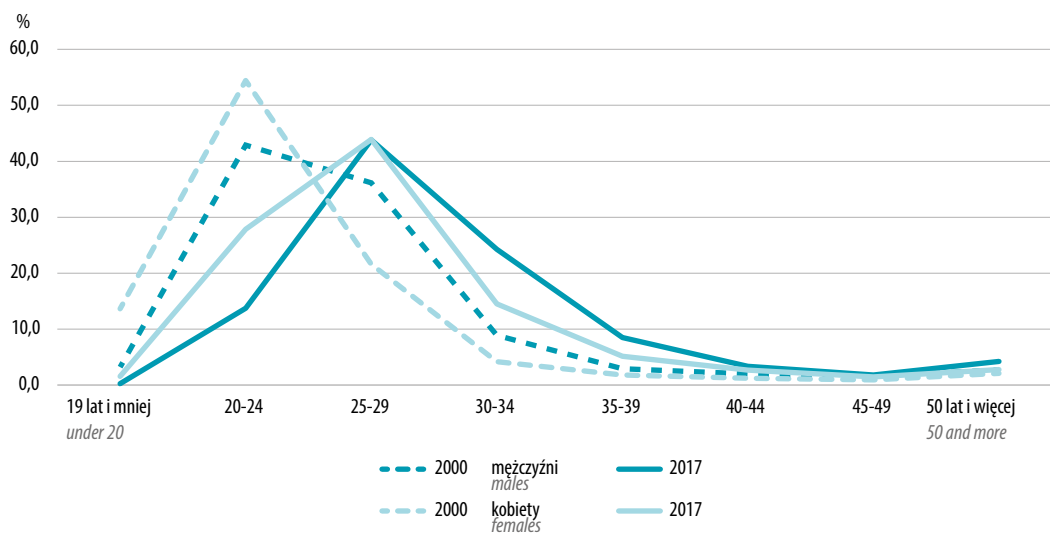
Wykres 12. Małżeństwa pierwsze i powtórne zawarte w 2017 r.
Chart 12. First marriages and remarriages contracted in 2017

Małżeństwa wyznaniowe zawarte w kościołach lub związkach wyznaniowych i jednocześnie zarejestrowane w urzędach stanu cywilnego stanowiły 71,3% wszystkich małżeństw zawartych w 2017 r. (przed rokiem 70,2%). Na wsi częściej niż w miastach zawierano małżeństwa wyznaniowe (75,6% ogółu zawartych małżeństw na wsi wobec 66,1% w miastach).

Z roku na rok zmienia się struktura wieku nowożeńców. W 2017 r. mężczyźni najczęściej zawierali związki małżeńskie w wieku 25-29 lat (43,8% ogółu zawartych małżeństw), natomiast w 2000 r. najczęściej zawierali związki małżeńskie mężczyźni w wieku 20-24 lat włącznie (54,4% panów młodych). Kobiety podobnie jak mężczyźni w 2017 r. najczęściej wychodziły za mąż w wieku 25-29 lat (43,9% ogółu panien młodych), zaś w 2000 r. najwięcej panien młodych było w wieku 20-24 lat (42,9%).

Wykres 13. Nowożeńcy według płci i wieku
Chart 13. Bridegrooms and brides by sex and age

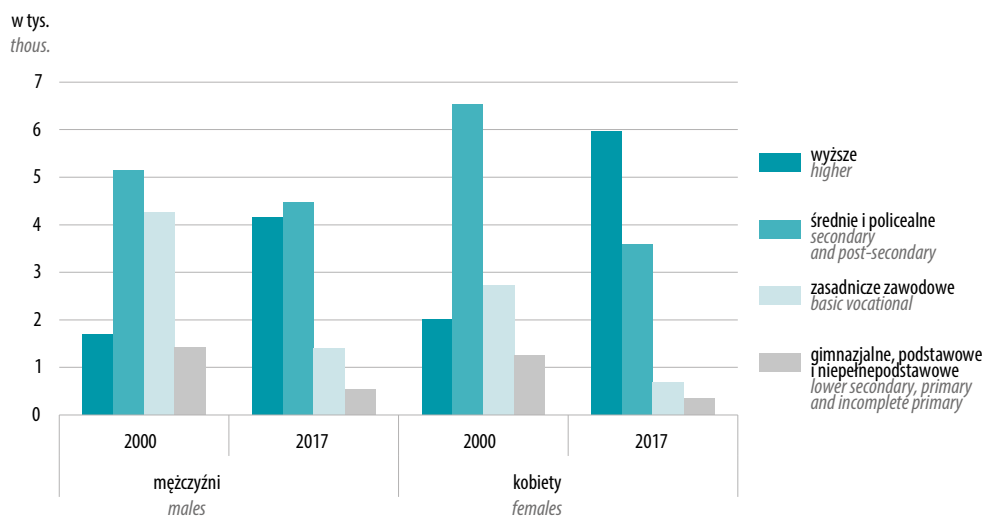

W wyniku zachodzących zmian w strukturze wieku nowożeńców z roku na rok zwiększa się również mediana wieku osób zawierających związki małżeńskie. W 2017 r. w województwie lubelskim statystyczny pan młody miał przeciętnie 29 lat, a panna młoda 26,9 lat (przed rokiem mężczyzna miał 28,7 lat, a kobieta 26,7 lat). W porównaniu z 2000 r. zarówno pan młody, jak i panna młoda byli starsi o ponad trzy lata.

W kraju w 2017 r. mediana wieku zawierania małżeństwa wyniosła dla mężczyzn 29,7 lat, a dla kobiet 27,6 lat i w porównaniu z 2000 r. zwiększyła się zarówno dla mężczyzn, jak i dla kobiet o cztery lata. W 2017 r. najniższą wartość mediany wieku nowożeńców odnotowano w województwie podkarpackim (pan młody przeciętnie miał 28,6 lat, a panna młoda 26,5), natomiast najwyższą w województwie zachodniopomorskim (pan młody – 31,6 lat, panna młoda – 29,0 lat).

Zmianie ulega również struktura poziomu wykształcenia nowożeńców. W 2017 r. w województwie lubelskim najwięcej panien młodych miało wykształcenie wyższe (56,5% ogółu panien młodych) oraz średnie i policealne (33,9%), zaś w 2000 r. średnie i policealne (52,0%) oraz zasadnicze zawodowe (21,7%). W 2017 r. pan młody najczęściej miał wykształcenie średnie i policealne (42,3% ogółu nowożeńców) oraz wyższe (39,3%), natomiast w 2000 r. średnie i policealne (40,9%) oraz zasadnicze zawodowe (34,0%).

Wykres 14. Nowożeńcy według poziomu ukończonego wykształcenia
Chart 14. Bridegrooms and brides by education level

Z analizy danych dotyczących małżeństwa według różnicy wieku małżonków wynika, że w 2017 r. najczęściej zawierane były związki małżeńskie, w których pan młody był starszy od panny młodej od 1 do 2 lat łącznie (27,5% ogółu zawartych małżeństw), następnie od 3 do 5 lat łącznie (24,9%) oraz wśród małżonków w równym wieku (13,5%).

Od 2011 r. w województwie lubelskim podobnie jak w kraju systematycznie maleje liczba istniejących małżeństw. Oznacza to, że każdego roku liczba nowo zawartych małżeństw jest niższa od liczby małżeństw rozwiązanych przez rozwód i przez śmierć małżonka. W końcu grudnia 2017 r. w województwie lubelskim istniało ponad 499,5 tys. małżeństw wobec 502,6 tys. w 2016 r. i prawie 518 tys. w 2011 r. Miarą przyjętą w porównaniu województw pod względem częstości rozwiązanych małżeństw jest współczynnik obliczony jako stosunek małżeństw rozwiązanych do liczby małżeństw zawartych w danym roku. W 2017 r. w województwie podobnie jak w kraju na 1000 istniejących małżeństw prawie 25 zostało rozwiązanych, z tego przez śmierć męża ponad 13, przez śmierć żony ponad 4, a przez rozwód ponad 6. Pod tym względem województwo lubelskie w 2017 r. uplasowało się na 8. miejscu w kraju przy założeniu, że najniższa wartość wskaźnika daje pierwsze miejsce. Najniższy wskaźnik odnotowano w województwie

podkarpackim (na 1000 istniejących małżeństw 20 zostało rozwiązanych), a najwyższy w województwie łódzkim (ponad 28).

3.2. Rozwody

3.2. Divorces

Dane o orzeczonych rozwodach i separacjach pochodzą ze sprawozdawczości sądów.

W 2017 r. w województwie lubelskim rozwiódło się 3 347 par małżeńskich. W porównaniu z 2016 r. liczba prawomocnie orzeczonych rozwodów była większa o 7,0%, a w stosunku do 2000 r. zwiększyła się o 95,5%. W 2017 r. podobnie jak w latach ubiegłych częściej rozwodzili się mieszkańcy miast (61,2% wszystkich rozwodów) niż wsi (38,8%). W kraju liczba prawomocnie orzeczonych rozwodów była o 2,8% większa niż w 2016 r. i o 52,6% większa niż w 2000 r.

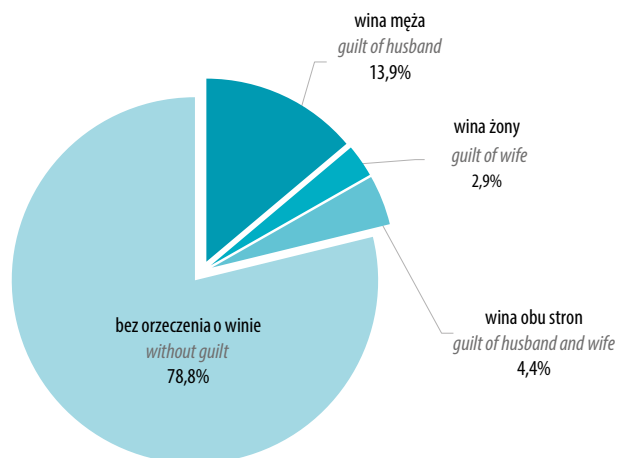
Współczynnik rozwodów (liczba rozwodów na 1000 ludności) osiągnął w omawianym roku poziom 1,57‰ wobec 1,47‰ w 2016 r. i 0,77‰ w 2000 r. Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, to w miastach był wyższy (2,07‰) niż na wsi (1,14‰). Z danych dotyczących liczby prawomocnie orzeczonych rozwodów według powiatów wynika, że w 2017 r. w przeliczeniu na 1000 ludności najczęściej rozwodzili się mieszkańcy Chełma (2,42‰), następnie Białej Podlaskiej (2,27‰) i powiatu świdnickiego (2,06‰). Natomiast najmniej rozwodów odnotowano wśród osób mieszkających w powiecie janowskim (0,97‰), biłgorajskim (1,11‰) i lubartowskim (1,21‰). W kraju w 2017 r. współczynnik rozwodów osiągnął poziom 1,70‰ w 2017 r. wobec 1,65‰ w 2016 r. i 1,12‰ w 2000 r.

Z powyższych danych wynika, że w 2017 r. w województwie lubelskim rzadziej niż przeciętnie w kraju dochodziło do rozpadu małżeństwa poprzez rozwód. Pod tym względem w 2017 r. województwo lubelskie zajmowało 5. miejsce⁴ w kraju (w 2000 r. było na 4. miejscu). Najczęściej rozwodzili się mieszkańcy województwa dolnośląskiego (2,05‰), następnie warmińsko-mazurskiego (1,97‰) i zachodniopomorskiego (1,96‰), natomiast najrzadziej osoby mieszkające w województwie podkarpackim (1,16‰), małopolskim (1,28‰) i świętokrzyskim (1,43‰).

Na 1000 nowo zawartych małżeństw w 2017 r. w województwie lubelskim przypadało 317 rozwodów wobec 294 w 2016 r. i 136 w 2000 r. W miastach wskaźnik ten był prawie dwukrotnie wyższy (428) niż na wsi (225). Ponad dwie trzecie prawomocnie orzeczonych rozwodów zostało wniesionych z powodstwa żony (69,5% ogółu rozwodów). Najczęstsze przyczyny rozwodów to: niezgodność charakterów (38,8% ogółu rozwodów), niedochowanie wierności małżeńskiej (20,1%) oraz nadużywanie alkoholu (19,7%).

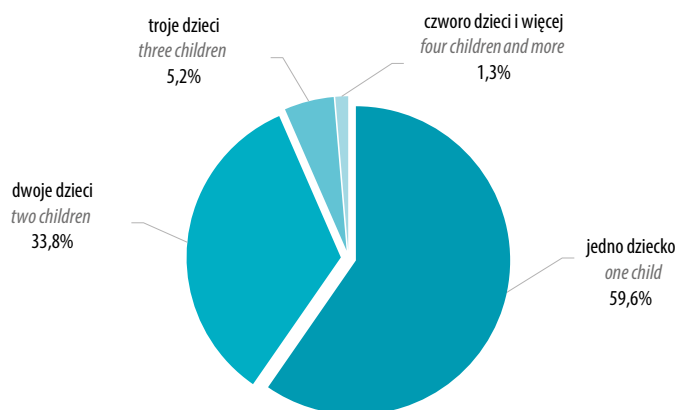
⁴ Najmniejsza wartość współczynnika została określona jako lokata 1, a najwyższa jako ostatnia lokata 16.

Wykres 15. Rozwody orzeczone prawomocnie według winy strony w 2017 r.
Chart 15. Divorces by guilt of spouses in 2017

W 2017 r. w województwie lubelskim najczęściej rozwodzili się mężczyźni mający w momencie orzekania rozwodu 35-39 lat (20,1% ogółu rozwiedzionych mężczyzn), następnie 40-44 lat (18,2%) i 30-34 lat (18,0%). Natomiast najwięcej kobiet otrzymało rozwód w wieku 30-34 lat (20,8% ogółu rozwiedzionych kobiet) i 35-39 lat (20,4%). Biorąc pod uwagę okres trwania małżeństwa, najczęściej rozwodziły się osoby, których małżeństwo trwało od 5 do 9 lat łącznie (24,6% ogółu rozwodów), następnie od 10 do 14 (16,9%), od 15 do 19 (14,5%) i od 2 do 4 lat (12,3%). Wśród rozwiedzionych małżeństw 60,3% (2 017) posiadało dzieci w wieku poniżej 18 lat. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi sąd najczęściej powierzał obojgu rodzicom (54,4% rozwodów małżeństw posiadających wspólne dziecko na wychowaniu), następnie matce (39,7%) oraz ojcu (3,7%). Z rozwiedzionych małżeństw w 2017 r. w województwie lubelskim na utrzymaniu pozostawało łącznie 2 998 dzieci poniżej 18 lat. Najwięcej dzieci (45,5%) pochodziło z rodzin dwudziennych, następnie z jednodziennych (40,1%) i z trzydziennych (10,5%). Ponad połowa dzieci (57,1%) była w wieku od 7 do 15 lat łącznie i pochodziła z rodzin dwudziennych (47,0% ogółu rodzin dwudziennych).

Wykres 16. Rozwody według liczby małoletnich dzieci w 2017 r.
Chart 16. Divorces by number of underage children in 2017

3.3. Separacje

3.3. Separations

W 2017 r. w województwie lubelskim orzeczono 83 separacje. W porównaniu z 2016 r. liczba separacji wzrosła o 1,2%, a w stosunku do 2000 r. zwiększyła się ponad dwukrotnie. Współczynnik separacji (liczba separacji w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców) osiągnął poziom 3,90 wobec 3,84 w 2016 r. i 1,58 w 2000 r., przy czym w miastach był prawie dwukrotnie wyższy (5,25) niż na wsi (2,72). W kraju w 2017 r. liczba orzeczonych separacji była niższa o 2,7% niż w 2016 r. i o 17,1% wyższa niż w 2000 r. Współczynnik separacji osiągnął poziom 4,08‰ wobec 4,20‰ w 2016 r. i 3,50‰ w 2000 r. Pod tym względem w 2017 r. województwo lubelskie uplasowało się na 8. miejscu w kraju przy założeniu, że najniższa wartość współczynnika daje pierwsze miejsce. Najwięcej separacji w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców orzeczono w województwie śląskim (5,87), zaś najmniej w lubuskim (1,57).

Ponad trzy czwarte prawomocnie orzeczonych separacji została wniesiona z powództwa żony (75,9% ogółu separacji). Biorąc pod uwagę okres trwania małżeństwa, najczęściej separacje były orzekane wśród małżeństw, których okres trwania małżeństwa wyniósł 30 lat i więcej (31,3% ogółu orzeczonych separacji). Wśród małżeństw z orzeczoną separacją ponad połowa (50,6%) posiadała dzieci w wieku poniżej 18 lat. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi sąd najczęściej powierzał obojgu rodzicom (69,0% separacji małżeństw posiadających wspólne dziecko na wychowaniu), następnie matce (31,0%).

W 2017 r. w województwie lubelskim zniesiono 9 separacji tj. o 80,0% mniej niż w 2016 r. W kraju w tym okresie liczba zniesionych separacji była wyższa o 21,5%. Zniesienie separacji następuje wskutek złożenia wspólnego wniosku przez obojga małżonków, który rozpatrywany jest przez sąd okręgowy w trybie nieprocesowym.

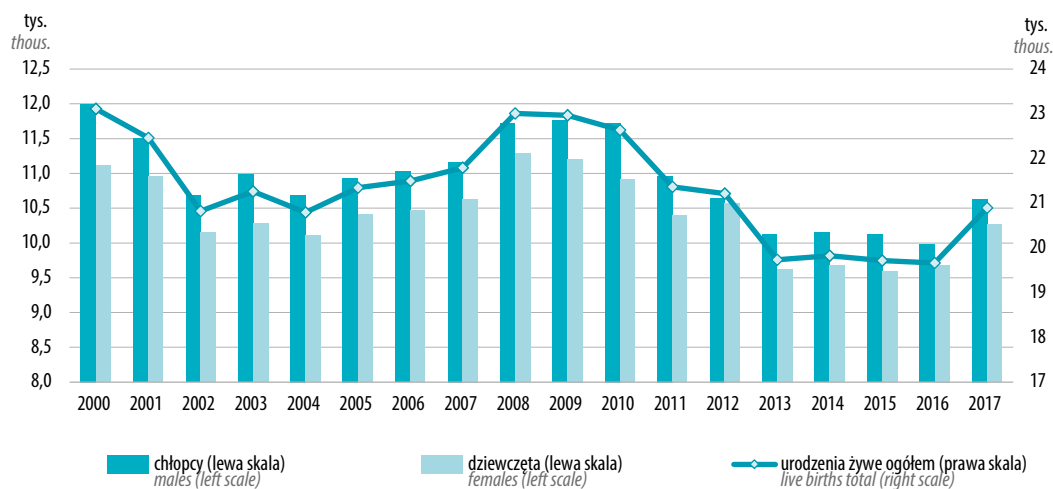
3.4. Urodzenia

3.4. Births

Dane o zarejestrowanych urodzeniach żywych pochodzą z rejestrów urzędów stanu cywilnego.

W 2017 r. w województwie lubelskim zarejestrowano 20 898 urodzeń żywych. W porównaniu z 2016 r. liczba urodzeń wzrosła o 6,3%, a w stosunku do 2000 r. zmalała o 9,6%. W kraju w 2017 r. urodziło się o 5,2% więcej dzieci niż w 2016 r. i o 6,2% więcej niż w 2000 r. W 2017 r. w województwie lubelskim na wsi podobnie jak przed rokiem urodziło się więcej dzieci (54,0% ogółu urodzeń żywych) niż w miastach. Wśród noworodków ponad połowę (50,9%) stanowili chłopcy (w 2000 r. 51,9%). W wyniku utrzymującej się od lat stałej przewagi chłopców (wykres 17. s. 38) w strukturze ludności według płci i wieku w młodszych rocznikach przeważają mężczyźni. W 2017 r. w województwie lubelskim w większości roczników do 49 roku życia przeważali mężczyźni (stanowiąc 51,3% populacji tej grupy wiekowej).

Wykres 17. Urodzenia żywe według płci
Chart 17. Live births by sex

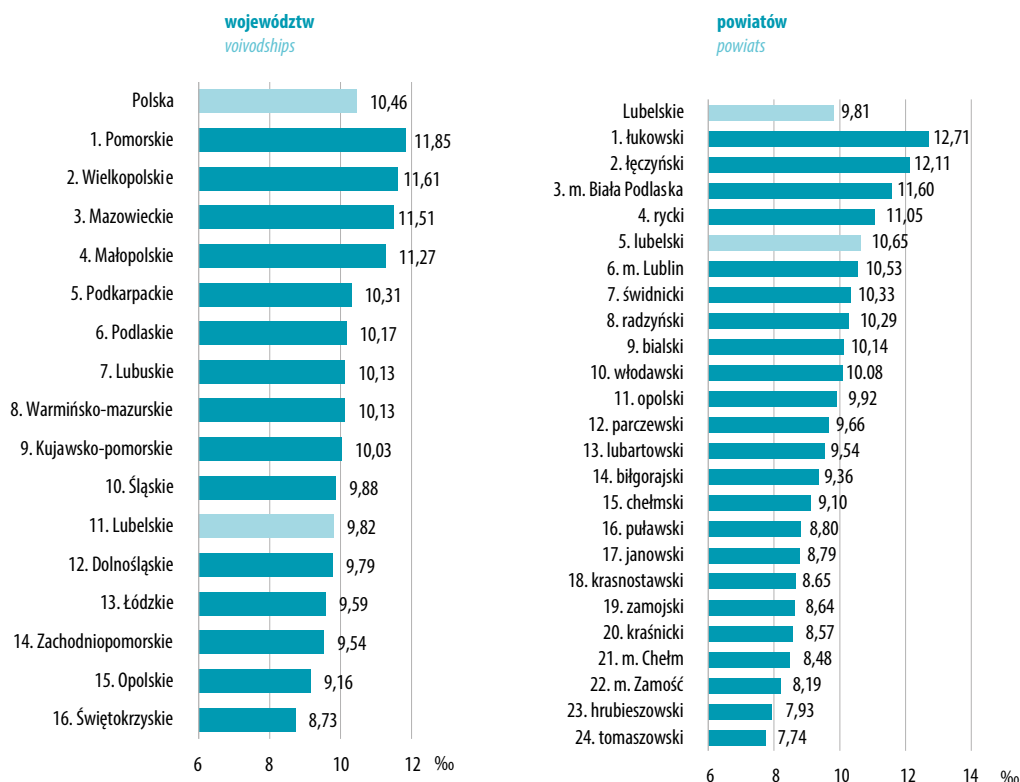
Z danych dotyczących liczby urodzeń w latach 2000 - 2017 przedstawionych na wykresie 17. wynika, że od 2005 do 2009 r. w województwie lubelskim występowała tendencja wzrostowa, a od 2010 r. rozpoczęła się tendencja malejąca. Jednoroczny niewielki wzrost liczby urodzeń w 2014 r. nie zmienił trendu. Trudno też jest ocenić wzrost liczby urodzeń odnotowany w 2017 r., aktualnie nie wiadomo czy jest to jednoroczny wzrost, czy też początek zmiany trendu. Występujący wzrost liczby urodzeń w latach 2005 – 2009 jest efektem zwiększonej liczby zawieranych związków małżeńskich w latach 2002 – 2007.

Liczba urodzeń zarówno w województwie lubelskim, jak i w kraju w dużej mierze zależy od liczby zawieranych związków małżeńskich. W minionym roku w województwie lubelskim 82,8% dzieci urodziło się w rodzinach tworzonych przez prawnie zawarte związki małżeńskie (w 2000 r. urodzenia małżeńskie stanowiły 91,4% ogółu urodzeń żywych). W Polsce powyższy wskaźnik był niższy i wyniósł 75,9%. Liczba zawieranych małżeństw w perspektywie dwóch, trzech lat wpływa na liczbę urodzeń.

Miarą przyjętą w porównaniu województw i powiatów województwa lubelskiego pod względem natężenia urodzeń jest współczynnik urodzeń. Współczynnik ten wyraża się liczbą urodzeń żywych przypadających na 1000 osób. Współczynnik urodzeń w 2017 r. w województwie lubelskim osiągnął poziom 9,81‰ wobec 9,21‰ w 2016 r. i 10,42‰ w 2000 r. Na wsi odrotnie niż w ubiegłym roku osiągnął nieco wyższy poziom (9,89‰) niż w miastach (9,72‰).

W kraju współczynnik urodzeń w 2017 r. osiągnął poziom 10,46‰ wobec 9,95‰ w 2016 r. i 9,89‰ w 2000 r. Z powyższych danych wynika, że w 2017 r. w województwie lubelskim występowało niższe niż średnie w kraju natężenie urodzeń. Pod tym względem województwo zajmowało 11. miejsce w kraju (w 2000 r. było na 6. miejscu). W Polsce między poszczególnymi województwami występuje duże zróżnicowanie pod względem natężenia urodzeń (wykres 18. s. 39). Najwięcej dzieci w przeliczeniu na 1000 ludności (powyżej średniej krajowej) urodziło się w województwie pomorskim (11,85‰), następnie w wielkopolskim (11,61‰) i mazowieckim (11,51‰), a najmniej w świętokrzyskim (8,73‰) i opolskim (9,16‰).

Wykres 18. Współczynnik urodzeń w 2017 r. według
Chart 18. Births rate in 2017 by

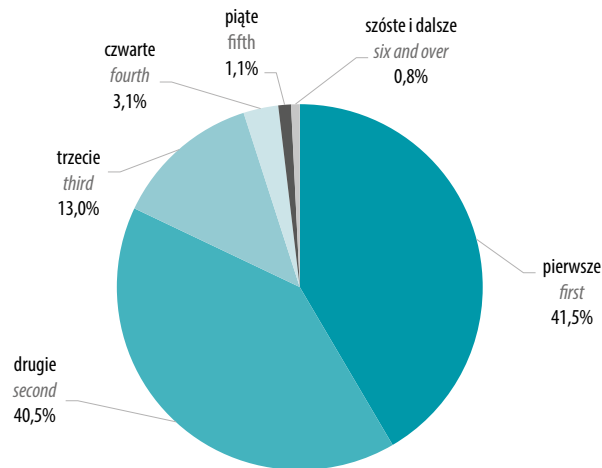
Zróżnicowanie przestrzenne współczynnika natężenia urodzeń według powiatów w województwie lubelskim przedstawiono na wykresie 18. W 2017 r. w województwie lubelskim najwięcej dzieci w przeliczeniu na 1000 mieszkańców urodziło się w powiecie łukowskim (12,71‰), następnie w ęczyńskim (12,11‰) i w Białej Podlaskiej (11,60‰), natomiast najmniej w powiecie tomaszowskim (7,74‰), hrubieszowskim (7,93‰) i w Zamościu (8,19‰). Z powyższych danych wynika, że największe natężenie urodzeń występowało w powiatach, w których statystyczna mieszkanka była młodsza od mieszkanki województwa lubelskiego (mediana wieku 42,7 lata).

Kolejność urodzenia dziecka określa, którym z kolei dzieckiem urodzonym przez matkę jest noworodek zarejestrowany w danym roku, przy uwzględnieniu wszystkich poprzednich urodzeń żywych i martwych.

Z analizy danych dotyczących liczby urodzeń według kolejności urodzenia dziecka wynika, że w 2017 r. w województwie lubelskim najwięcej było urodzeń pierwszych (41,5%), następnie drugich (40,5%) oraz trzecich (13,0%), zaś najmniej szóstych i dalszych (0,8%). W porównaniu z 2000 r. zmieniła się struktura urodzeń według kolejności urodzenia dziecka. Wzrósł udział urodzeń drugich (o 10,8 p. proc.), natomiast zmniejszył się udział urodzeń pierwszych (o 4,0 p. proc.), trzecich (o 0,6 p. proc.), czwartych (o 2,6 p. proc.), piątych (o 1,5 p. proc.) oraz szóstych i dalszych (o 2,1 p. proc.). Wzrost liczby urodzeń drugich to przede wszystkim realizacja tak zwanych urodzeń „odłożonych” (na drugie dziecko decydują się kobiety, które uzyskały odpowiedni poziom wykształcenia i mają w miarę stabilną sytuację zawodową). Natomiast zmniejszenie liczby urodzeń trzecich i dalszych to efekt zmiany na przestrzeni wielu lat dominującego modelu współczesnej rodziny z wielodzietnej na „2 + 1”.

Wykres 19.
Chart 19.

Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka u matki w 2017 r.
Live births by birth order in 2017

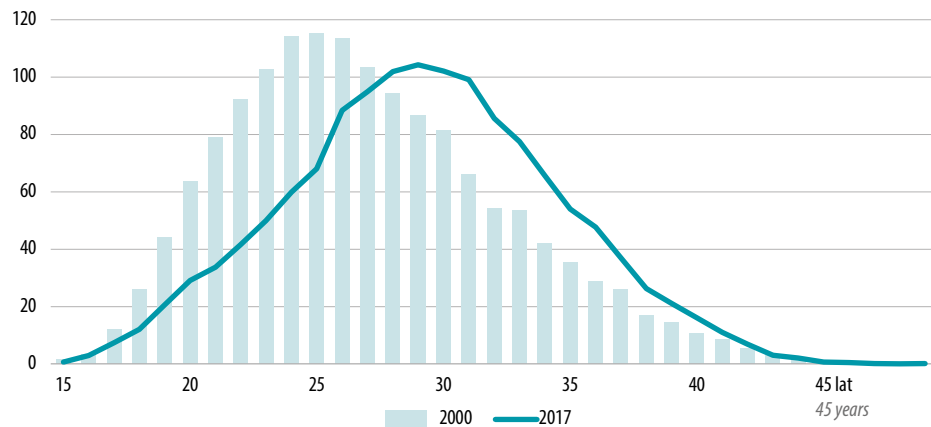

Zmianom liczby urodzeń i ich struktury według kolejności rodzenia dziecka, na przestrzeni ostatnich siedemnastu lat, towarzyszyły przeobrażenia natężenia urodzeń według wieku matki, czyli wzorca płodności według wieku. Przede wszystkim nastąpił spadek częstości urodzeń wśród kobiet będących w wieku do 29 lat, a wzrósł wśród kobiet mających 30 lat i więcej (wykres 20.). Ogólny współczynnik płodności kobiet, określający liczbę urodzeń żywych przypadającą na 1000 kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat), wyniósł 41,96 w 2017 r. wobec 39,08 w 2016 r. i 41,32 w 2000 r. Na wsi był wyższy (42,39) niż w miastach (41,46).

Wykres 20.
Chart 20.

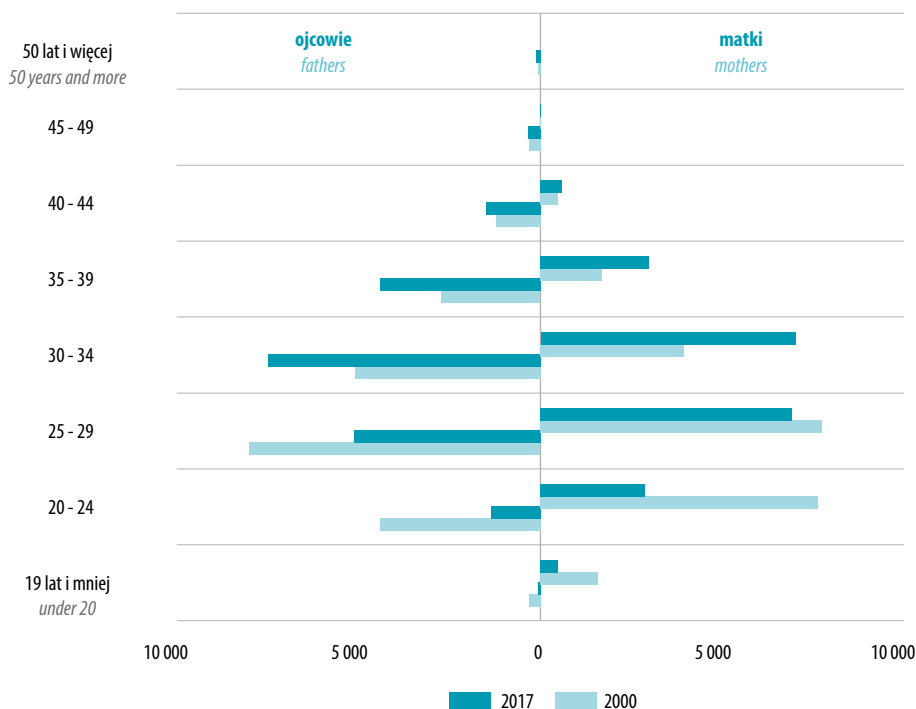
Płodność kobiet
Female fertility

liczba urodzeń żywych
na 1000 kobiet
live births per 1000 women

W kraju w 2017 r. współczynnik płodności osiągnął poziom 44,19 wobec 41,74 w 2016 r. i 37,50 w 2000 r. Pod tym względem w 2017 r. województwo lubelskie uplasowało się na 12. miejscu w kraju (w 2000 r. było na 3. miejscu). W 2017 r. najwyższy współczynnik odnotowano w województwie pomorskim (49,30), a najniższy w świętokrzyskim (38,11).

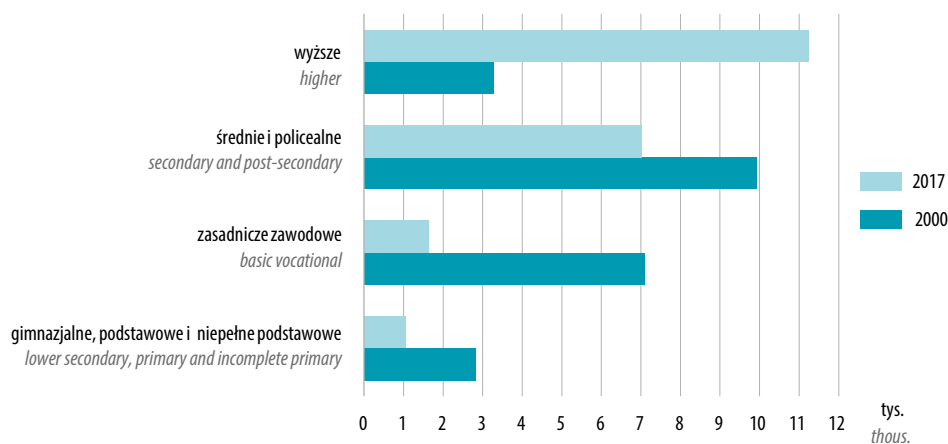
Wykres 21. Urodzenia żywe według wieku rodziców
Chart 21. Live births by age of parents

W 2017 r. w województwie lubelskim kobiety najczęściej rodziły w wieku 30-34 lat (33,6% ogółu urodzeń żywych) oraz w grupie wieku 25-29 lat (33,1%). W 2000 r. najwięcej kobiet urodziło dziecko mając 25-29 lat (33,5%) oraz 20-24 lata (32,7%). Przesunięcie się najwyższej płodności kobiet z grupy wieku 20-29 lat, w głównej mierze wynika z wyboru, jakiego coraz częściej dokonują młodzi ludzie decydując się najpierw na osiągnięcie określonego poziomu wykształcenia oraz stabilizacji ekonomicznej, a dopiero potem na założenie rodziny oraz jej powiększenie. W wyniku zachodzących zmian systematycznie wzrasta mediana wieku kobiet rodzących dziecko. Statystyczna mieszkanka województwa lubelskiego, która urodziła dziecko w 2017 r. miała 30,1 lat wobec 26,5 w 2000 r., przy czym pierwsze dziecko kobiety najczęściej rodziły mając 27,7 lat wobec 23,7 w 2000 r. W odniesieniu do miejsca zamieszkania matki, to statystyczna mieszkanka miasta, która urodziła dziecko w 2017 r. była o ponad rok starsza od mieszkanki wsi.

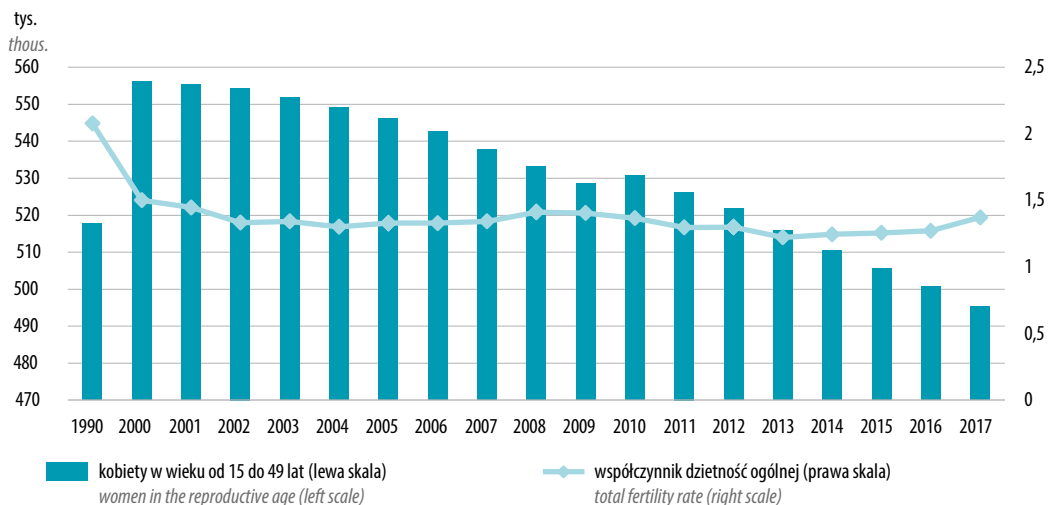
Zmianie ulega również struktura poziomu wykształcenia matek. W 2017 r. w województwie lubelskim najwięcej kobiet, które urodziły dziecko posiadało dyplom ukończenia szkoły wyższej (53,7% ogółu matek), następnie świadectwo ukończenia szkoły średniej i policealnej (33,5%) oraz szkoły zasadniczej zawodowej (7,8%). W 2000 r. najwięcej kobiet, które urodziły dziecko miało wykształcenie średnie i policealne (43,0%), następnie zasadnicze zawodowe (30,7%) i wyższe (14,1%).

Wykres 22. Urodzenia żywe według wykształcenia matki
 Chart 22. Live births by education level of mothers

We wcześniejszej części niniejszego rozdziału wykazano, że liczba urodzeń zależy między innymi od liczby zawieranych związków małżeńskich. W tej części rozdziału przedstawiono dane, które pokazują, że liczba urodzeń zależy także od liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Od 2000 r. w województwie lubelskim liczba kobiet w wieku rozrodczym zmalała o 10,9%, a liczba urodzeń o 9,6%. W latach 2005–2009, jak wynika z wcześniej prezentowanych danych, liczba urodzeń wykazywała tendencję wzrostową. W tym samym okresie liczba kobiet w wieku rozrodczym systematycznie malała (wykres 23.). Z zestawienia liczby kobiet w wieku rozrodczym i liczby urodzeń wynika, że liczba urodzeń zależy również od dzietności kobiet. Miarą określającą dzietność kobiet jest współczynnik dzietności. Współczynnik dzietności kobiet oznacza liczbę dzieci, którą urodziłaby kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w danym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych okresów płodności z tego okresu za niezmiennie.

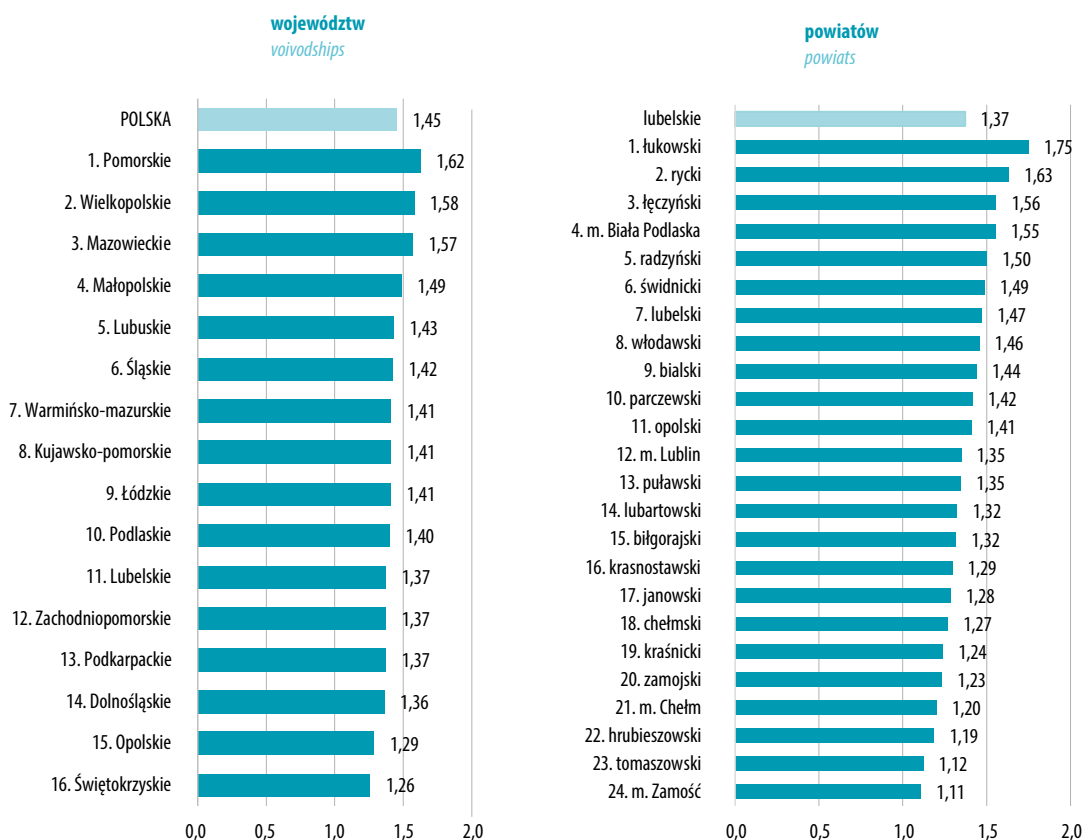
Wykres 23. Kobiety w wieku rozrodczym i współczynnik dzietności
 Chart 23. Women in the reproductive age and total fertility rate of population

Utrzymujący się od lat niski poziom urodzeń nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń. W 2017 r. współczynnik dzietności określający liczbę dzieci, którą urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15-49 lat) wyniósł 1,37 wobec 1,27 w 2016 r. i 1,50 w 2000 r. Na wsi omawiany współczynnik był nieco wyższy (1,40) niż w miastach (1,33). Od początku lat dziewięćdziesiątych XX wieku jego wartość kształtuje się poniżej 2. Przyjmuje się, że współczynnik dzietności zapewniający zastępowalność pokoleń powinien wynosić 2,1-2,15 i dopiero wówczas kolejne pokolenia są wystarczająco liczne, żeby zapewnić stabilność społeczną i ekonomiczną.

W kraju współczynnik dzietności w 2017 r. osiągnął poziom 1,45 wobec 1,37 w 2000 r. Pod tym względem w 2017 r. województwo lubelskie uplasowało się na 11. pozycji w kraju (w 2000 r. było na 3. miejscu). Najwyższy współczynnik dzietności odnotowano w województwie pomorskim (1,62) i wielkopolskim (1,58), zaś najniższy w województwie świętokrzyskim (1,26) i opolskim (1,29).

Wykres 24. Współczynnik dzietności ogólnej w 2017 r. według Chart 24.

W 2017 r. w skali całego województwa lubelskiego nie było powiatu, w którym współczynnik dzietności osiągnąłby wartość powyżej 2. Najwyższy współczynnik odnotowano w powiecie łukowskim (1,75), następnie w ryckim (1,63), łęczyńskim (1,56) i w Białej Podlaskiej (1,55), zaś najniższy w Zamościu (1,11), w powiecie tomaszowskim (1,12) i hrubieszowskim (1,19). Z analizy danych dotyczących dzietności i wieku kobiet mieszkających w danym powiecie wynika, że najwyższy współczynnik dzietności występował w powiatach, w których statystyczna mieszkanka była młodsza od statystycznej mieszkanki województwa lubelskiego, to znaczy mediana wieku kobiet w tych powiatach była niższa niż 42,7 lata. Wyjątek stanowi powiat rycki, w którym statystyczna mieszkanka miała 42,8 lata.

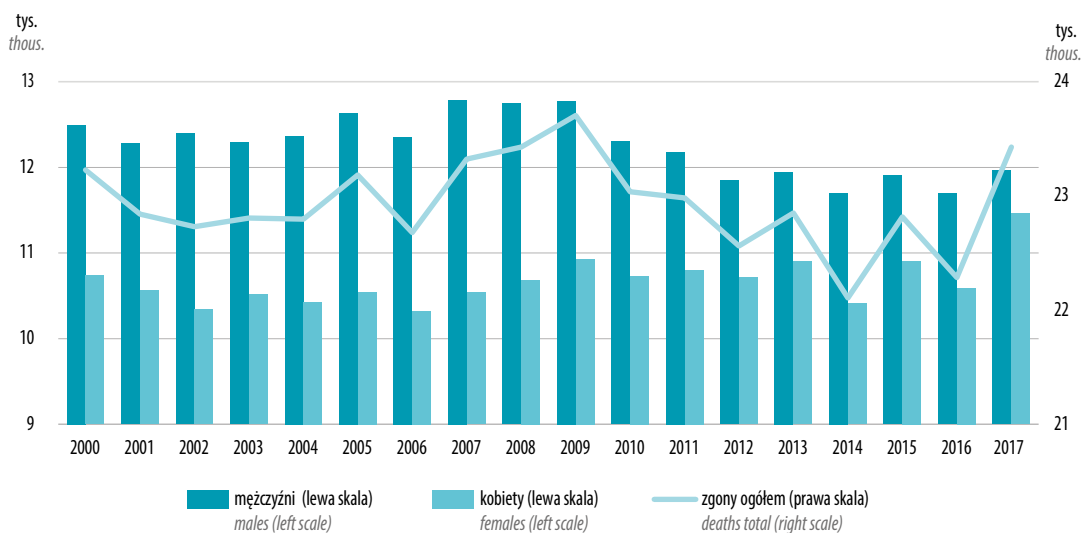
3.5. Zgony

3.5. Deaths

Dane o zarejestrowanych zgonach pochodzą z rejestrów urzędów stanu cywilnego.

W 2017 r. w województwie lubelskim zmarło 23 427 mieszkańców. W porównaniu z 2016 r. liczba zgonów wzrosła o 5,1% (o 1 143 osoby), a w stosunku do 2000 r. o 0,9% (o 199 osób). W kraju liczba zgonów w 2017 r. wzrosła o 3,8%, a w porównaniu z 2000 r. o 9,5%. W 2017 r. w województwie lubelskim więcej zgonów odnotowano na wsi (58,7% ogółu zgonów) niż w mieście. Struktura zgonów według płci świadczy o nadumieralności mężczyzn, których udział w ogólnej liczbie zgonów wyniósł 51,1% (przed rokiem 52,5%).

Wykres 25. Zgony według płci
Chart 25. Deaths by sex

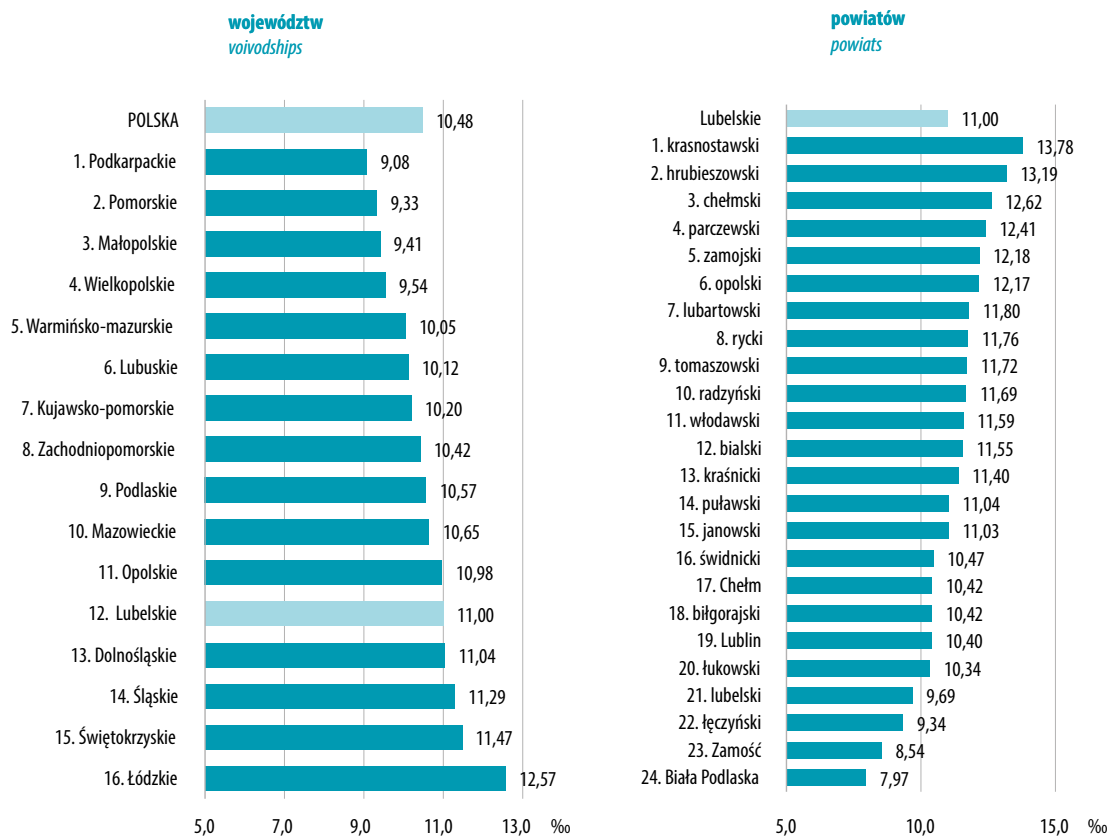
Z danych dotyczących liczby zgonów w latach 2000 – 2017 przedstawionych na wykresie 25. wynika, że do 2009 r. w województwie lubelskim występowała tendencja wzrostowa, a od 2009 r. liczba zgonów systematycznie malała. Jednoroczne niewielkie wzrosty liczby zgonów w latach 2013 i 2015 nie zmieniły ogólnego trendu. Początkiem zmian może być odnotowany w 2017 r. wzrost liczby zgonów.

Miarą przyjętą w porównaniu województw i powiatów województwa lubelskiego pod względem natężenia zgonów jest współczynnik zgonów. Współczynnik ten wyraża się liczbą zgonów przypadających na 1000 ludności. Współczynnik zgonów w 2017 r. w województwie lubelskim osiągnął poziom 11,00‰ wobec 10,43‰ w 2016 r. i 10,48‰ w 2000 r. Podobnie jak w poprzednim roku w miastach był niższy (9,77‰) niż na wsi (12,08‰). W kraju w 2017 r. powyższy współczynnik wyniósł 10,48‰ wobec 10,10‰ w 2016 r. i 9,62‰ w 2000 r.

Z powyższych danych wynika, że w województwie lubelskim występuje wyższy niż przeciętnie w kraju poziom umieralności. W 2017 r. pod względem natężenia zgonów województwo lubelskie zajmowało 12. miejsce⁵ w kraju wyprzedzając tylko województwa: dolnośląskie (11,04‰), śląskie (11,29‰), świętokrzyskie (11,47‰) i łódzkie (12,57‰). Najniższy współczynnik umieralności odnotowano w województwie podkarpackim (9,08) (por. wykres 26. s. 45). W 2000 r. pod tym względem województwo lubelskie było na 14. miejscu⁵.

⁵ Najmniejsza wartość wskaźnika została określona jako lokata 1, a najwyższa jako ostatnia lokata 16.

Wykres 26. Współczynnik zgonów w 2017 r. według
Chart 26. Death rate in 2017 by

Poziom umieralności ogólnej w województwie lubelskim przedstawiony na wykresie 26. wykazuje duże zróżnicowanie przestrzenne. Największe natężenie zgonów w 2017 r. odnotowano w powiecie krasnostawskim (13,78‰), następnie w hrubieszowskim (13,19‰) i chełmskim (12,62‰), natomiast najmniejsze w Białej Podlaskiej (7,97‰), Zamościu (8,54‰) oraz w powiecie łęczyńskim (9,34‰). Z analizy danych dotyczących poziomu umieralności i wieku ludności mieszkającej w danym powiecie wynika, że największe natężenie zgonów występowało w powiatach, w których statystyczny mieszkaniec był starszy od mieszkańca województwa lubelskiego, to znaczy mediana wieku ludności była wyższa niż 40,6 lat. Wyjątek stanowił powiat chełmski, w którym statystyczny mieszkaniec miał 39,5 lat.

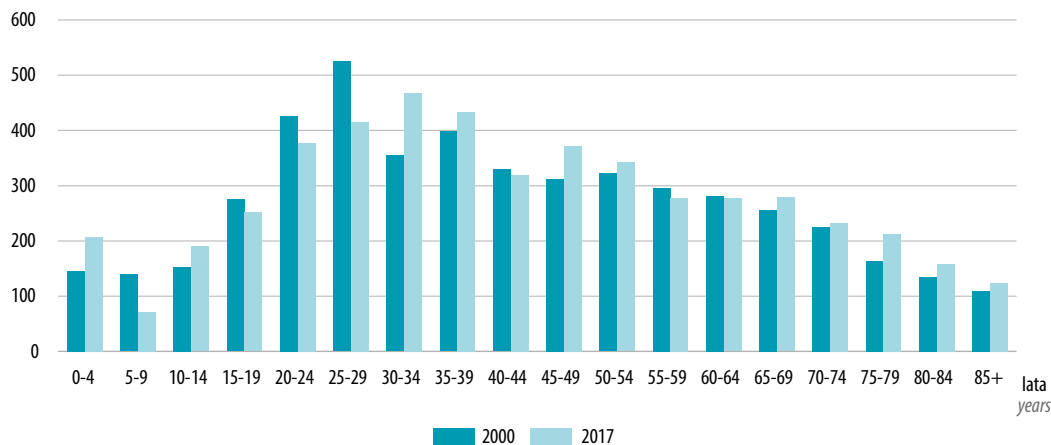
Z analizy danych dotyczących struktury umieralności według płci i wieku wynika, że w 2017 r. w województwie lubelskim podobnie jak w latach ubiegłych w większości grup wieku umieralność mężczyzn była większa niż kobiet (wykres 27. s. 46). Jest to zjawisko nadwyżki umieralności mężczyzn, które mierzy się zazwyczaj, dzieląc współczynnik umieralności mężczyzn przez współczynnik umieralności kobiet i mnożąc wynik przez 100⁶. Otrzymany w ten sposób wynik ma prostą interpretację. Tak np. w 2017 r. dla województwa lubelskiego, miernik 342 odnoszący się do grupy wieku od 50 do 54 lat włącznie oznacza, że współczynnik umieralności mężczyzn jest ponad trzykrotnie większy niż kobiet, inaczej mówiąc na każde 100 zgonów kobiet przypada 342 zgony mężczyzn.

6 R. Pressat (1966), „Analiza demograficzna”, Wydawnictwo PWN, Warszawa, s. 100

W wyniku utrzymującej się od lat nadmiernej umieralności mężczyzn, szczególnie wysokiej wśród mężczyzn do pięćdziesiątego roku życia, w starszych rocznikach wśród mieszkańców województwa lubelskiego występuje znaczna przewaga kobiet. W 2017 r. w województwie lubelskim w populacji powyżej 49 roku życia kobiety stanowiły 56,3% i w każdym następnym roczniku przewaga kobiet się zwiększała.

Wykres 27.
Chart 27.

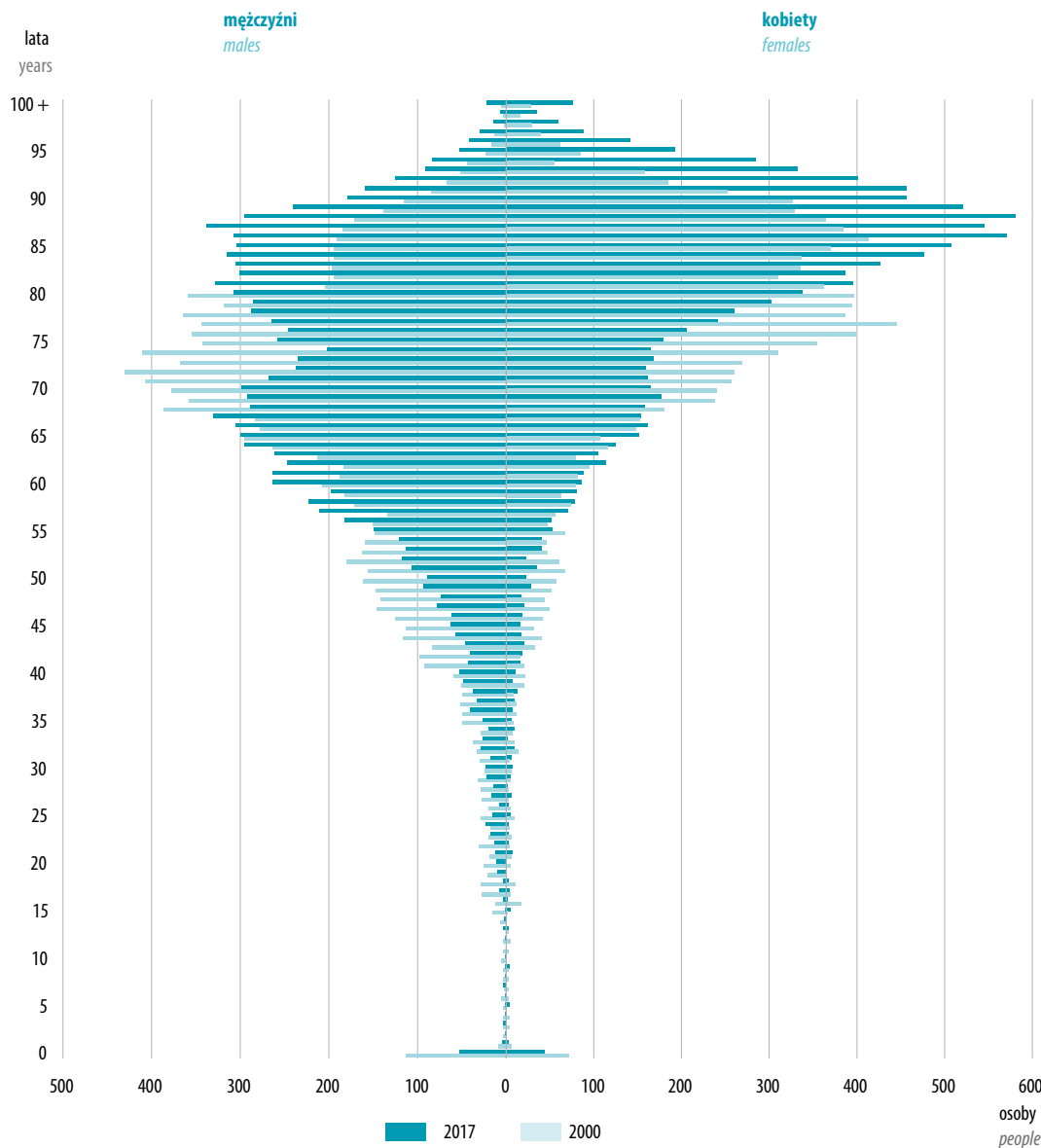
Miernik nadwyżki umieralności mężczyzn
Rate surplus male mortality

Z porównania struktury zgonów według płci i wieku wynika, że w 2017 r. najwięcej mężczyzn zmarło w wieku od 80 do 84 lat (13,0% ogółu zgonów mężczyzn), a kobiet w wieku 85-89 lat (23,8% ogółu zgonów kobiet). Mediana wieku osób zmarłych w 2017 r. w województwie lubelskim wyniosła 79,0 lat, przy czym dla mężczyzn była niższa (71,6 lat) niż dla kobiet (84,0 lata). Dla porównania w 2000 r. mediana wieku osób zmarłych była o ponad cztery lata niższa i wynosiła 74,2 lata. Wzrost mediany wieku osób zmarłych jest skutkiem wydłużania się przeciętnego trwania życia. W 2017 r. w województwie lubelskim przeciętne trwanie życia dla mężczyzn wynosiło 73,6 lata, a dla kobiet 82,2 lata. Mężczyzna urodzony w 2000 r. przeciętnie przeżyje 69,1 lat, a kobieta 78,5 lat.

Zgony według przyczyn podano zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych – X Rewizja – (ICE-10). Klasyfikacja opracowana została przez Światową Organizację Zdrowia i obowiązuje w Polsce od 1 stycznia 1997 r.

Wykres 28. Zgony według płci i wieku zmarłych
Chart 28. Deaths by sex and age of deceased

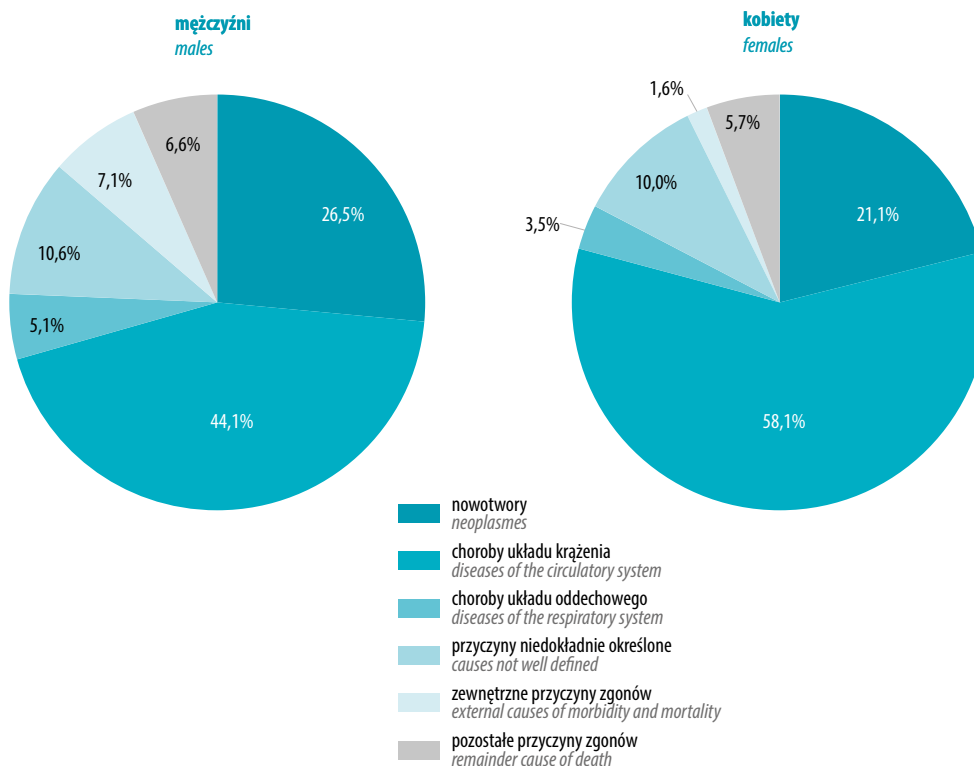

W 2016 r. podobnie jak w latach ubiegłych głównymi przyczynami zgonów w województwie lubelskim były choroby układu krążenia (50,7% ogółu zgonów) oraz choroby nowotworowe (23,9%). Mężczyźni częściej niż kobiety umierali z powodu chorób nowotworowych (na 100 tys. mężczyzn 299 zmarło z powodu choroby nowotworowej, a kobiet 203), natomiast kobiety częściej niż mężczyźni umierały na choroby układu krążenia (na 100 tys. kobiet zmarło 559, a mężczyzn 499). Duży udział miały również zgony z powodu przyczyn niedokładnie określonych⁷ (10,4% ogólnej liczby zgonów) oraz zewnętrzne przyczyny zgonów (4,5%).

⁷ Jest to specjalnie wydzielona w orzecznictwie tj. w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Przyczyn Zgonów, grupa zdarzeń medycznych służąca do klasyfikacji przypadków przyczyn zgonów, dla których nie zidentyfikowano konkretnej przyczyny zgonu.

Mieszkańcy województwa lubelskiego częściej niż mieszkańcy kraju umierają na choroby układu krążenia. W 2016 r. w województwie lubelskim na 100 tys. ludności 530 osób zmarło na choroby układu krążenia wobec 437 w kraju. Pod tym względem województwo uplasowało się na 15. miejscu⁸ przed województwem świętokrzyskim (586). Natomiast w przypadku nowotworów w województwie odnotowano niższy wskaźnik (250 zgonów na 100 tys. mieszkańców) niż w kraju (276). Pod tym względem w 2016 r. województwo lubelskie zajmowało 3. miejsce⁸ w kraju po opolskim (1. miejsce – 211 zgonów na 100 tys. osób) i podkarpackim (2. miejsce - 232). Zróżnicowanie przestrzenne obu wskaźników przedstawia mapa 9. na s. 86.

Wykres 29. Zgony według płci i wybranych przyczyn w 2016 r.
Chart 29. Deaths by sex and selected causes in 2016

Zgon niemowlęcia to zgon dziecka w wieku poniżej 1 roku życia.

W 2017 r. w województwie lubelskim po raz pierwszy od wielu lat odnotowano wzrost liczby zgonów niemowląt.

W okresie od stycznia do końca grudnia 2017 r. zarejestrowano 97 zgonów niemowląt. W porównaniu z 2016 r. liczba zgonów niemowląt wzrosła o 40,6%, a w stosunku do 2000 r. zmalała o 53,3%. Na wsi umieralność niemowląt była wyższa niż w miastach (58,8% ogółu zgonów niemowląt). W kraju w tym samym okresie odnotowano wzrost liczby zgonów niemowląt o 5,4%, a w stosunku do 2000 r. spadek o 47,7%. Struktura zgonów według płci świadczy o nadumieralności chłopców, których udział w ogólnej liczbie zgonów niemowląt wyniósł 54,6% (przed rokiem 66,7%). W odniesieniu do wieku zmarłych niemowląt w 2017 r. 63,9% niemowląt zmarło przed ukończeniem pierwszego miesiąca życia (w okresie noworodkowym), w tym 77,4% w okresie pierwszego tygodnia życia.

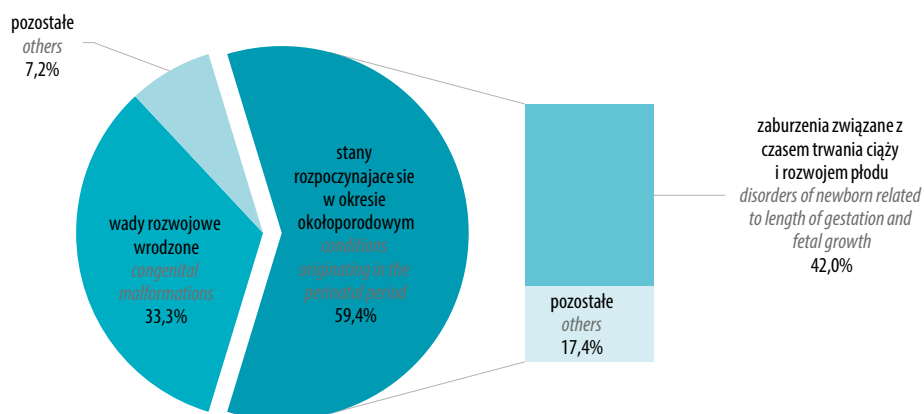
⁸ Najmniejsza wartość wskaźnika została określona jako lokata 1, a najwyższa jako ostatnia lokata 16.

Miarą przyjętą w porównaniu województw pod względem natężenia umieralności niemowląt jest współczynnik umieralności niemowląt. Współczynnik ten wyraża się liczbą zgonów niemowląt przypadających na 1000 urodzeń żywych. W 2017 r. w województwie lubelskim współczynnik zgonów niemowląt osiągnął poziom 4,64‰ wobec 3,51‰ w 2016 r. i 8,00‰ w 2000 r. W miastach był niższy (4,16‰) niż na wsi (5,06‰). W kraju w 2017 r. powyższy współczynnik wyniósł 3,99‰ wobec 3,90‰ w 2016 r. i 8,11‰ w 2000 r. Z powyższych danych wynika, że w 2017 r. w województwie lubelskim występował wyższy niż przeciętnie w kraju poziom umieralności niemowląt. W 2017 r. pod względem natężenia zgonów niemowląt województwo lubelskie zajmowało 13. miejsce w kraju wyprzedzając tylko województwa: lubuskie (4,66‰), podlaske (4,73‰) i kujawsko-pomorskie (5,12‰). Najniższy współczynnik umieralności odnotowano w województwie świętokrzyskim (2,84‰). W 2016 r. pod tym względem województwo lubelskie było na 4. miejscu w kraju, a w 2000 r. na 10. miejscu.

W 2016 r. w województwie lubelskim główną przyczyną zgonów niemowląt były choroby i stany okresu okołoporodowego, czyli powstałe w trakcie trwania ciąży matki i w okresie pierwszych 6 dni życia noworodka. Stanowiły one 59,4% ogółu zgonów niemowląt. Drugą, co do wielkości przyczyną zgonów niemowląt były wady rozwojowe wrodzone, stanowiące 33,3% ogółu zgonów niemowląt.

Wykres 30.
Chart 30.

Zgony niemowląt według wybranych przyczyn w 2016 r.
Infant deaths by selected causes in 2016

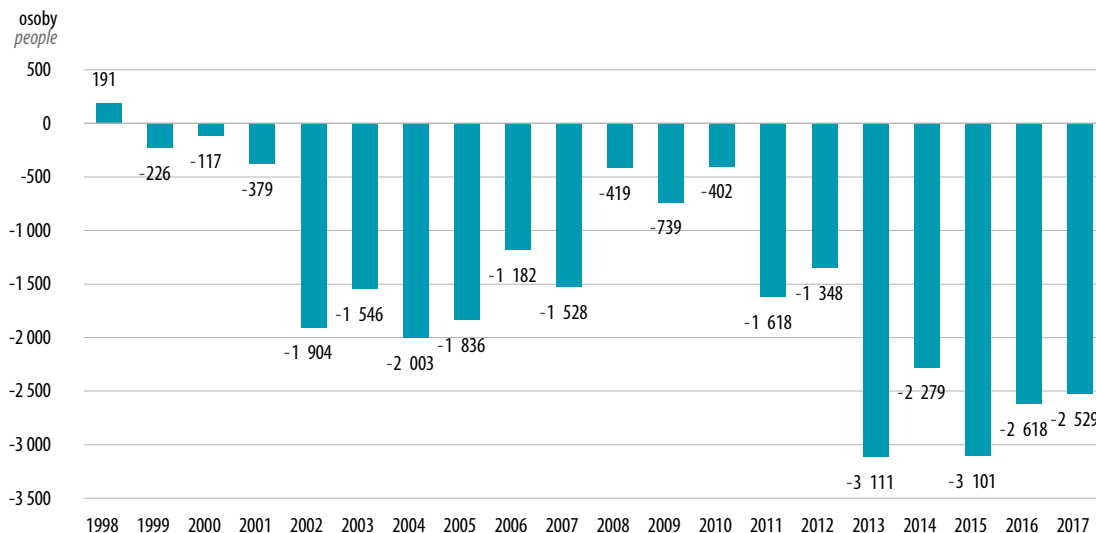

3.6. Przyrost naturalny

3.6. Natural increase

Jednym z głównych czynników decydujących o liczbie i strukturze ludności według wieku i płci jest przyrost naturalny, który stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów.

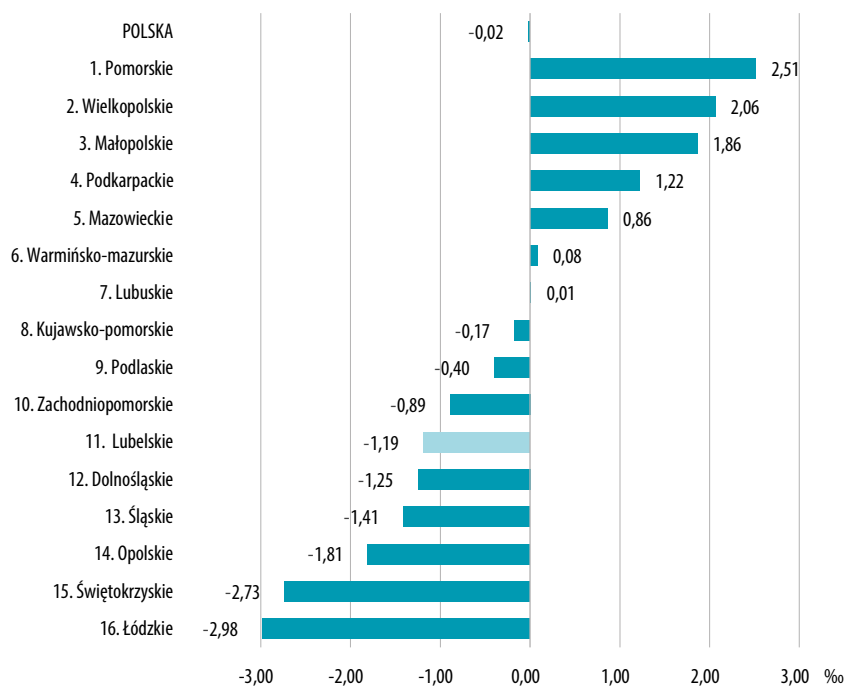
Wykres 31. Przyrost naturalny
Chart 31. Natural increase

W 2017 r. podobnie jak na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat w województwie lubelskim liczba urodzeń była mniejsza od liczby zgonów. W wyniku ujemnego przyrostu naturalnego w 2017 r. liczba mieszkańców zmalała o 2 529 osób (przed rokiem zmalała o 2 618 osób, a w 2000 r. o 117 osób). W miastach odnotowano mniejszy naturalny ubytek ludności (minus 44 osoby), niż na wsi (minus 2 485). Dla porównania w 2016 r. w miastach w wyniku przyrostu naturalnego przybyło 32 osoby, a na wsi ubyło 2 650 osób, a w 2000 r. w miastach przybyło 1 483 osoby, a na wsi ubyło 1 600 osób. W kraju w okresie od 2000 do 2017 r. ujemny przyrost naturalny występował w latach 2002-2005 i 2013-2017. W 2017 r. w kraju naturalny ubytek ludności wyniósł minus 870 osób wobec minus 5 752 osoby w 2016 r. i 10 320 osób w 2000 r.

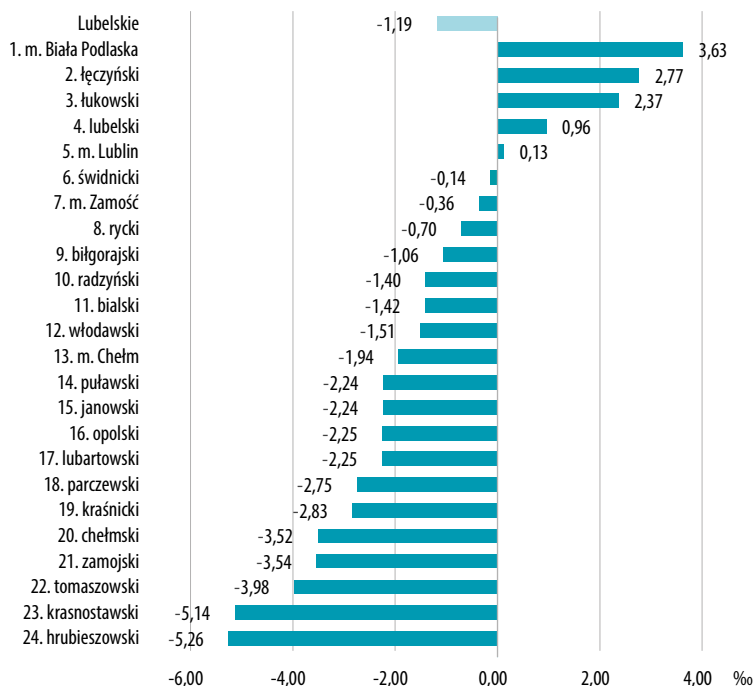
Miarą przyjętą do porównania województw i powiatów województwa lubelskiego pod względem wielkości przyrostu naturalnego jest współczynnik wyrażający stosunek przyrostu naturalnego do średniej liczby ludności i mnożony przez 1000. Współczynnik ten daje obraz tempa wzrostu/spadku liczby ludności badanej populacji. Współczynnik przyrostu naturalnego w 2017 r. w województwie lubelskim osiągnął poziom minus 1,19‰ wobec minus 1,23‰ w 2016 r. i minus 0,05‰ w 2000 r. W miastach w 2017 r. ukształtował się na poziomie minus 0,04‰, a na wsi minus 2,18‰ (przed rokiem w miastach 0,03‰, a na wsi minus 2,32‰). W kraju w 2017 r. powyższy współczynnik osiągnął poziom minus 0,02‰ wobec 0,15‰ w 2016 r. i 0,27‰ w 2000 r. Pod względem wielkości współczynnika przyrostu naturalnego w 2017 r. województwo lubelskie zajmowało podobnie jak w 2000 r. 11. miejsce w kraju. Przyrost naturalny ludności odnotowano w siedmiu województwach, w tym największy w województwie pomorskim (2,51‰), następnie w wielkopolskim (2,06‰) i małopolskim (1,86‰). Natomiast największym ubytkiem naturalnym ludności charakteryzowały się województwa łódzkie (minus 2,98‰) i świętokrzyskie (minus 2,73‰) (wykres 32. s. 51).

Wykres 32. Przyrost naturalny według województw w 2017 r.
 Chart 32. Natural increase by voivodships 2017

Zróżnicowanie przestrzenne przyrostu naturalnego w województwie lubelskim według powiatów zaprezentowano na wykresie 33. W skali całego województwa w 2017 r. podobnie jak przed rokiem występowała przewaga powiatów o wartościach ujemnych. Największy ubytek naturalny ludności wystąpił w powiecie hrubieszowskim (minus 5,26‰) oraz krasnostawskim (minus 5,14‰). W pięciu powiatach odnotowano dodatni przyrost naturalny, w tym największy w Białej Podlaskiej (3,63‰), następnie w powiecie łęczyńskim (2,77‰) i łukowskim (2,37‰).

Wykres 33. Przyrost naturalny według powiatów w 2017 r.
 Chart 33. *Natural increase by powiats in 2017*

3.7. Dynamika demograficzna

3.7. Demographic dynamics

Przyrost naturalny wyraża bezwzględną różnicę między liczbami urodzeń i zgonów, nie wyraża więc wzajemnych proporcji między oboma składnikami. Współczynnik dynamiki demograficznej odwrotnie jest niezależny od bezwzględnej wartości składników przyrostu naturalnego, zależy natomiast od ich wzajemnej proporcji.

Współczynnik dynamiki demograficznej wyraża stosunek liczby urodzeń w badanym roku do liczby zgonów w tymże roku. Może on przyjmować wartości:

- $0 < WD < 1$, gdy roczna liczba urodzeń nie kompensuje rocznej liczby zgonów,
- $WD = 1$, gdy roczna liczba urodzeń równa się rocznej liczbie zgonów,
- $WD > 1$, gdy roczna liczba urodzeń kompensuje roczną liczbę zgonów.

W 2017 r. w województwie lubelskim współczynnik dynamiki demograficznej ukształtował się na poziomie 0,892 wobec 0,883 w 2016 r. i 0,995 w 2000 r. Oznacza to, że liczba urodzeń była mniejsza niż liczba zgonów, co z kolei przyczynia się do zmniejszenia liczby ludności. W kraju współczynnik dynamiki demograficznej w 2017 r. osiągnął poziom 0,998 wobec 0,985 w 2016 r. i 1,028 w 2000 r. Pod względem wielkości współczynnika dynamiki demograficznej w 2017 r. województwo lubelskie podobnie jak pod względem współczynnika przyrostu naturalnego zajmowało 11. miejsce w kraju (tak jak w 2000 r.). Przewaga liczby urodzeń nad liczbą zgonów występowała tylko w 7 województwach: w pomorskim (1,269), wielkopolskim (1,216), małopolskim (1,198), podkarpackim (1,135), mazowieckim (1,081), warmińsko-mazurskim (1,008) i lubuskim (1,002) (por. mapa 8. s. 84).

Zróźnicowanie przestrzenne współczynnika dynamiki demograficznej w województwie lubelskim według powiatów przedstawiono na mapie 8. s. 85. W 2017 r. w skali całego województwa lubelskiego podobnie jak przed rokiem występowała przewaga powiatów o wartościach poniżej zera, czyli wystąpił ubytek ludności. Tylko w pięciu powiatach województwa odnotowano współczynnik dynamiki demograficznej powyżej zera. Najwyższe wartości współczynnika występowały w Białej Podlaskiej (1,455), następnie w powiecie łużyńskim (1,297) i łukowskim (1,229), zaś najniższe w powiecie hrubieszowskim (0,601) i krasnostawskim (0,627). Z powyższych danych wynika, że między poszczególnymi powiatami województwa lubelskiego występuje duże zróźnicowanie pod względem wartości współczynnika demograficznego. Jeszcze większe zróźnicowanie omawianego współczynnika odnotowano w poszczególnych gminach województwa lubelskiego. W 2017 r. w trzech gminach województwa (Międzyrzecz Podlaski, Ulan-Majorat i Żyrzyn) występowała równowaga pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów. W 49 gminach roczna liczba urodzeń kompensowała roczną liczbę zgonów, przy czym najwyższą wartość powyższy współczynnik przyjmował w gminie Głusk (2,516), następnie w gminie Trzebieszów (1,867), Janowiec (1,778), Łęczna (1,704) i Łuków (1,677). W pozostałych 161 gminach województwa lubelskiego współczynnik dynamiki demograficznej ukształtował się na poziomie poniżej zera, co oznacza, że liczba urodzeń nie kompensowała liczby zgonów. Najniższe wartości odnotowano w gminie Rudnik (0,297), następnie Komorów-Osada (0,326) i Wojśławice (0,344).

Rozdział 4

Chapter 4

Migracje ludności

Migration of population

4.1. Migracje ludności na pobyt stały

4.1. Migration of population for permanent residence

Dane dotyczące migracji ludności na pobyt stały za 2000 r. opracowane były przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na podstawie dokumentów przekazywanych przez komórki ewidencji gmin. Natomiast za lata 2016 i 2017 pochodzą z rejestru PESEL (Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności), którego gestorem jest Ministerstwo Cyfryzacji.

Migracje ludności to przemieszczenia ludności związane ze zmianą stałego (lub czasowego) miejsca zamieszkania połączone z przekroczeniem granicy jednostki administracyjnej podziału terytorialnego kraju (migracje wewnętrzne) lub granicy państwa (migracje zagraniczne).

W ramach migracji wewnętrznych ludności rozróżnia się ruch międzywojewódzki, czyli przemieszczanie ludności z jednego województwa do innego województwa oraz ruch wewnątrzwojewódzki, tj. zmiany miejsca zamieszkania osób w granicach tego samego województwa.

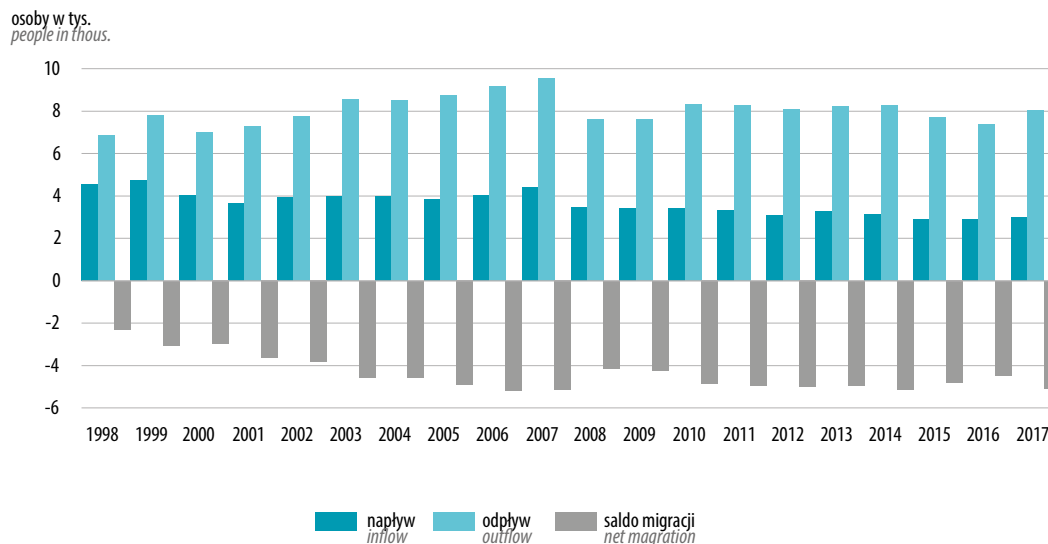
Drugim obok przyrostu naturalnego czynnikiem decydującym o tempie przyrostu lub ubytku liczby ludności oraz o jej rozmieszczeniu terytorialnym są migracje.

Wykres 34.

Chart 34.

Migracje międzywojewódzkie ludności na pobyt stały

Intervoidovodeship migration of population for permanent residence

Województwo lubelskie jest obszarem odpływowym. Z przedstawionych danych w poprzednich rozdziałach wynika, że liczba mieszkańców województwa lubelskiego maleje już od wielu lat. Dzieje się tak, jak wspomniano wcześniej ze względu na występujący naturalny ubytek ludności, oraz ze względu na występującą przewagę liczby osób, które wymeldowały się z pobytu stałego do innych województw w kraju (odpływ), nad liczbą osób nowo zameldowanych na pobyt stały z innych województw (napływ).

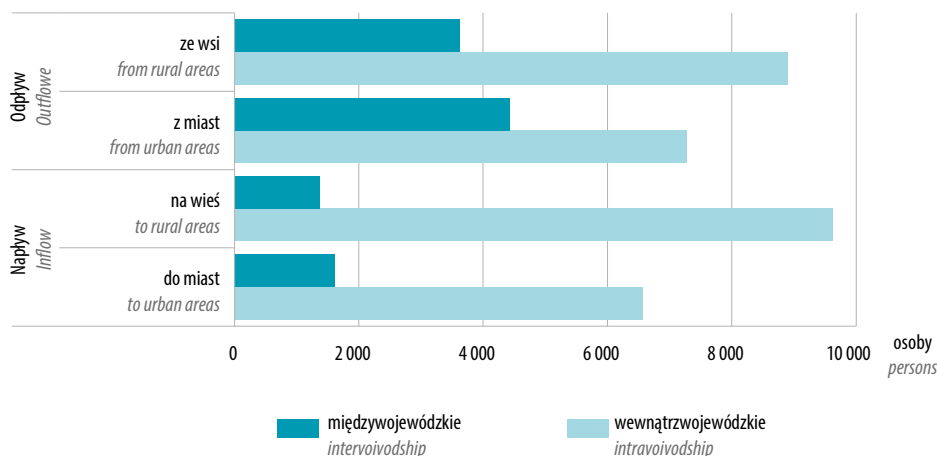
Tabela 5.
Table 5.

Migracje ludności na pobyt stały
Migration of population for permanent residence

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2000	2016	2017	
	ogółem <i>total</i>			2016=100
Migracje wewnętrzne: <i>Internal migration</i>				
napływ <i>inflow</i>	23 107	18 589	19 162	103,1
odpływ <i>outflow</i>	26 076	23 041	24 234	105,2
w tym migracje międzywojewódzkie: <i>of which intervoivodship migration</i>				
napływ <i>inflow</i>	4 028	2 914	2 982	102,3
odpływ <i>outflow</i>	6 997	7 366	8 054	109,3
Migracje zagraniczne: <i>International migration</i>				
imigracja <i>immigration</i>	147	649	620	95,5
emigracja <i>emigration</i>	260	264	341	129,2
Ogólne saldo migracji <i>Total net migration</i>	-3 082	-4 067	-4 731	x
Ogólne saldo migracji na 1000 osób <i>Total net migration per 1000 population</i>	-1,39	-1,90	-2,22	x
Saldo migracji zagranicznych <i>Net international migration</i>	-113	385	341	x
Saldo migracji zagranicznych na 1000 osób <i>Net international migration per 1000 population</i>	-0,05	0,18	0,16	x

W wyniku ujemnego salda migracji stałych w 2017 r. liczba mieszkańców województwa lubelskiego zmniejszyła się o 4 731 osób (w 2016 r. zmalała o 4 067 osób, a w 2000 r. o 3 082 osoby). W miastach ubyło 3 315 mieszkańców, a na wsi 1 416 osób. Wpływ na ujemne saldo bilansu ruchu wędrownego ludności miały migracje wewnętrzne międzywojewódzkie. W 2017 r. podobnie jak w latach ubiegłych więcej osób wyjechało na stałe z województwa lubelskiego (8 054 osoby) niż przybyło na pobyt stały mieszkańców z innych województw (2 982).

Wykres 35. Migracje wewnętrzne według kierunków w 2017 r.
 Chart 35. Internal migration by directions in 2017

Miarą przyjętą w porównaniu województw, powiatów i gmin województwa lubelskiego pod względem wielkości migracji stałych jest współczynnik salda migracji. Współczynnik ten wyraża się poprzez różnicę między liczbą osób przybyłych do danej jednostki administracyjnej, a liczbą osób, które ją opuściły przypadającą na 1000 osób. Współczynnik salda migracji stałych ogółem w 2017 r. w województwie lubelskim osiągnął poziom minus 2,22‰ wobec minus 1,90‰ w 2016 r. i 1,39‰ w 2000 r. Natomiast saldo migracji zagranicznych przyjęło wartość dodatnią i wyniosło 0,16‰ wobec 0,18‰ w 2016 r. i minus 0,05‰ w 2000 r. W kraju ogólne saldo migracji stałych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2017 r. utrzymało się na poziomie z poprzedniego roku i wyniosło 0,04‰. Pod tym względem w 2017 r. województwo lubelskie uplasowało się na ostatnim 16. miejscu w kraju (w 2000 r. było na 14. miejscu). W przypadku salda migracji tylko 5 województw charakteryzowało się dodatnim bilansem ruchu wędrownego, w tym najwyższe wartości odnotowano w województwie mazowieckim (2,52‰), następnie w pomorskim (1,55‰) i małopolskim (1,21‰) (por. mapa 10. s. 88).

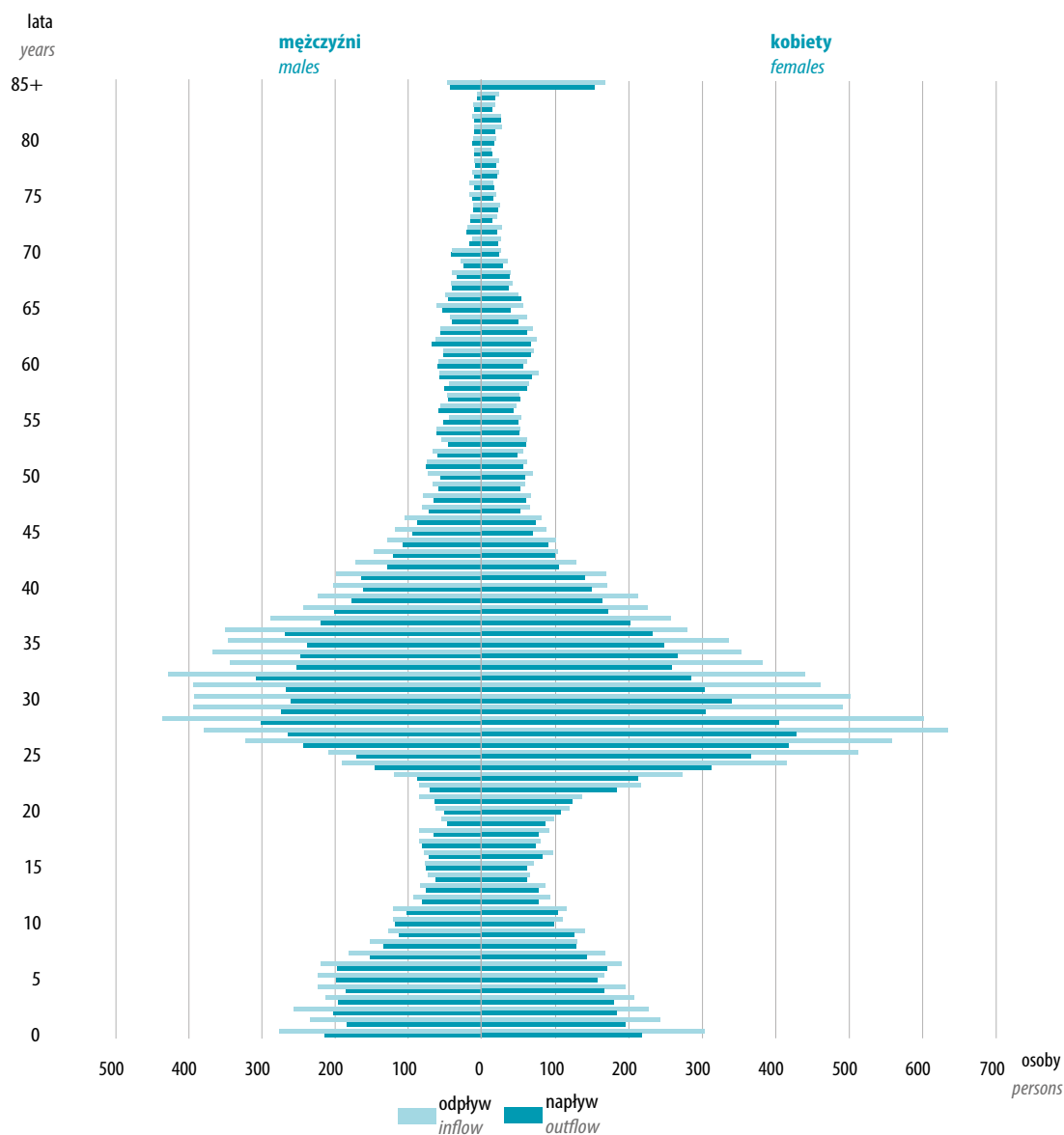
Największy ubytek mieszkańców w 2017 r. w województwie lubelskim w przeliczeniu na 1000 ludności odnotowano w powiecie hrubieszowskim (ponad 6 osób), następnie w łukowskim (prawie 6 osób) i ryckim (ponad 5 osób). Przyrost liczby mieszkańców odnotowano tylko w powiecie lubelskim (na każdy 1000 mieszkańców przybyło ponad 6 osób). Jeszcze większe zróżnicowanie salda migracji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców występowało pomiędzy poszczególnymi gminami województwa lubelskiego. W wyniku dodatniego salda migracji w 27 gminach województwa odnotowano przyrost liczby mieszkańców. Najwięcej osób przybyło w gminie Głusk (na każdy 1000 mieszkańców przybyło 27 nowych osób), następnie w Wólce (18 osób) i Konopnicy (ponad 13 osób). Natomiast największy ubytek ze względu na występujące ujemne saldo migracji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców odnotowano w gminie Stoczek Łukowski (ponad 15 osób), następnie w gminie Żmudź (prawie 13 osób) i Rachanie (ponad 12 osób). Zróżnicowanie przestrzenne ogólnego salda migracji stałych występujące między poszczególnymi powiatami i gminami województwa lubelskiego przedstawiono na mapie 10. na s. 88 i 89.

Z danych dotyczących migracji wewnętrznych na pobyt stały wynika, że kobiety częściej niż mężczyźni zmieniają stałe miejsce zamieszkania. W 2017 r. podobnie jak w latach poprzednich zarówno wśród osób zameldowanych na pobyt stały, jak i wymeldowanych z pobytu stałego w ruchu wewnętrznym przeważały kobiety (napływ – 53,1%, odpływ – 53,6%).

Porównując wiek osób migrujących to zarówno wśród osób, które przybyły do województwa lubelskiego na stałe w ruchu wewnętrznym, jak i wśród osób, które wyjechały z województwa lubelskiego przeważały osoby młode. Najczęściej migrowały osoby w wieku 25-29 lat (napływ – 16,6%, odpływ – 18,7%), następnie w wieku 30-34 lat (napływ – 14,6%, odpływ – 16,8%) oraz 35-39 lat (napływ – 11,1%, odpływ –

11,4%). Z analizy danych dotyczących wieku i płci osób migrujących wynika, że najwięcej kobiet migrowało w wieku 25-29 lat (napływ – 18,9%, odpływ – 21,6%), a mężczyzn w wieku 30-34 lata (napływ – 14,9%, odpływ – 17,1%) (wykres 36.).

Wykres 36. Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku w 2017 r.
Chart 36. Internal migration of population for permanent residence by sex and age in 2017

W ruchu międzywojewódzkim, który stanowił 15,6% (2 982 osoby) napływu wewnętrznego i 33,2% (8 054 osoby) odpływu najwięcej osób zarówno wyjechało (56,2% ogółu mieszkańców, którzy opuścili na stałe województwo lubelskie), jak i przyjechało (31,5% ogółu osób przybyłych na stałe) do i z województwa mazowieckiego.

Migracje zagraniczne to wyjazdy za granicę (emigracja) i przyjazdy do kraju z zagranicy (imigracja) w celu osiedlenia się (zamieszkania na stałe) lub na pobyt czasowy.

W 2017 r. z powodu wyjazdu na stałe za granicę województwo lubelskie opuściło 279 mieszkańców, natomiast przybyło na stałe do województwa lubelskiego z zagranicy 620 osób. Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały w 2017 r. w województwie lubelskim osiągnęło wartość 341 osób wobec 385 w 2016 r. i minus 113 w 2000 r. Aktualnie trudno jest ocenić, czy saldo migracji zagranicznych na pobyt stały zmieniło trend z ujemnego na dodatni (w latach 2000-2014 przeważnie występowało ujemne saldo), czy też jest efektem braku kompletności danych o emigracjach na pobyt stały rejestrowanych przez biura ewidencji poszczególnych gmin⁹.

Najwięcej osób do województwa lubelskiego przybyło z Wielkiej Brytanii (27,9%), następnie z Ukrainy (17,6%) i z Niemiec (9,0%). Wśród emigrantów podobnie jak wśród imigrantów najliczniejszą grupę stanowiły osoby, które wyjechały do Wielkiej Brytanii (26,2%), następnie do Niemiec (19,4%) i do Holandii (11,5%) (mapa 11. s. 90).

Z analizy danych dotyczących migracji zagranicznych na pobyt stały wynika, że w 2017 r. mężczyźni częściej niż kobiety zmieniali miejsce zamieszkania. W ogólnej liczbie emigrantów mężczyźni stanowili 50,5%, a wśród imigrantów 51,5%. Biorąc pod uwagę wiek osób migrujących to wśród emigrantów przeważały osoby młode, a wśród imigrantów dzieci. Najwięcej osób wyjechało na stałe za granicę z województwa lubelskiego w wieku 30-34 lat (13,6% ogółu emigrantów), następnie w wieku 40-44 lat (11,8%) oraz 5-9 lat i 25-29 lat (po 11,1%). Natomiast najwięcej zameldowanych na pobyt stały z zagranicy zostało dzieci w wieku 0-4 lat (46,0% ogółu imigrantów), następnie w wieku 5-9 lat (9,4%) oraz osób dorosłych w wieku 35-39 lat (6,5%) i 30-34 lata (6,3%).

Dane dotyczące migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt czasowy pochodzą z cyklicznie przeprowadzanego przez GUS badania statystycznego ludności zameldowanej na pobyt czasowy ponad 3 miesiące oraz ludności (stałych mieszkańców gminy) nieobecnej w związku z wyjazdem za granicę na pobyt czasowy ponad 6 miesięcy według stanu w dniu 31 XII każdego roku.

4.2. Migracje wewnętrzne ludności na pobyt czasowy ponad 3 miesiące

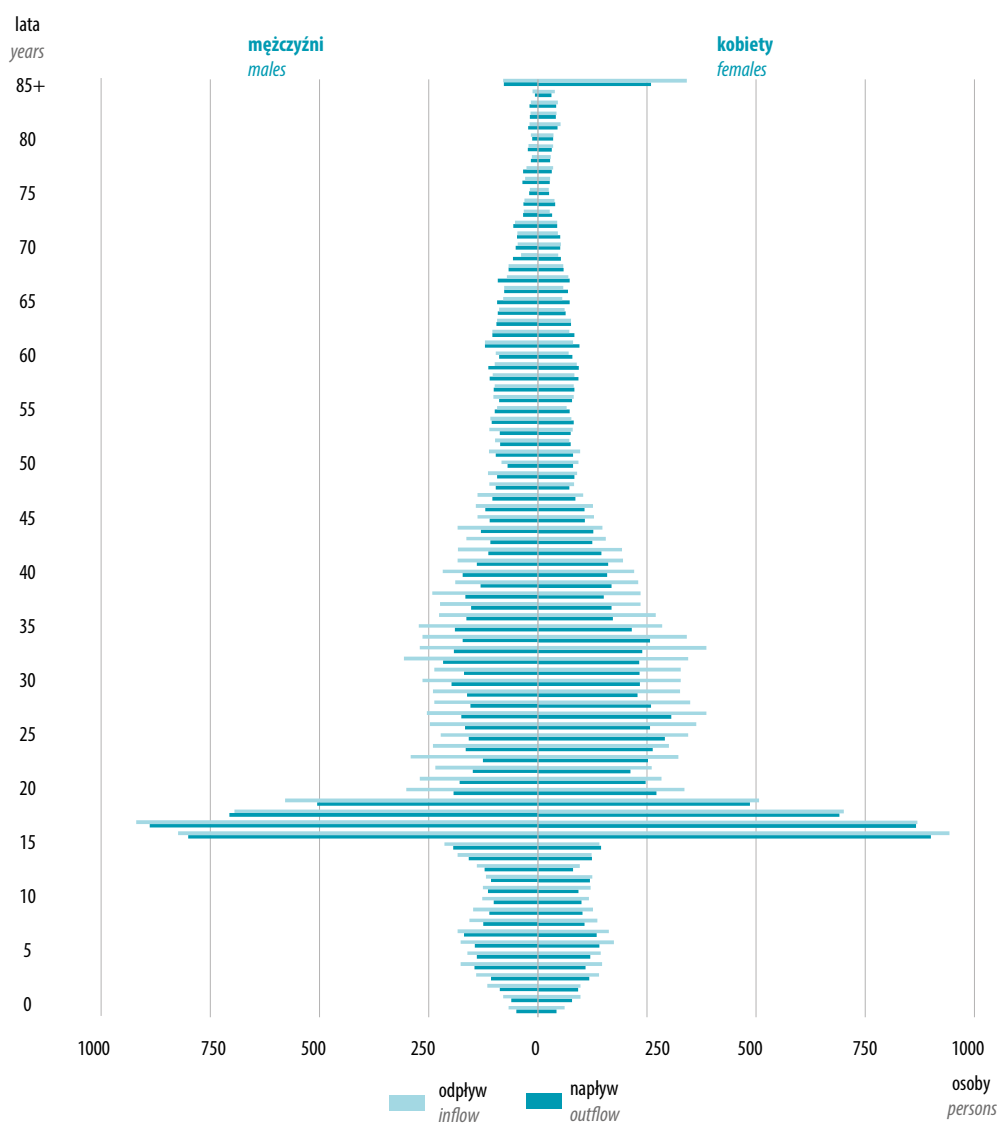
4.2. Internal migration of population for temporary stay above 3 months

W dniu 31 grudnia 2017 r. w województwie lubelskim w ruchu wewnętrznym na pobyt czasowy ponad 3 miesiące zameldowanych było 24 593 osoby, natomiast 29 378 osób było czasowo nieobecnych w miejscu stałego zameldowania. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba osób zameldowanych na pobyt czasowy zmalała o 2,2%, a liczba osób czasowo nieobecnych w miejscu zamieszkania o 2,6%. Wśród osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące 74,7% (18 376 osób) stanowiły osoby, które zmieniły miejsce zamieszkania w granicach województwa lubelskiego, a 25,3% (6 217 osób) przybyło z innego województwa. W ruchu międzywojewódzkim najwięcej osób przybyło z województwa mazowieckiego (32,4% ogółu osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące), następnie z podkarpackiego (16,7%) i śląskiego (10,2%). Spośród mieszkańców województwa czasowo nieobecnych w miejscu stałego zameldowania 62,6% (18 376 osób) przebywało nadal na terenie województwa lubelskiego, a 37,4% (11 002 osoby) poza jego granicami. W ruchu międzywojewódzkim najwięcej osób na pobyt czasowy wyjechało do województwa mazowieckiego (37,3% ogółu osób, które opuściły województwo lubelskie), następnie do podkarpackiego (12,9%) i małopolskiego (10,1%).

⁹ Przyczyna braku kompletności danych może wynikać z wprowadzenia w 2015 r. zmian we wzorach formularzy meldunkowych. W miejsce obowiązującego do tej pory wspólnego wzoru, dotyczącego zarówno wymeldowania pod inny adres w kraju, jak i za granicę, wprowadzono dwa - osobny na kraj oraz drugi - na stały wyjazd za granicę. Mogło to powodować, że osoby wyjeżdżające na stałe za granicę podczas wymeldowywania wypełniały niewłaściwy formularz, zatem taki fakt nie mógł być uwzględniony w statystykach jako emigracja. Dodatkowo, w ostatnich latach było zapowiadane (w tym szeroko w mediach) zniesienie obowiązku meldunkowego. Fakt ten oraz brak adresu w nowych dowodach osobistych mogły stworzyć wrażenie, że nie ma potrzeby zgłaszania w gminach zmiany miejsca zamieszkania. Zgodnie z ustawą o ewidencji ludności obowiązek dokonania zameldowania (i wymeldowania - w przypadku wyjazdu na stałe za granicę) nadal obowiązuje.

Z danych dotyczących migracji wewnętrznych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące wynika, że kobiety częściej niż mężczyźni zmieniają miejsce zamieszkania. W 2017 r. podobnie jak w latach poprzednich zarówno wśród osób zameldowanych na pobyt czasowy, jak i wśród osób czasowo nieobecnych przeważały kobiety (napływ – 52,2%, odpływ – 51,5%). Biorąc pod uwagę wiek osób migrujących, to zarówno wśród osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące, jak i wśród mieszkańców czasowo nieobecnych, najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 15-19 lat (napływ – 25,1%, odpływ – 21,8%).

Wykres 37. Migracje wewnętrzne ludności na pobyt czasowy ponad 3 miesiące według płci i wieku w 2017 r.
 Stan w dniu 31 XII
Chart 37. Internal migration for temporary stay above 3 months by sex and age in 2017
As of December 31

4.3. Migracje zagraniczne ludności na pobyt czasowy

4.3. International migration of population for temporary stay

W dniu 31 grudnia 2017 r. w województwie lubelskim na pobyt czasowy ponad 3 miesiące zameldowanych było 5 707 stałych mieszkańców innych krajów. Większość z tych osób (77,9%) przebywała w województwie lubelskim przez okres do 1 roku (migracje krótkookresowe). Migracje długookresowe (okres pobytu powyżej 12 miesięcy) stanowiły 22,1%. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba cudzoziemców zameldowanych na pobyt czasowy w dniu 31 XII 2017 r. w województwie lubelskim wzrosła o 8,7%. Najwięcej osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące w województwie lubelskim przybyło z Ukrainy 3 667 osób (64,3%), w tym 3 009 osób (82,1%) to imigranci krótkookresowi. Najczęściej cudzoziemcy przyjeżdżali na pobyt czasowy do Lublina (38,6% ogółu).

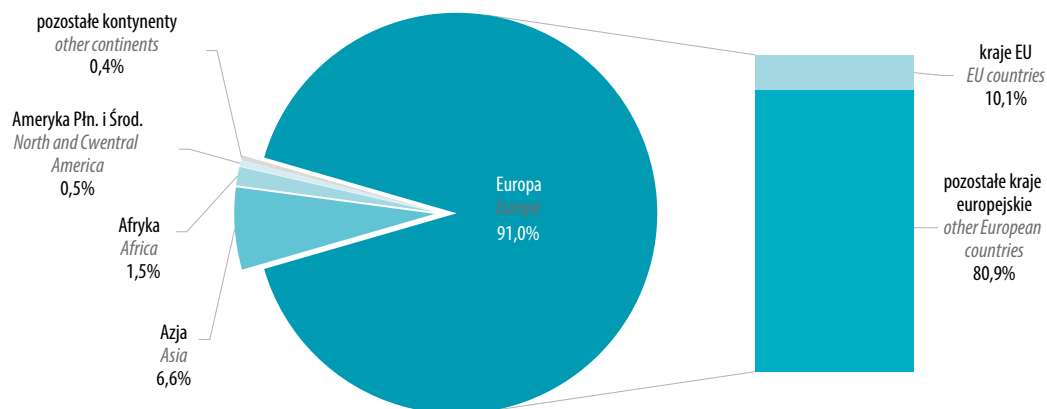
Według danych ewidencji ludności w dniu 31 XII 2017 r. w województwie lubelskim 1 230 osób było czasowo nieobecnych w miejscu stałego zamieszkania w związku z wyjazdem za granicę na okres ponad 6 miesięcy. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba osób, które dokonały wymeldowania na pobyt czasowy ponad 6 miesięcy wzrosła o 50,6%. Najwięcej osób na pobyt czasowy z województwa lubelskiego wyjechało do Wielkiej Brytanii (40,6% ogółu emigrantów), następnie do Niemiec (15,0%) oraz Belgii i Włoch (po 5,9%). Najczęściej wyjeżdżali mieszkańcy Lublina (16,3% ogółu emigrantów), następnie powiatu biłgorajskiego (15,4%) i łęczyńskiego (13,3%).

Wykres 38. Osoby przybyłe z zagranicy zameldowane na pobyt czasowy ponad 3 miesiące według kontynentu poprzedniego zamieszkania

Stan w dniu 31 XII

Chart 38.

Persons who arrived from abroad registered for 3 months in 2015 by previous continent of residence
As of December 31

Z danych dotyczących migracji zagranicznych na pobyt czasowy wynika, że mężczyźni częściej niż kobiety zmieniają na pobyt czasowy miejsce zamieszkania (wyjeżdżając/przyjeżdżając z zagranicy). W 2017 r. zarówno wśród imigrantów (58,3% ogółu imigrantów), jak i wśród emigrantów (55,0%) przeważali mężczyźni. Biorąc pod uwagę wiek osób migrujących to podobnie jak w ubiegłych latach wśród emigrantów i imigrantów przeważały osoby młode. Najwięcej osób z województwa lubelskiego wyjechało za granicę na pobyt czasowy ponad 6 miesięcy w wieku 35-39 lat (16,3% ogółu emigrantów), następnie w wieku 30-34 lat (15,9%) i 5-9 lat (13,2%). Natomiast najwięcej cudzoziemców przybyło do województwa lubelskiego na pobyt czasowy ponad 3 miesiące w wieku 15-19 lat (22,6%), następnie w wieku 20-24 lat (16,5%) i 25-29 lat (9,9%).

Rozdział 5

Chapter 5

Potencjał demograficzny

Demographic potential

5.1. Zastosowana metoda badawcza i dobór zmiennych

5.1. Applied research method and variable selection

W poprzednich rozdziałach przedstawiono dane i wskaźniki ilościowe dotyczące stanu i struktury ludności oraz ruchu naturalnego i migracji. Z zaprezentowanych danych wynika, że województwo lubelskie należy do obszarów depopulacyjnych, od lat systematycznie maleje liczba ludności zarówno ze względu na notowany ujemny przyrost naturalny jak i ujemne saldo migracji. Stałym negatywnym trendem występującym w województwie jest starzenie się populacji w wyniku obserwowanego od początku lat 90. XX wieku zmniejszenia dzietności kobiet oraz wydłużenia przeciętnego czasu trwania życia.

W niniejszym rozdziale podjęto próbę oceny potencjału demograficznego województwa lubelskiego wykorzystując taksonomiczną bezwzorcową syntetyczną miarę rozwoju. Oceny potencjału demograficznego województwa lubelskiego, jak i określenie jego miejsca na tle pozostałych województw oraz oceny poszczególnych powiatów i gmin województwa dokonano na podstawie wskaźnika syntetycznego. Wskaźnik ten obliczony został przy uwzględnieniu następujących zmiennych diagnostycznych: współczynnik urodzeń, współczynnik zgonów, ogólne saldo migracji na 1000 ludności, indeks starości. Wybrane zmienne diagnostyczne podzielono na dwa podzbiory stymulanty i destymulanty.

Stymulanta - zmienna, której wysoka wartość jest pożądana z punktu widzenia ogólnej charakterystyki badanego zjawiska.

Destymulanta – zmienna, której wysoka wartość jest niepożądana z punktu widzenia ogólnej charakterystyki badanego zjawiska.

Tabela 6.
Table 6.

Zestaw wskaźników diagnostycznych potencjału demograficznego
Set of diagnostic ratios of demographic potential

Symbol <i>Symbol</i>	Wskaźnik <i>Ratio</i>	Charakter wskaźnika <i>Type of ratio</i>
x_1	współczynnik urodzeń <i>birth rate</i>	stymulanta <i>stimulant</i>
x_2	współczynnik zgonów <i>death rate</i>	destymulanta <i>destimulant</i>
x_3	ogólne saldo migracji na 1000 ludności <i>total net migration per 1000 population</i>	stymulanta <i>stimulant</i>
x_4	indeks starości <i>ageing ratio</i>	destymulanta <i>destimulant</i>

Selekcja wybranych zmiennych diagnostycznych polegała na zastosowaniu kryterium zróżnicowania wyników pomiędzy powiatami województwa lubelskiego przekraczającego 10% (mierzonego przy zastosowaniu klasycznego współczynnika zmienności) oraz na występowaniu wysokiej korelacji pomiędzy wybranymi zmiennymi na poziomie wojewódzkim. Wartość współczynnika korelacji Persony wskazuje

na istnienie dużej korelacji w odniesieniu do współczynnika urodzeń i salda migracji (0,74) oraz współczynnika zgonów i indeksu starości (0,88). W przeprowadzonym badaniu wszystkim wskaźnikom diagnostycznym przypisano stałą wagę (równą 1), nadając im w ten sposób jednakowe znaczenie.

Kolejnym krokiem analizy było doprowadzenie zmiennych diagnostycznych do porównywalności, poprzez nadanie im wartości niemianowanych i normalizację oraz ujednoczenie typu zmiennych, tj. nadanie wszystkim zmiennym charakteru stymulanty. W niniejszej publikacji, w celu normalizacji wartości cech, wykorzystano przekształcenie, w którym podstawą odniesienia były wartości optymalne (najlepsze) zmiennych diagnostycznych, zależne od tego, czy dana zmienna jest stymulantą czy destymulantą. Zastosowaną transformację można zapisać wzorem:

dla stymulanty

$${}_sZ_{ik} = \frac{X_{ik} - X_{ik(\min)}}{X_{ik(\max)} - X_{ik(\min)}}$$

dla destymulanty

$${}_dZ_{ik} = \frac{X_{ik(\max)} - X_{ik}}{X_{ik(\max)} - X_{ik(\min)}}$$

gdzie:

Z_{ik} - znormalizowana wartość k-tej zmiennej dla i-tego miernika

X_{ik} - wartość k-tej zmiennej dla i-tego obiektu

$X_{ik(\max)}$ - najwyższa wartość k-tej zmiennej dla i-tego miernika

$X_{ik(\min)}$ - najniższa wartość k-tej zmiennej dla i-tego obiektu

W wyniku normalizacji, każdy ze wskaźników cząstkowych został przekształcony we wskaźnik mieszczący się w przedziale od 0 do 1 i mający charakter stymulanty. W przypadku zmiennych, będących stymulantami – najwyższa wartość wskaźnika po przekształceniu dawała najwyższą znormalizowaną wartość, co z kolei dawało danej jednostce podziału terytorialnego 1. miejsce. W przypadku zmiennych, będących oryginalnie destymulantami, odwrotnie – najwyższą znormalizowaną wartość i równocześnie najwyższą lokatę uzyskiwano w przypadku wskaźnika o najniższej wartości.

Po znormalizowaniu wartości cech diagnostycznych przystąpiono do konstrukcji syntetycznego wskaźnika. Wykorzystana została w tym celu taksonomiczna bezwzorcowa metoda agregacji zmiennych polegająca na uśrednieniu znormalizowanych wartości zmiennych diagnostycznych. Wartości obliczonego miernika syntetycznego mieszczą się w przedziale od 0 do 1 i im wyższa jest jego wartość tym dana jednostka podziału terytorialnego posiada lepszy potencjał demograficzny.

Wartości miernika syntetycznego wyznaczone dla poszczególnych jednostek podziału terytorialnego (województw, powiatów i gmin) pozwoliły na ich liniowe uporządkowanie i pogrupowanie. Grupowania dokonano metodą odchyłeń standardowych, w której zbiór badanych obiektów jest dzielony na cztery grupy, zawierające obiekty o wartościach zmiennej syntetycznej należącej do następujących przedziałów klasowych:

Grupa I: $S_i \geq \bar{s} + S(s)$ – najwyższy poziom

Grupa II: $\bar{s} \leq S_{ii} < \bar{s} + S(s)$ – wysoki poziom

Grupa III: $\bar{s} - S(s) \leq S_{iii} < \bar{s}$ – niski poziom

Grupa IV: $S_{iv} < \bar{s} - S(s)$ – najniższy poziom

gdzie: \bar{x} , $S(s)$ odpowiednio wartość średniej arytmetycznej i odchylenia standardowego zmiennej syntetycznej.

5.2. Analiza potencjału demograficznego

5.2. Analysis of demographic potential

Przedmiotem badania była ocena zróżnicowania potencjału demograficznego występującego pomiędzy województwami, powiatami i gminami województwa lubelskiego w 2017 r. W pierwszej części niniejszego rozdziału przedstawiono zmienne na podstawie, których obliczono syntetyczny wskaźnik służący do przeprowadzenia oceny. Omówiono również metodę jego wyliczenia i grupowania oraz podziału poszczególnych jednostek podziału terytorialnego na cztery grupy i określono ich przedziały.

Analizę potencjału demograficznego rozpoczęto od przeprowadzenia oceny potencjału pomiędzy poszczególnymi województwami i określenia miejsca województwa lubelskiego w powyższym rankingu.

Tabela 7.
Table 7.

Zestaw wskaźników potencjału demograficznego według województw
Set of ratios of demographic potential by voivodship

Województwa <i>Voivodships</i>	Wskaźniki demograficzne <i>Diagnostic ratios</i>				Wskaźnik syntetyczny <i>Synthetic ratio</i>	Lokata <i>Position</i>	Grupa <i>Grup</i>
	Współczynnik urodzeń <i>birth rate</i>	współczynnik zgonów <i>death rate</i>	saldo migracji na 1000 ludności <i>net migration per 1000 population</i>	indeks starości <i>ageing ratio</i>			
Dolnośląskie	9,79	11,04	0,96	124	0,429	9	III
Kujawsko-pomorskie	10,03	10,20	-0,63	109	0,518	8	II
Lubelskie	9,81	11,00	-2,22	119	0,299	13	III
Lubuskie	10,13	10,12	-0,94	106	0,535	6	II
Łódzkie	9,59	12,57	-0,72	133	0,153	15	IV
Małopolskie	11,27	9,41	1,21	102	0,822	3	I
Mazowieckie	11,51	10,65	2,52	107	0,788	4	I
Opolskie	9,16	10,98	-1,23	133	0,207	14	IV
Podkarpackie	10,31	9,08	-0,84	105	0,637	5	II
Podlaskie	10,17	10,57	-1,44	117	0,412	11	III
Pomorskie	11,85	9,33	1,55	96	0,931	1	I
Śląskie	9,88	11,29	-0,93	125	0,307	12	III
Świętokrzyskie	8,73	11,47	-1,78	134	0,102	16	IV
Warmińsko-mazurskie	10,13	10,05	-1,91	100	0,531	7	II
Wielkopolskie	11,61	9,54	0,33	97	0,826	2	I
Zachodniopomorskie	9,54	10,42	-0,59	117	0,415	10	III
Średnia arytmetyczna	10,22	11,04	-0,42	113,91	0,495	x	x
Odchylenie standardowe	0,90	0,91	1,35	13,13	0,253	x	x
V (%)	8,8	8,7	-325,0	11,5	51,2	x	x

Po wyliczeniu wskaźnika syntetycznego określającego poziom potencjału demograficznego okazało się, że występuje bardzo duże zróżnicowanie pomiędzy poszczególnymi województwami (tabela 7). Najwyż-

szą wartość wskaźnika syntetycznego otrzymano dla województwa pomorskiego (0,931), a najniższą dla województwa świętokrzyskiego (0,102). Województwo lubelskie zajęło 13. pozycję w kraju z wartością wskaźnika równą 0,299 przed województwami: opolskim, łódzkim i świętokrzyskim. Dla porównania w 2000 r. pod tym względem województwo lubelskie zajmowało 12. miejsce w kraju z wartością wskaźnika równą 0,341 przed województwem śląskim, opolskim, świętokrzyskim i łódzkim. W 2017 r. na niską wartość wskaźnika syntetycznego w województwie lubelskim największy wpływ miało saldo migracji stałych na 1000 ludności (16. lokata w kraju), następnie wysoki współczynnik zgonów (12. lokata), niski współczynnik urodzeń i wysoka wartość indeksu starości (przy obu zmiennych 11. lokata). Dla porównania na najwyższą wartość wskaźnika dla województwa pomorskiego miała wpływ zmienna diagnostyczna dotycząca wysokiego współczynnika urodzeń i niskiej wartości indeksu starości (przy obu zmiennych 1. lokata w kraju), następnie zmienna dotycząca poziomu umieralności i migracji (przy obu zmiennych 2. lokata).

Tabela 8.
Table 8.

Grupy według poziomu wielkości wskaźnika syntetycznego
Groups by the level of synthetic ratio

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Grupy według poziomu wielkości wskaźnika syntetycznego <i>Groups by the level of synthetic ratio</i>		
	województw <i>voivodships</i>	powiatów <i>powiats</i>	gmin <i>gminas</i>
Grupa I (S_I) <i>Group I</i>	$S_I \geq 0,748$	$S_I \geq 0,575$	$S_I \geq 0,619$
Grupa II (S_{II}) <i>Group II</i>	$0,495 \leq S_{II} < 0,748$	$0,400 \leq S_{II} < 0,575$	$0,497 \leq S_{II} < 0,619$
Grupa III (S_{III}) <i>Group III</i>	$0,242 \leq S_{III} < 0,495$	$0,225 \leq S_{III} < 0,400$	$0,374 \leq S_{III} < 0,497$
Grupa IV (S_{IV}) <i>Group IV</i>	$S_{IV} < 0,242$	$S_{IV} < 0,225$	$S_{IV} < 0,374$

Następnie wszystkie województwa podzielono na cztery grupy (tabela 8). W grupie I województw o największym potencjale demograficznych, gdzie wartość wskaźnika była większa lub równa 0,748 znalazły się cztery województwa: pomorskie, wielkopolskie, małopolskie i mazowieckie. We wszystkich wymienionych województwach odnotowano dodatnie saldo migracji oraz jedną z najwyższych wartości współczynnika urodzeń. Do grupy II (o wysokim poziomie potencjału demograficznego), zakwalifikowały się województwa: podkarpackie, lubuskie, warmińsko- mazurskie i kujawsko-pomorskie. Grupa III to województwa o niskim potencjale demograficznym. Do tej grupy zaliczono województwa: dolnośląskie, zachodniopomorskie, podlaskie, śląskie i lubelskie. Natomiast do grupy IV o najniższych wartościach wskaźnika potencjału demograficznego zakwalifikowały się województwa: opolskie, łódzkie i świętokrzyskie (por. mapa 13. s. 92). Dla porównania w 2000 r. województwo lubelskie było również zaliczone do grupy III charakteryzującej się niskim potencjałem demograficznym.

Kolejnym etapem przeprowadzonego badania było wyliczenie wskaźników dla poszczególnych powiatów województwa lubelskiego, określenie rankingów i podział ich na cztery grupy ze względu na posiadany potencjał demograficzny. Po wyliczeniu wskaźnika syntetycznego określającego poziom potencjału demograficznego okazało się, że pomiędzy powiatami województwa lubelskiego podobnie jak między województwami w kraju występuje bardzo duże zróżnicowanie (tabela 9 s. 65). Najwyższą wartość wskaźnika syntetycznego dającą jednocześnie 1. lokatę w rankingu powiatów otrzymano dla powiatu lubelskiego (0,785), a najniższą dla hrubieszowskiego (0,085). Na wysoką wartość wskaźnika dla powiatu lubelskiego największy wpływ miało dodatnie saldo migracji (1. lokata w województwie) i wysoki współczynnik urodzeń (2. lokata). Dla porównania na najniższą wartość wskaźnika dla powiatu hrubieszowskiego największy wpływ miały migracje (ujemne saldo migracji - 24. lokata), następnie niski poziom urodzeń (współczynnik urodzeń – 23. lokata), wysoki poziom umieralności (współczynnik zgonów 23. lokata) i wysoki poziom indeksu starości (21. lokata).

Tabela 9.
Table 9.Zestaw wskaźników potencjału demograficznego według powiatów
Set of diagnostic ratios of demographic potential by powiats

Województwa <i>Voivodships</i>	Wskaźniki demograficzne <i>Diagnostic ratios</i>				Wskaźnik syntetyczny <i>Synthetic ratio</i>	Lokata <i>Position</i>	Grupa <i>Grup</i>
	Współczynnik urodzeń <i>birth rate</i>	współczynnik zgonów <i>death rate</i>	saldo migracji na 1000 ludności <i>net migration per 1000 population</i>	indeks starości <i>ageing ratio</i>			
Powiaty: <i>Powiats:</i>							
białski	10,14	11,55	-3,53	104	0,443	7	II
biłgorajski	9,36	10,42	-3,01	115	0,428	10	II
chełmski	9,10	12,62	-3,77	106	0,334	15	III
hrubieszowski	7,93	13,19	-6,29	142	0,085	24	IV
janowski	8,79	11,03	-4,89	124	0,305	18	III
krasnostawski	8,65	13,78	-2,48	157	0,121	23	IV
kraśnicki	8,57	11,40	-2,83	135	0,283	20	III
lubartowski	9,54	11,80	-1,17	107	0,439	8	II
lubelski	10,65	9,69	6,42	91	0,785	1	I
łęczyński	12,11	9,34	-3,66	80	0,713	3	I
łukowski	12,71	10,34	-5,73	90	0,626	4	I
opolski	9,92	12,17	-3,72	121	0,345	14	III
parczewski	9,66	12,41	-4,36	120	0,313	17	III
puławski	8,80	11,04	-1,83	144	0,300	19	III
radzyński	10,29	11,69	-4,57	101	0,432	9	II
rycki	11,05	11,76	-5,46	118	0,397	11	III
świdnicki	10,33	10,47	-0,47	130	0,476	5	II
tomaszowski	7,74	11,72	-4,38	129	0,217	22	IV
włodawski	10,08	11,59	-3,59	117	0,394	12	III
zamojski	8,64	12,18	-0,61	129	0,317	16	III
Miasta na prawach powiatu: <i>Cities with powiat status:</i>							
Biała Podlaska	11,60	7,97	-1,33	100	0,725	2	I
Chełm	8,48	10,42	-4,63	141	0,266	21	III
Lublin	10,53	10,40	-0,82	133	0,472	6	II
Zamość	8,19	8,54	-4,31	127	0,385	13	III
Średnia arytmetyczna	9,70	11,15	-2,96	119,27	0,400	x	X
Odchylenie standardowe	1,31	1,38	2,59	19,00	0,17	x	X
V (%)	13,5	12,4	-87,5	15,9	43,7	x	X

Podział powiatów na grupy przedstawiono w tabeli 9. i na mapie 13. s. 92. W grupie I, o najwyższym poziomie potencjału demograficznego znalazły się 4 powiaty: lubelski, Biała Podlaska, łęczyński i łukowski. Do grupy II o wysokim poziomie potencjału zakwalifikowały się powiaty: świdnicki, Lublin, białski, lubartowski, radzyński i biłgorajski. Najliczniejsza grupa III charakteryzująca się niskim poziomem potencjału liczy 11 powiatów: rycki, włodawski, Zamość, opolski, chełmski, zamojski, parczewski, janowski, puławski,

kraśnicki i Chełm. W grupie IV o najniższym poziomie potencjału demograficznego znalazły się 3 powiaty: tomaszowski, krasnostawski i hrubieszowski.

Ostatnim etapem przeprowadzonej analizy było wyliczenie wskaźnika syntetycznego dla poszczególnych gmin województwa lubelskiego, określenie rankingów i podział ich na cztery grupy ze względu na posiadany potencjał demograficzny. Dzięki temu można określić, jak duże różnice występują pomiędzy poszczególnymi gminami województwa lubelskiego i czy wszystkie gminy danego powiatu dysponują takim samym potencjałem demograficznym (tabela XV. s. 120). Po obliczeniu wskaźnika syntetycznego i określeniu rankingu okazało się, że największy potencjał posiada gmina Głusk (0,985), następnie Wólka (0,814), Ludwin (0,796), Łuków (0,774) i Konopnica (0,737). Natomiast najmniejszy gmina Rudnik (0,147), następnie Kraśniczyn (0,188), Sosnówka (0,226) i Radecznicza (0,232).

Po dokonaniu podziału na 4 grupy do grupy I zakwalifikowało się łącznie 43 gminy, w tym najwięcej gmin z powiatu lubelskiego (Głusk, Wólka, Konopnica, Niemce, Jastków, Niedzwica Duża, Jabłonna, Bełżyce, Garbów, Strzyżewice i Borzechów). Do grup II zaliczono 69 gmin, w tym 7 z powiatu lubartowskiego (Serniki, Kamionka, Firlej, Lubartów, Jeziorzany, Niedźwiada, Ostrówek). Do najliczniejszej grupy III zaliczono 73 gminy, w tym najwięcej z powiatu chełmskiego (Dorohusk, Dubienka, Leśniowice, Ruda-Huta, Sawin, Żmudź i Rejowiec). Do ostatniej, najsłabszej pod względem potencjału demograficznego, grupy IV zakwalifikowało się 28 gmin w tym 6 z powiatu tomaszowskiego (Jarczów, Krynice, Łaszczów, Telatyn, Tyszowce i Ułhówek).

W tabeli 10. na s. 68 przedstawiono zestawienie gmin województwa lubelskiego według powiatów i grup. Najbardziej jednorodny pod względem potencjału demograficznego jest powiat łączyński (z 7 gmin powiatu 6 należy do grupy I i 1 do grupy II), powiat janowski (z 7 gmin – 5 należy do grupy III i 2 do II) i kraśnicki (z 10 gmin 7 to grupa III, 3 – grupa II). Powiatem, w którym połowa gmin należy do jednej grupy (grup III), a druga połowa do drugiej grupy (IV) jest powiat hrubieszowski. W pozostałych powiatach gminy zostały zakwalifikowane do 3 lub 4 grup.

Największy wpływ na potencjał demograficzny w województwie lubelskim mają migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały i naturalny przyrost/ubytek ludności. Z danych przedstawionych w rozdziale 4. wynika, że migrują przeważnie osoby młode w wieku 25-39 lat (migracje wewnętrzne: napływ – 42,2%, odpływ – 46,9%). Przyrost lub ubytek na danym obszarze ludności w tej grupie wiekowej ma duży wpływ na strukturę wieku populacji zamieszkującej dany teren, co z kolei ma wpływ na poziom urodzeń i zgonów. W obszarach odpływowych społeczeństwo starzeje się szybciej, ubywa ludzi w młodym wieku, zmniejsza się współczynnik urodzeń i zwiększa współczynnik zgonów. Natomiast w obszarach napływowych przybywa ludzi młodych, co z kolei przyczynia się do zwiększenia częstości urodzeń, zmniejszenia współczynnika zgonów a tym samym społeczeństwo jest młodsze niż na terenach odpływowych. Najlepszym przykładem jest tutaj trwający od lat proces suburbanizacji obszarów podmiejskich na przykładzie gmin powiatu lubelskiego. Liczba ludność w powiecie lubelskim systematycznie wzrasta głównie dzięki migracjom mieszkańców Lublina na tereny podmiejskie. Od 2000 r. liczba ludności w powiecie lubelskim wzrosła o 13,0%, przy czym największy wzrost jak wykazano w rozdziale 1. Wystąpił w gminach: Głusk, Wólka, Konopnica i Niemce.

Dla przykładu na wykresie 39. na s. 67 przedstawiono liczbę ludność, przyrost naturalny i saldo migracji w gminie Głusk i w mieście Lublinie w latach 2000-2017. W gminie Głusk liczba ludności z roku na rok systematycznie wzrasta, natomiast w Lublinie maleje. Główną przyczyną tych zmian są migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały. W gminie Głusk w omawianym okresie liczba mieszkańców zwiększyła się prawie o 70%, z tego 60% to wzrost w wyniku migracji, a 10% to wynik naturalnego przyrostu ludności. Współczynnik salda migracji stałych na 1000 ludności zwiększył się z 14,38‰ w 2000 roku do 27,11‰ w 2017 r., współczynnik urodzeń wzrósł z 10,27‰ do 14,74‰, współczynnik zgonów zmalał z 10,59‰ do 5,86‰, a indeks starości zwiększył się z 58 do 62. W tym samym okresie liczba ludności w Lublinie zmalała o 5,3%. Współczynnik salda migracji stałych zmalał z 0,12‰ w 2000 r. do minus 0,82‰ w 2017 r., współczynnik urodzeń wzrósł z 8,96‰ do 10,40‰, współczynnik zgonów zwiększył się z 8,93‰ do 10,40‰, a indeks starości wzrósł z 62 w 2000 r. do 133 w 2017 r.

Wykres 39.
Chart 39.

Ludności, przyrost na naturalny i saldo migracji stałych w latach 2000-2017
Population, natural increase, and net migration in 2000-2017

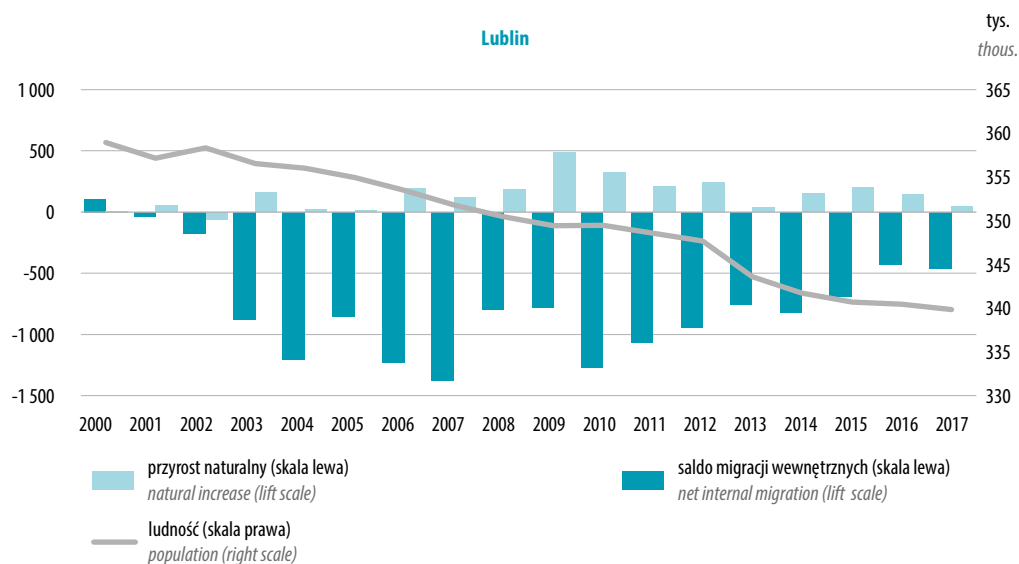
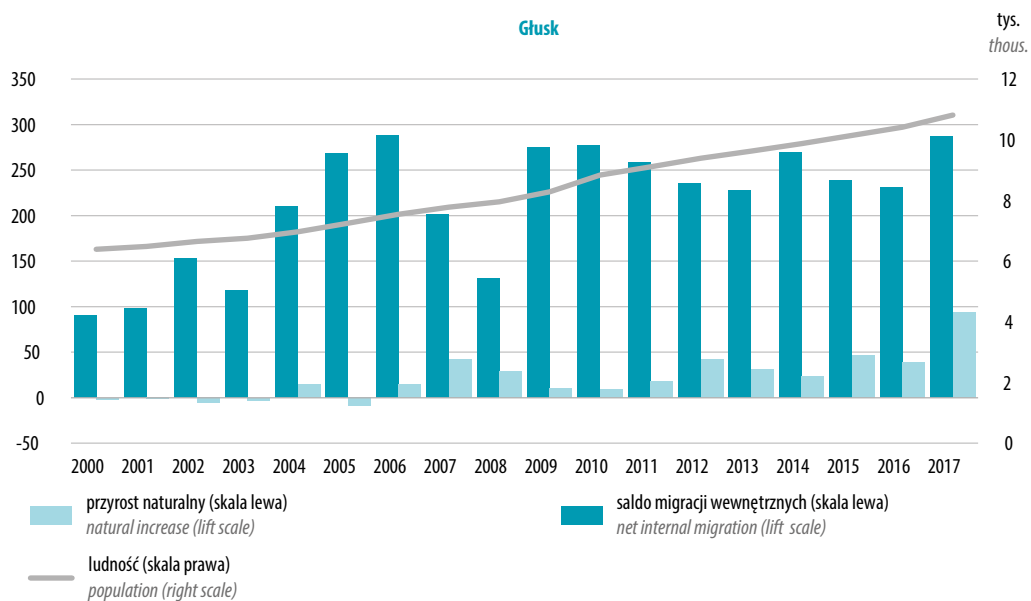

Tabela 10. Zestawienie gmin według powiatów i grup potencjału demograficznego
Table 10. Set of gminas by powiats and of groups demographic potential

Powiaty Powiats	Grupa/gminy Group/gminas			
	I	II	III	IV
białski	- Biła Podlaska (2) - Konstantynów (2) - Leśna Podlaska (2) - Międzyrzec Podlaski (2) - Zalesie (2)	- Międzyrzec Podlaski (1) - Drelów (2) - Janów Podlaski (2) - Łomazy (2) - Piszczac (2) - Terespol (2) - Wisznice (2)	- Terespol (1) - Rokitno (2) - Rossosz (2) - Sławatycze (2)	- Kodeń (2) - Sosnowka (2) - Tuczn (2)
biłgorajski	- Aleksandrów (2) - Biłgoraj (2) - Księżpol (2)	- Biłgoraj (1) - Biszcz (2) - Łukowa (2) - Obsza (2) - Tarnogród (3) - Tereszpol (2)	- Frampol (3) - Goraj (2) - Józefów (3) - Potok Górny (2)	- Turobin (2)
chełmski	- Chełm (2) - Kamień (2)	- Rejowiec Fabryczny (1) - Rejowiec Fabryczny (2) - Siedliszcze (3) - Wierzbica (2)	- Dorohusk (2) - Dubienka (2) - Leśniowice (2) - Ruda-Huta (2) - Sawin (2) - Żmudź (2) - Rejowiec (3)	- Białopole (2) - Wojsławice (2)
hrubieszowski			- Hrubieszów (1) - Dołhobyczów (2) - Hrubieszów (2) - Werbkowice (2)	- Horodło (2) - Mircze (2) - Trzeszczany (2) - Uchanie (2)
janowski		- Janów Lubelski (3) - Modliborzycze (3)	- Batorz (2) - Chrzanów (2) - Dzwola (2) - Godziszów (2) - Potok Wielki (2)	
krasnostawski		- Krasnystaw (2)	- Krasnystaw (1) - Fajslawice (2) - Izbica (2) - Łopiennik Górny (2) - Siennica Różana (2)	- Gorzków (2) - Kraśniczyn (2) - Rudnik (2) - Żółkiewka (2)
kraśnicki		- Dzierżkowice (2) - Kraśnik (2) - Wilkołaz (2)	- Kraśnik (1) - Annapol (3) - Gościeradów (2) - Szastarka (2) - Trzydnik Duży (2) - Urzędów (3) - Zakrzówek (2)	
lubartowski	- Lubartów (2)	- Lubartów (1) - Firlej (2) - Jeziorany (2) - Kamionka (2) - Niedźwiada (2) - Ostrówek (2) - Serniki (2)	- Abramów (2) - Kock (3) - Michów (2) - Ostrów Lubelski (3) - Uścimów (2)	

Tabela 10.
Table 10.

Zestawienie gmin według powiatów i grup potencjału demograficznego (cd.)
Set of gminas by powiats and of groups demographic potential (cont.)

Powiaty Powiats	Grupa/gminy Group/gminas			
	I	II	III	IV
lubelski	- Bełżyce (3) - Borzechów (2) - Garbów (2) - Głusk (2) - Jabłonna (2) - Jastków (2) - Konopnica (2) - Niedrzwica Duża (2) - Niemce (2) - Strzyżewice (2) - Wólka (2)	- Wojciechów (2)	- Bychawa (3) - Krzczonów (2)	- Wysokie (2) - Zakrzew (2)
łęczyński	- Cyców (2) - Ludwin (2) - Łęczna (3) - Puchaczów (2) - Spiczyn (2)	- Milejów (2)		
łukowski	- Łuków (1) - Krzywda (2) - Łuków (2) - Stanin (2) - Trzebieszów (2)	- Adamów (2) - Serokomla (2) - Stoczek Łukowski (2) - Wojcieszków (2) - Wola Mysłowska (2)	- Stoczek Łukowski (1)	
opolski	- Chodel (2)	- Józefów nad Wisłą (2) - Łaziska (2) - Opole Lubelskie (3) - Wilków (2)	- Karczmiska (2) - Poniatowa (3)	
parczewski	- Dębowa Kłoda (2)	- Parczew (3)	- Siemień (2) - Milanów (2) - Sosnowica (2)	- Jabłoń (2) - Podedwórze (2)
puławski	- Janowiec (2)	- Kurów (2) - Markuszów (2) - Nałęczów (3) - Puławy (2) - Żyrzyn (2)	- Puławy (1) - Baranów (2) - Kazimierz Dolny (3) - Koriskowola (2) - Wąwolnica (2)	
radzyński	- Ulan-Majorat (2)	- Radzyń Podlaski (1) - Borki (2) - Kąkolewnica (2) - Radzyń Podlaski (2) - Wołyn (2)	- Czemierniki (2) - Komarówka Podlaska (2)	
rycki	- Kłoczew (2) - Nowodwór (2)	- Ryki (3)	- Dęblin (1) - Strzyżewice (2) - Ułęż (2)	
świdnicki	- Mełgiew (2)	- Świdnik (1) - Piaski (3) - Trawniki (2)	- Rybczewice (2)	
tomaszowski		- Bełżec (2) - Lubycza Królewska (3) - Tarnawatka (2) - Tomaszów Lubelski (2)	- Tomaszów Lubelski (1) - Rachanie (2) - (Susiec (2)	- Jarczów (2) - Krynice (2) - Łaszczów (2) - Telatyn (2) - Tyszowce (3) - Ulhówek (2)

Tabela 10. Zestawienie gmin według powiatów i grup potencjału demograficznego (dok.)
 Table 10. Set of gminas by powiats and of groups demographic potential (cont.)

Powiaty Powiats	Grupa/gminy Group/gminas			
	I	II	III	IV
włodawski	- Hańsk (2)	- Włodawa (1) - Stary Brus (2) - Urszulin (2) - Włodawa (2)	- Hanna (2) - Wola Uhruska (2) - Wiryki (2)	
zamojski	- Łabunie (2) - Zamość (2)	- Adamów (2) - Sitno (2)	- Krasnobród (3) - Miączyn (2) - Nielisz (2) - Skierbieszów (2) - Stary Zamość (2) - Szczepieszyn (3) - Zwierzyniec (3)	- Grabowiec (2) - Komarów Osada (2) - Radecznicza (2) - Sułów (2)

Objaśnienie: (1) gmina miejska
 urban gmina
 (2) gmina wiejska
 rural gmina
 (3) gmina miejsko-wiejska
 urban-rural gmina

Mapa 1. Podział administracyjny województwa lubelskiego
Map 1. Administrative division of Lubelskie Voivodship

- puławski** Nazwy powiatów
Powiat names
- gm. Konopnica Nazwy gmin
Gmina names
- LUBLIN** Siedziba władz wojewódzkich
Seat of the voivodship authority
- ZAMOŚĆ** Miasta na prawach powiatu
Cities with powiat status
- LUBARTÓW** Miasta – siedziby powiatów
Cities – seats of powiatów
- DEBLIN Miasta – siedziby gmin miejskich i miejsko-wiejskich
Towns – seats of urban and urban-rural gminas
- Wojślawice Wsie – siedziby gmin wiejskich
Villages – seats of rural gminas

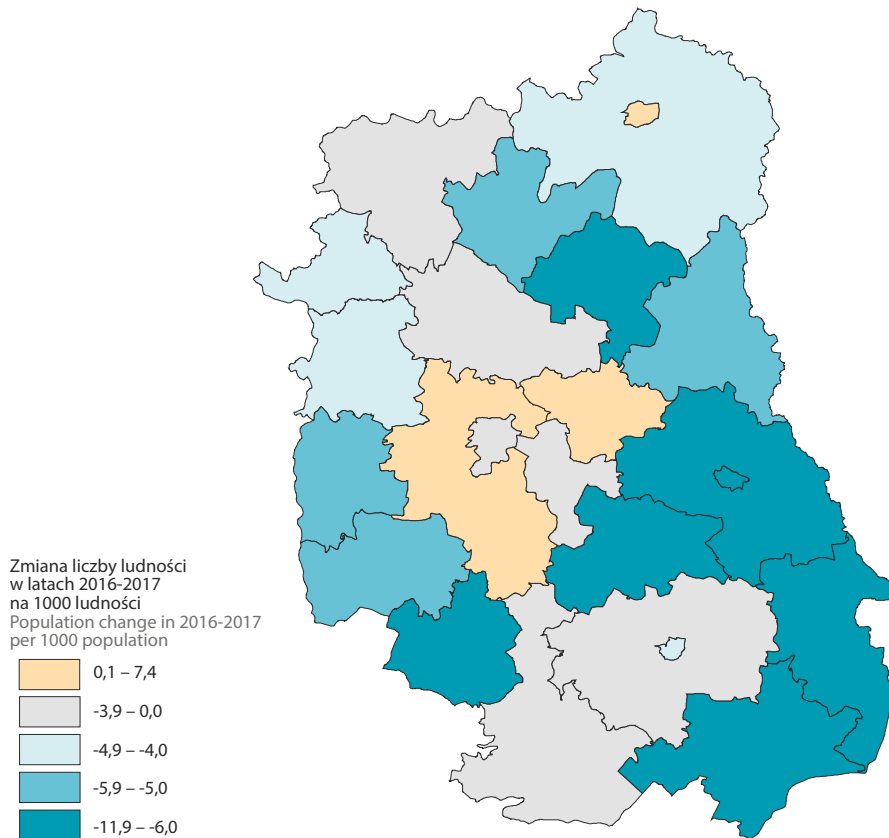
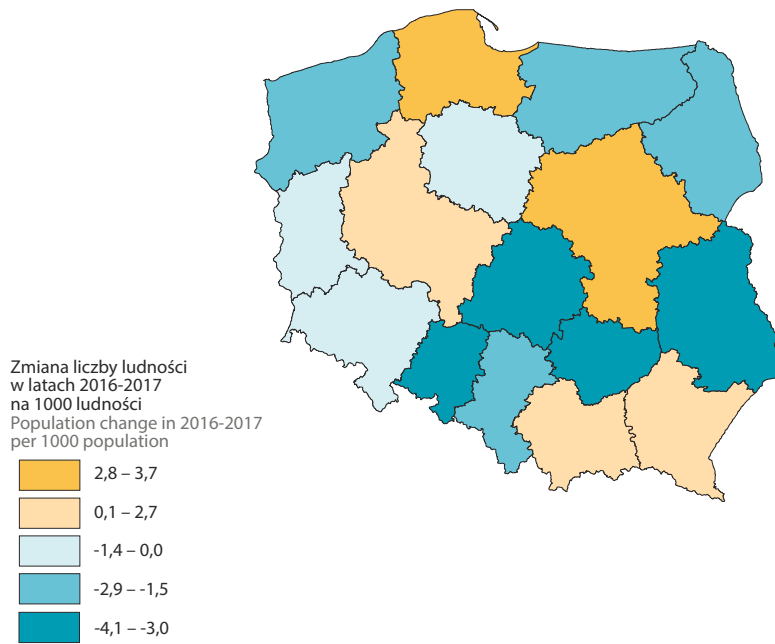
Przynależność gminy wiejskiej do siedziby będącej gminą miejską oraz przynależność fragmentu gminy do jej głównego obszaru
 Affiliation of a rural gmina to its seat being an urban gmina and affiliation of a part of a gmina to its main area

Na mapie opisano wyłącznie gminy mające nazwę inną od nazwy siedziby.
 Podział administracyjny według stanu na 1 stycznia 2016 r.
 Gminas' names are provided only where they differ from the names of their seats.
 Administrative division as of January 1, 2016.

- Granice powiatów
Powiat boundaries
- Granice gmin
Gmina boundaries
- - - - - Granice miast w gminach miejsko-wiejskich
Town boundaries within urban-rural gminas

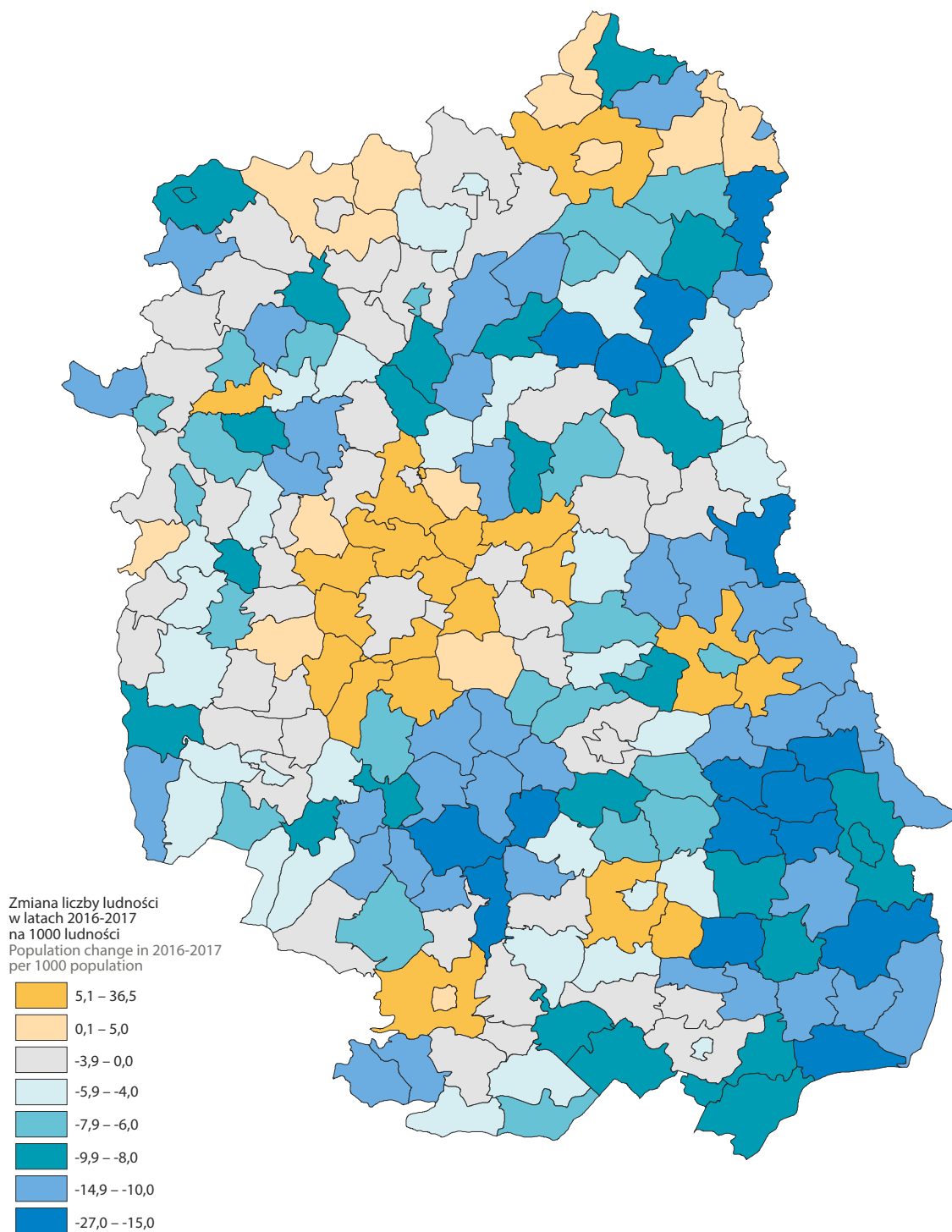
Mapa 2.
Map 2.

Różnica w stanie ludności w latach 2016-2017
Difference in the size of population in 2016-2017

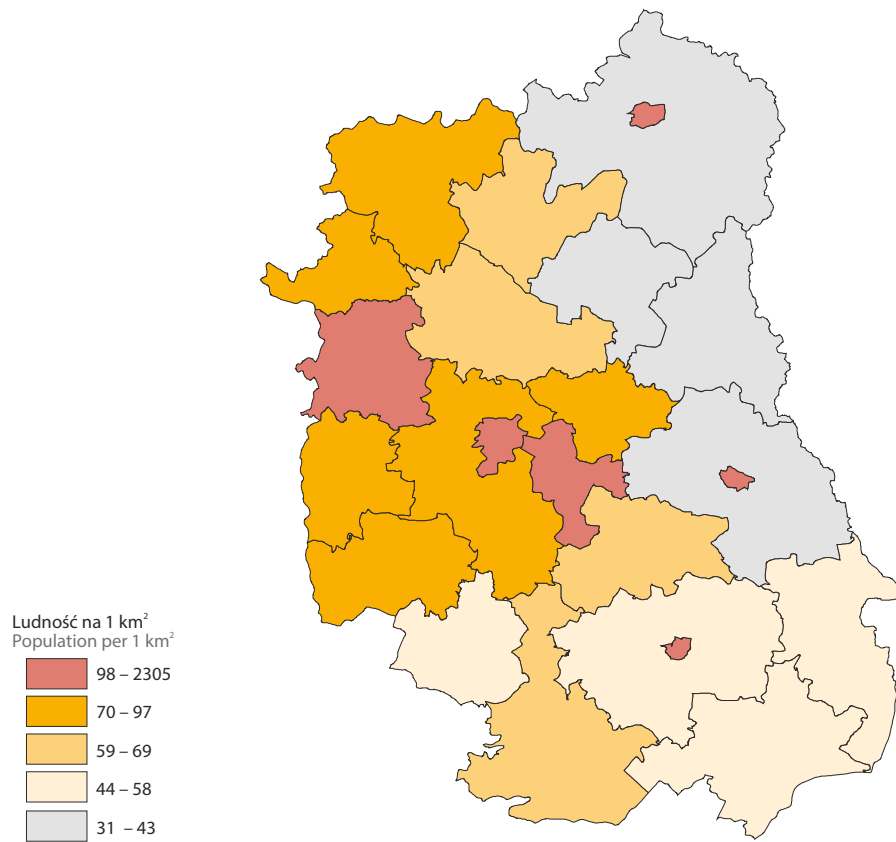
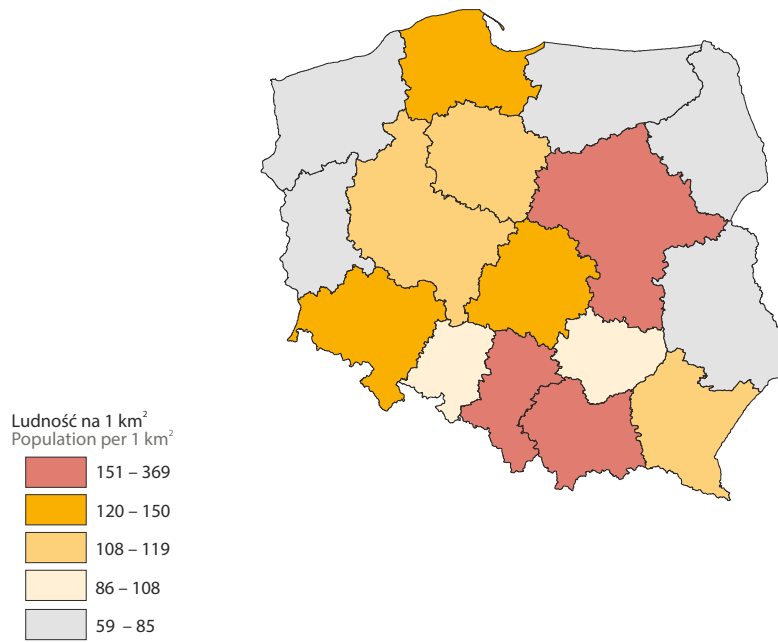
Mapa 2.
Map 2.

Różnica w stanie ludności w latach 2016-2017
Difference in the size of population in 2016-2017

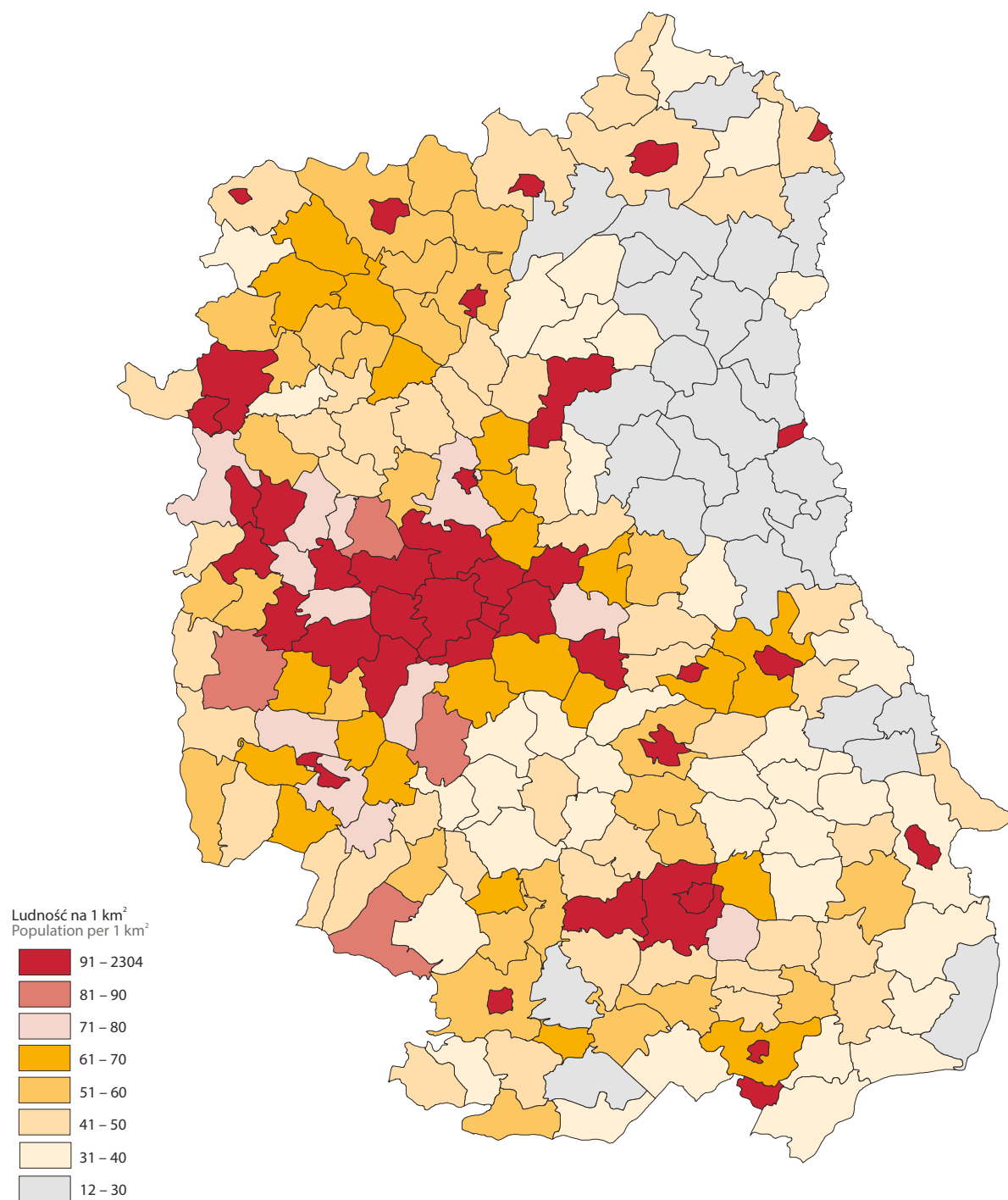
Mapa 3.
Map 3.

Gęstość zaludnienia w 2017 r.
Population density in 2017

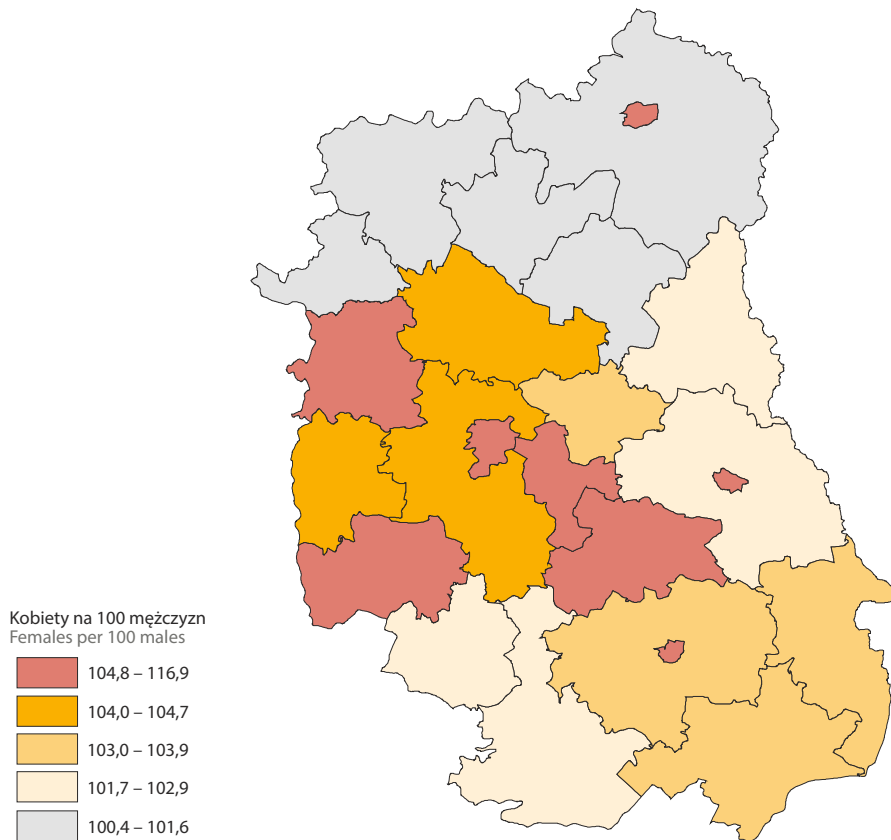
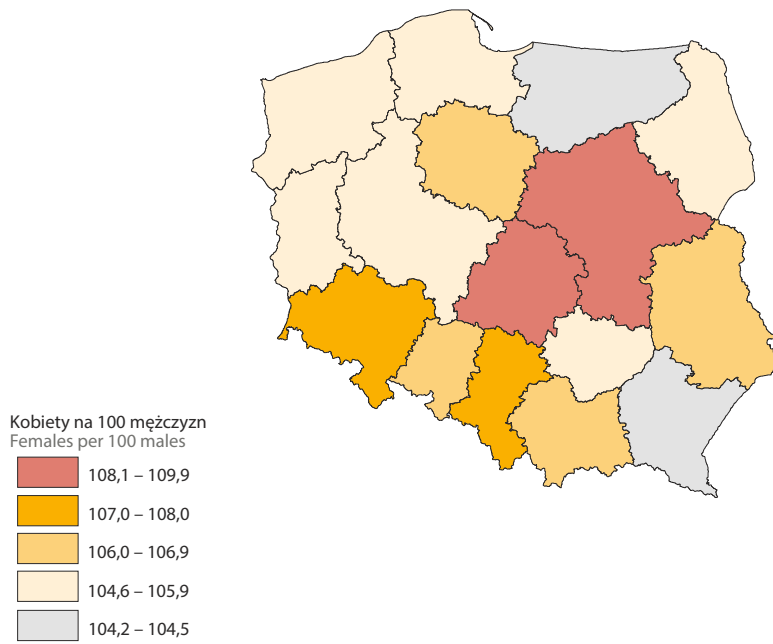
Mapa 3.
Map 3.

Gęstość zaludnienia w 2017 r.
Population density in 2017

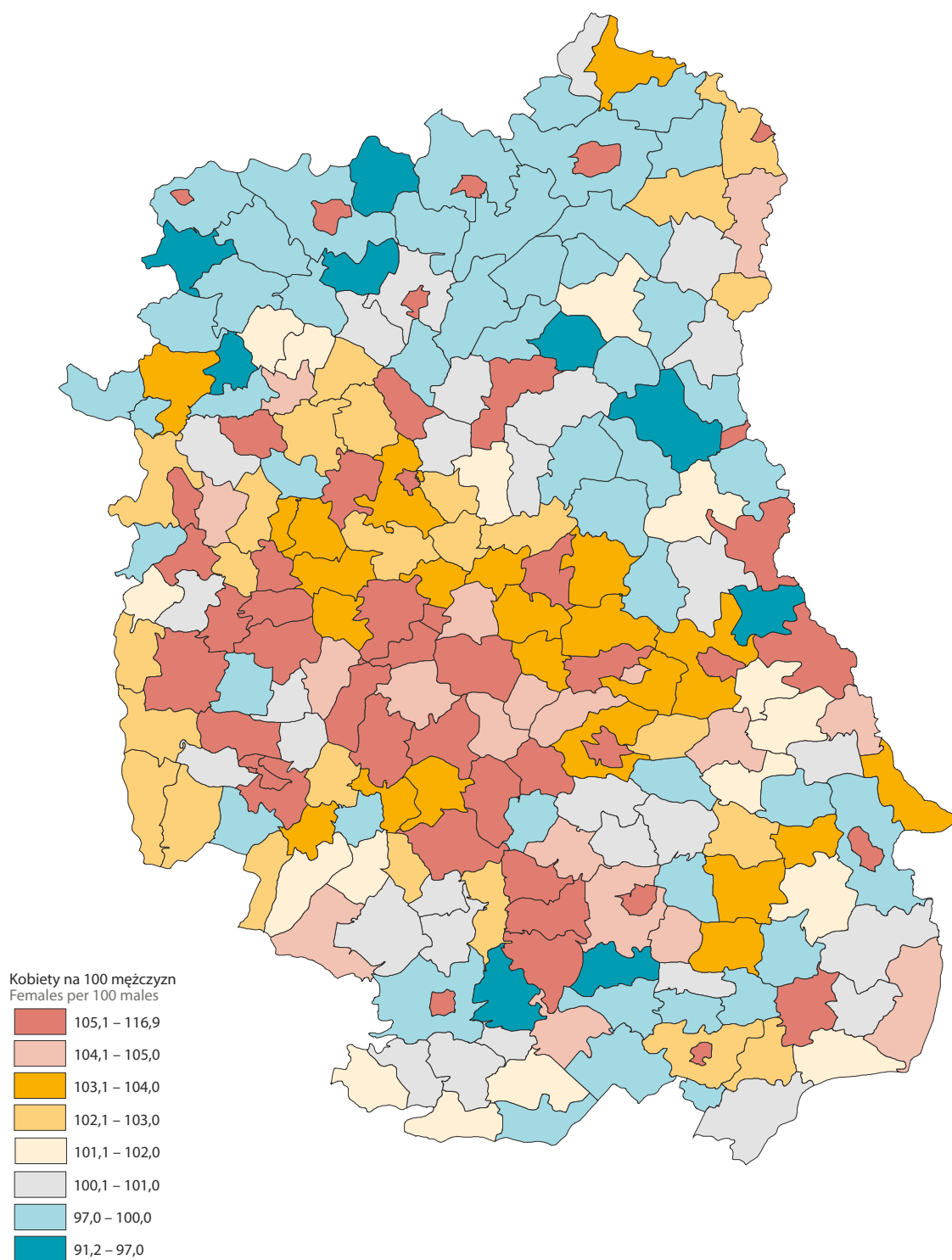
Mapa 4.
Map 4.

Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn w 2017 r.
Females per 100 males in 2017

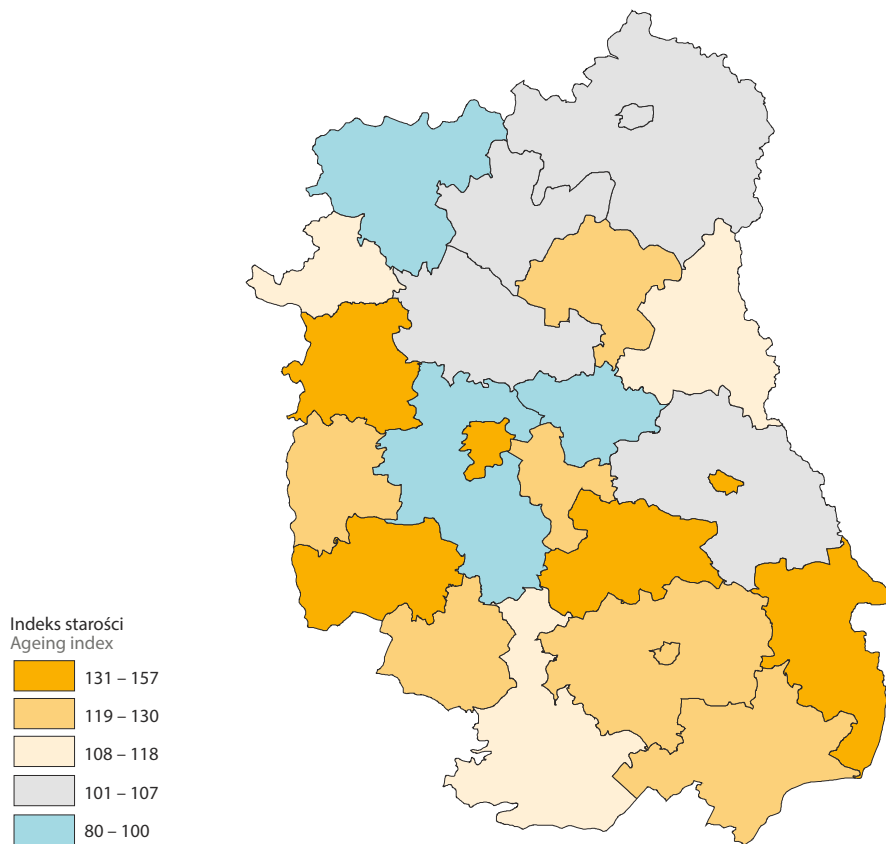
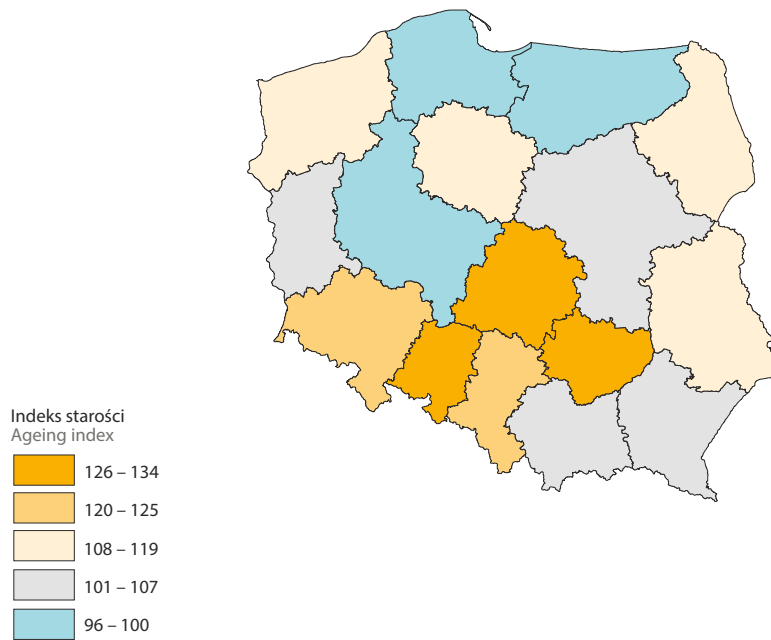
Mapa 4.
Map 4.

Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn w 2017 r.
Females per 100 males in 2017

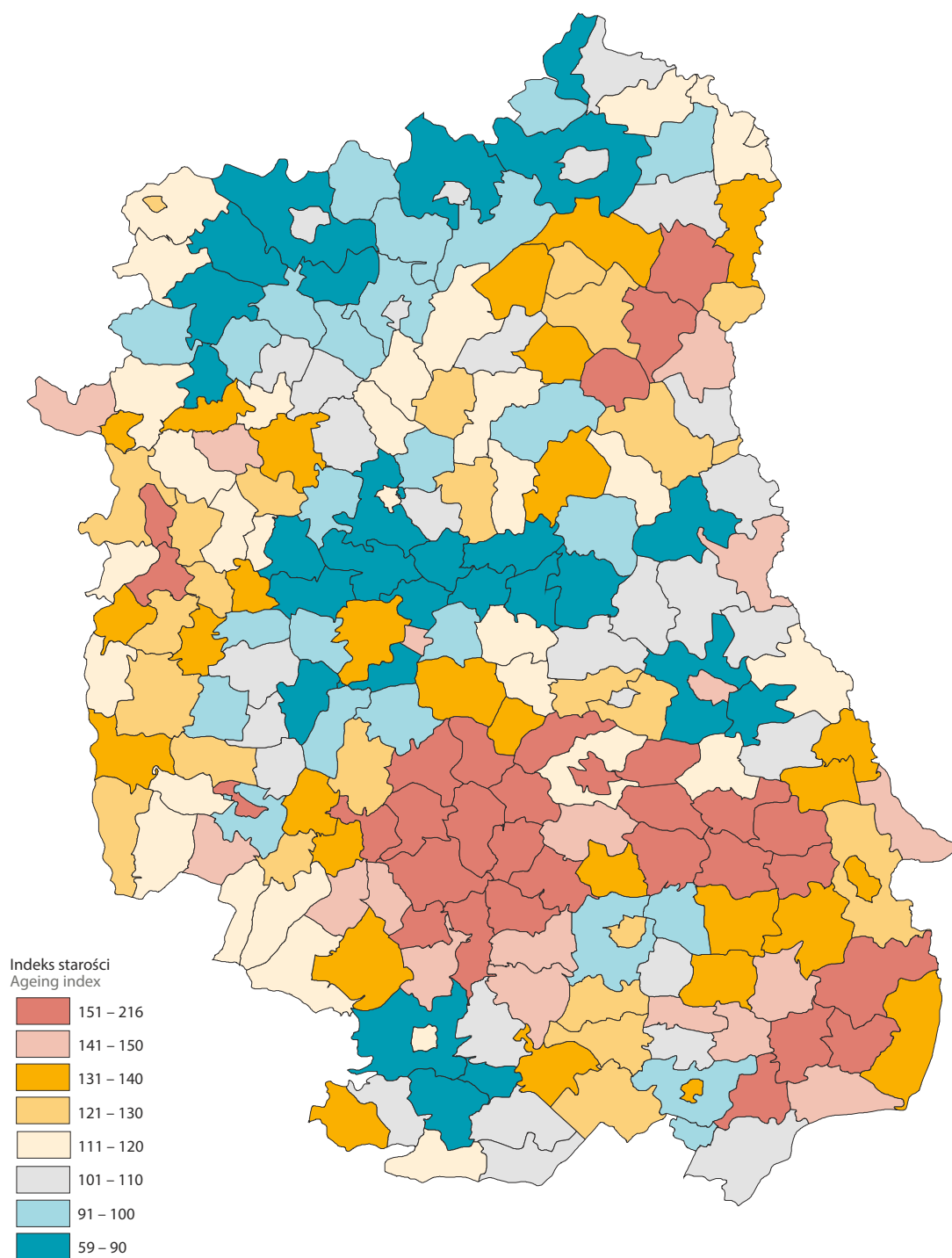
Mapa 5.
Map 5.

Starzenie się ludności w 2017 r.
Ageing of population in 2017

Mapa 5.
Map 5.

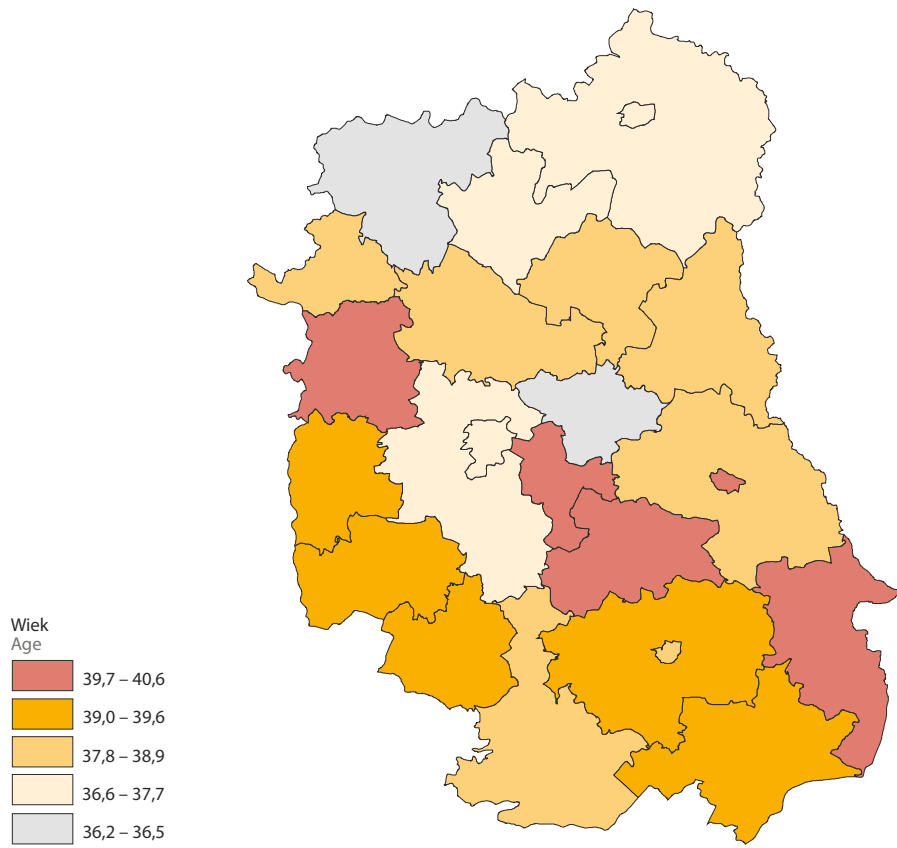
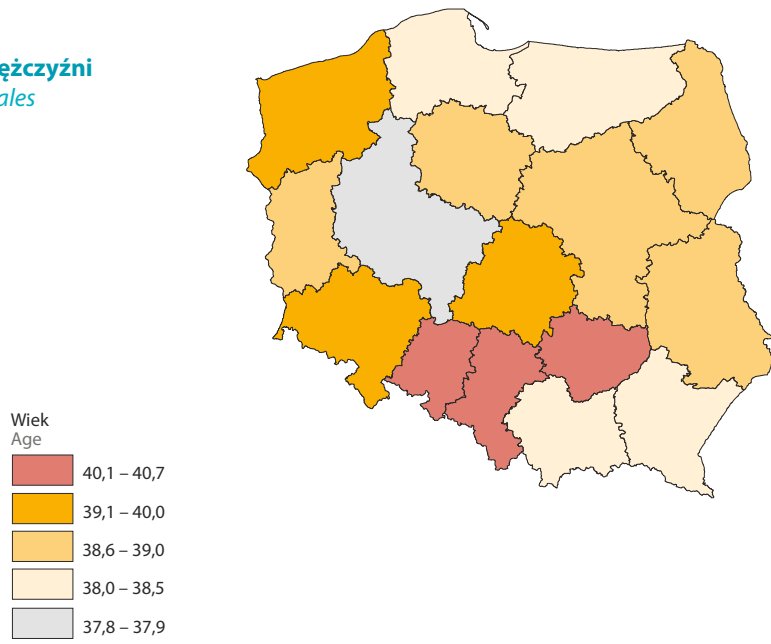
Starzenie się ludności w 2017 r.
Ageing of population in 2017

Mapa 6.
Map 6.

Mediana wieku ludności w 2017 r.
Median age of population in 2017

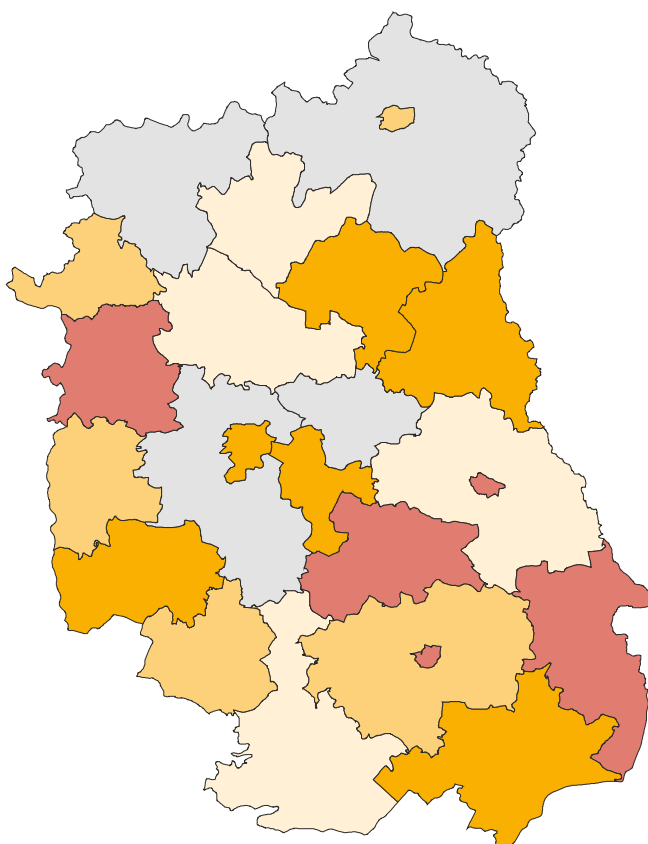
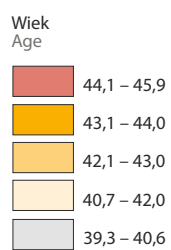
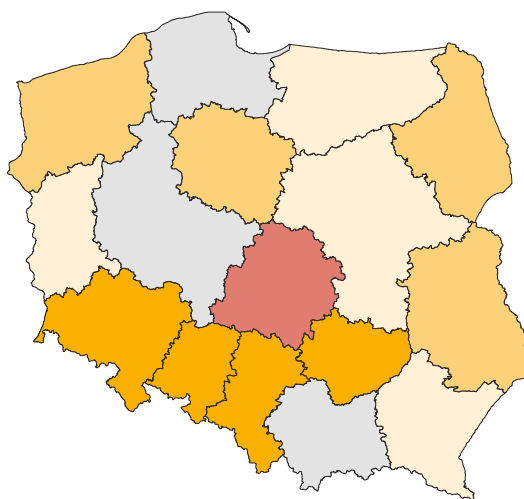
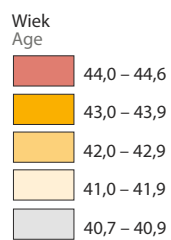
mężczyźni
males

Mapa 6.
Map 6.

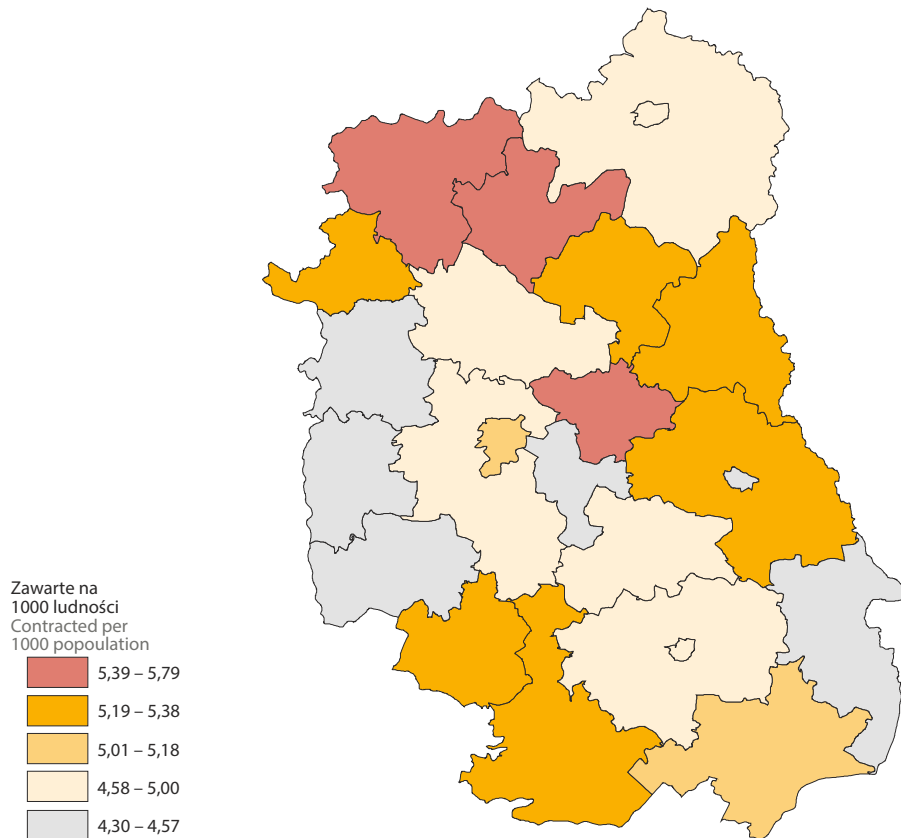
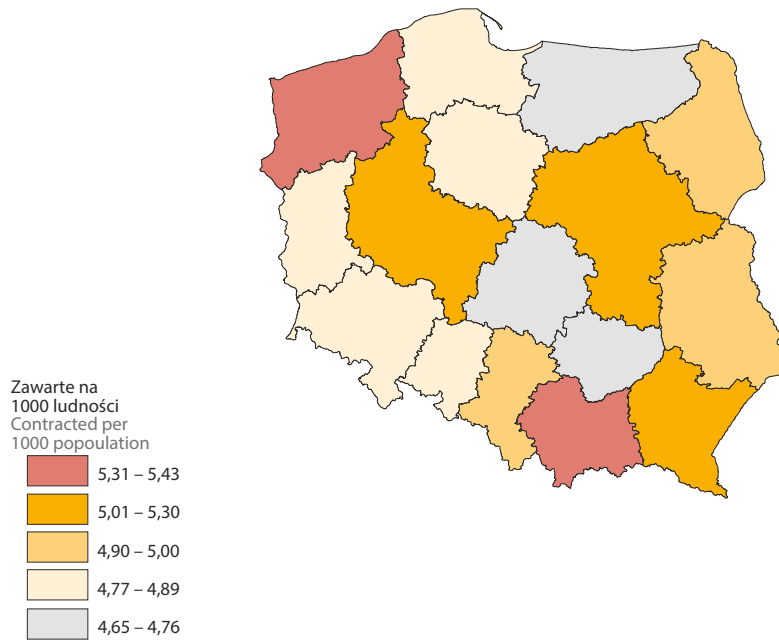
Mediana wieku ludności w 2017 r.
Median age of population in 2017

kobiety
females

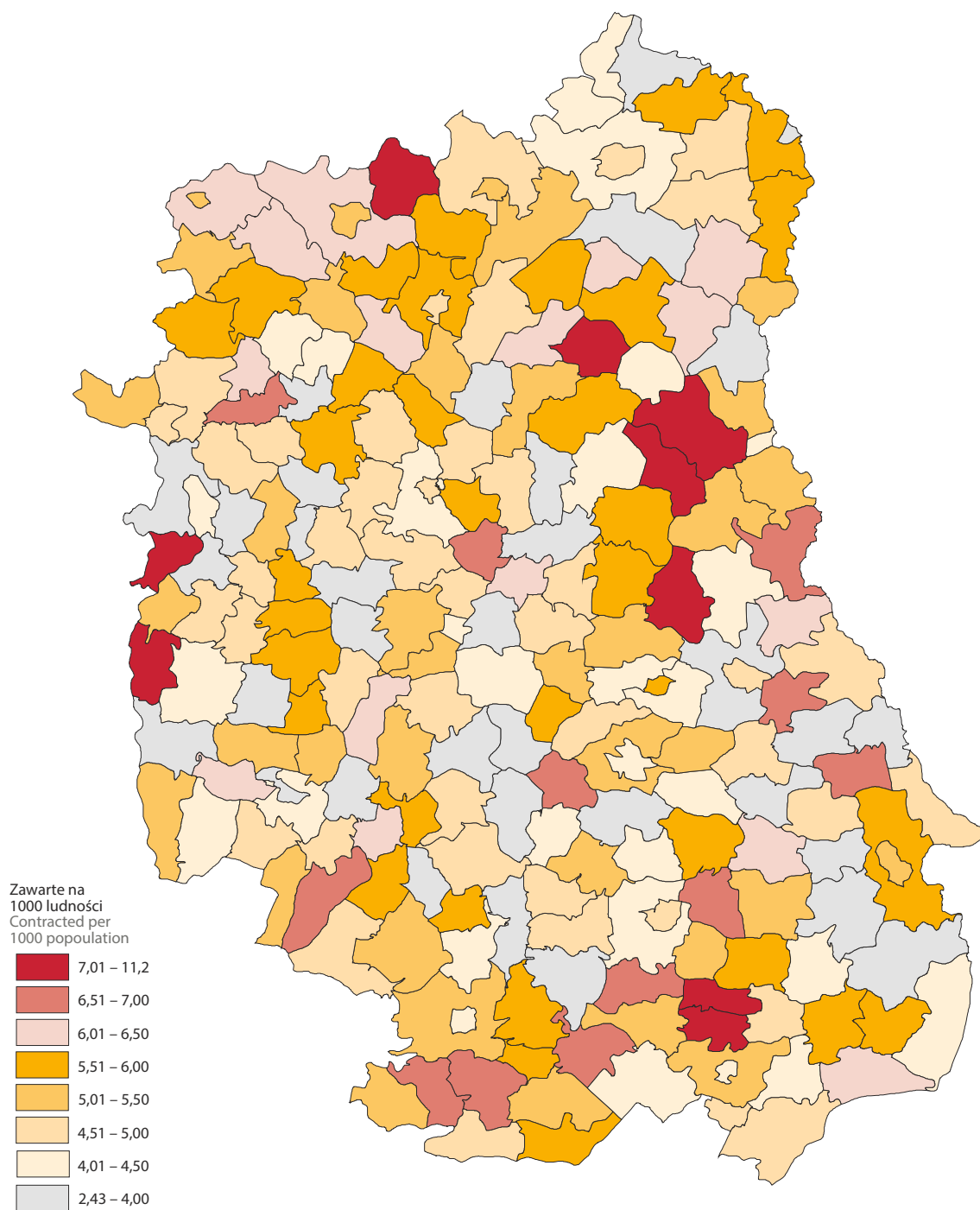
Mapa 7.
Map 7.

Małżeństwa w 2017 r.
Marriages in 2017

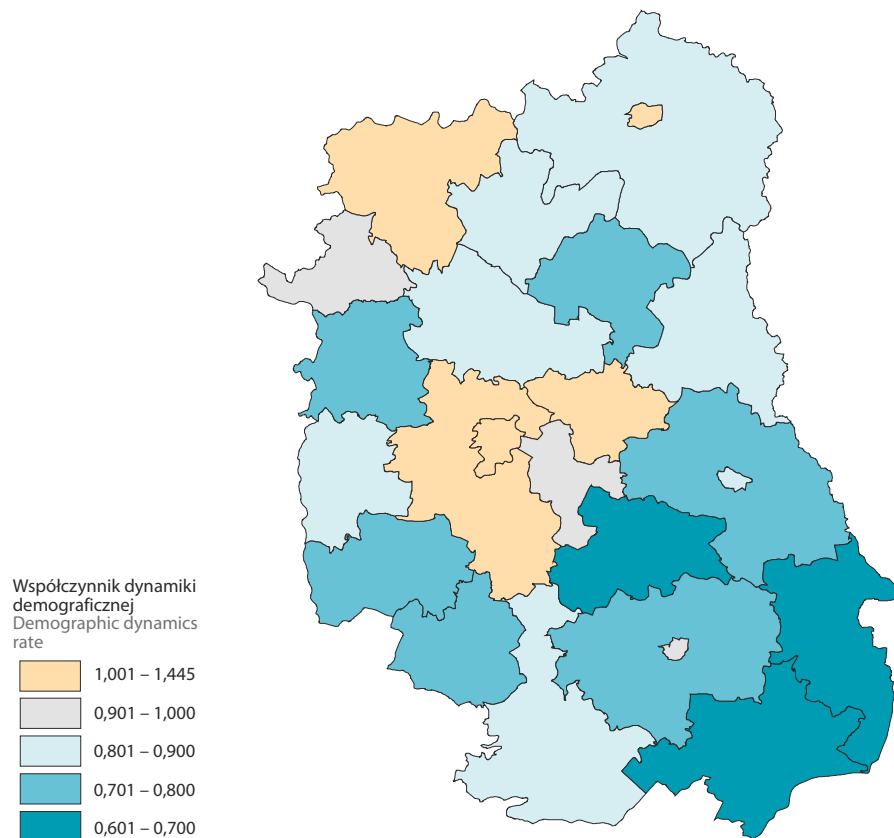
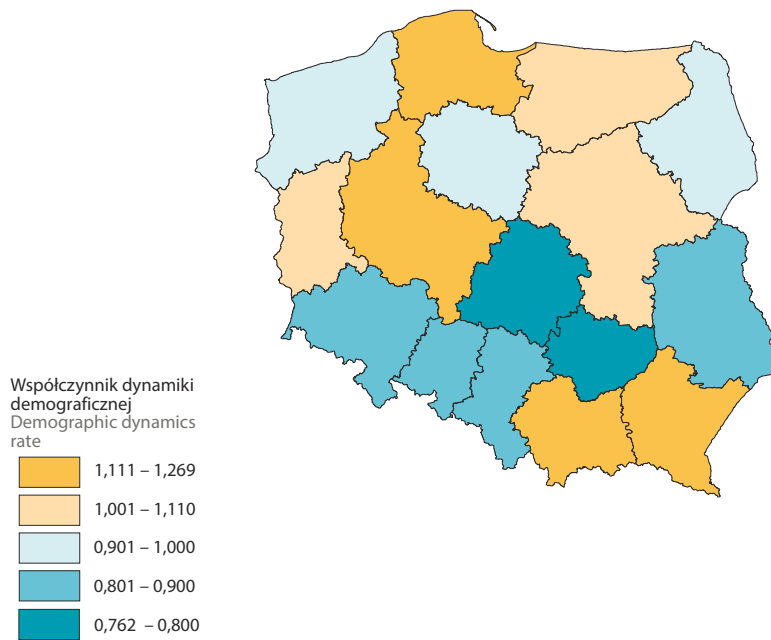
Mapa 7.
Map 7.

Małżeństwa w 2017 r.
Marriages in 2017

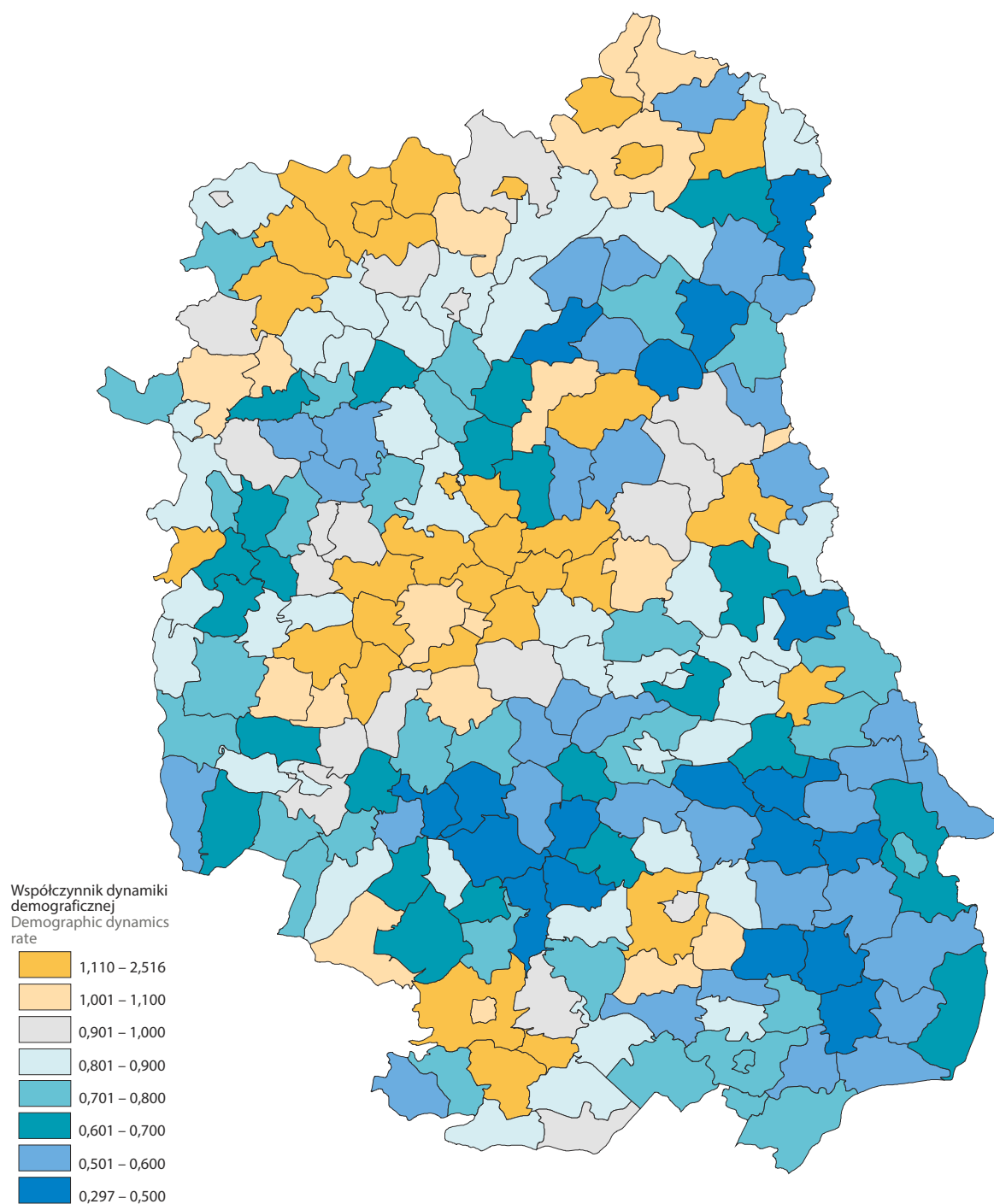
Mapa 8.
Map 8.

Dynamika demograficzna w 2017 r.
Demographic dynamics in 2017

Mapa 8.
Map 8.

Dynamika demograficzna w 2017 r.
Demographic dynamics in 2017

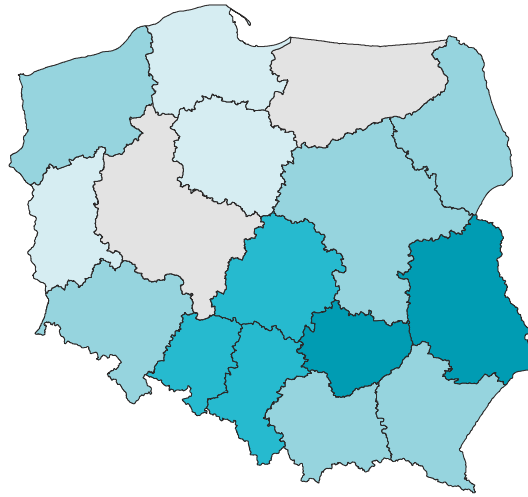
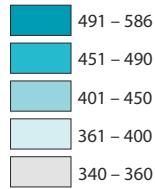

Mapa 9.
Map 9.

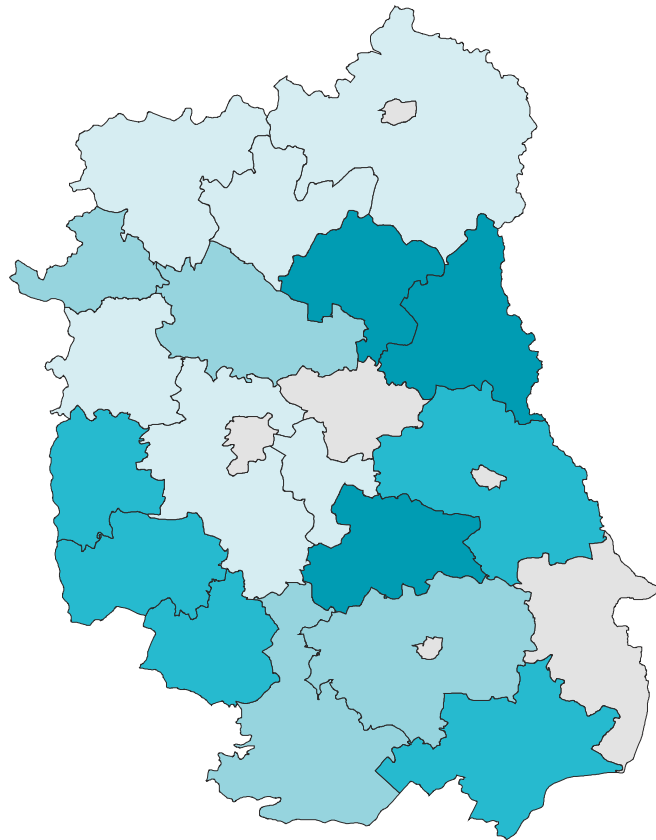
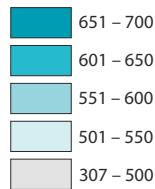
Zgony według wybranych przyczyn zgonu w 2016 r.
Deaths by selected causes in 2016

Choroby układu krążenia
Diseases of the circulatory system

Na 100 tys. ludności
Per 100 thous. population

Na 100 tys. ludności
Per 100 thous. population

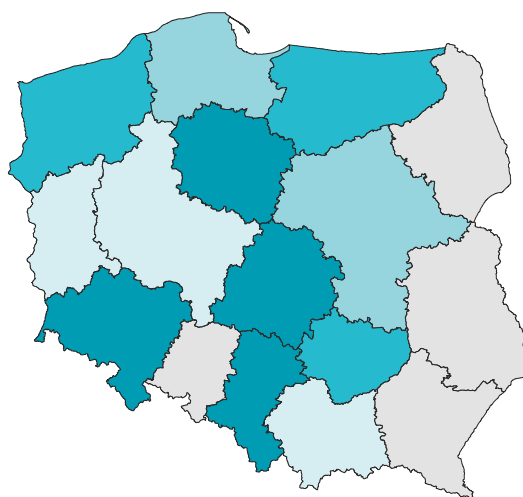
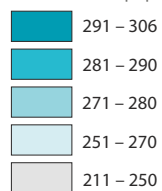

Mapa 9.
Map 9.

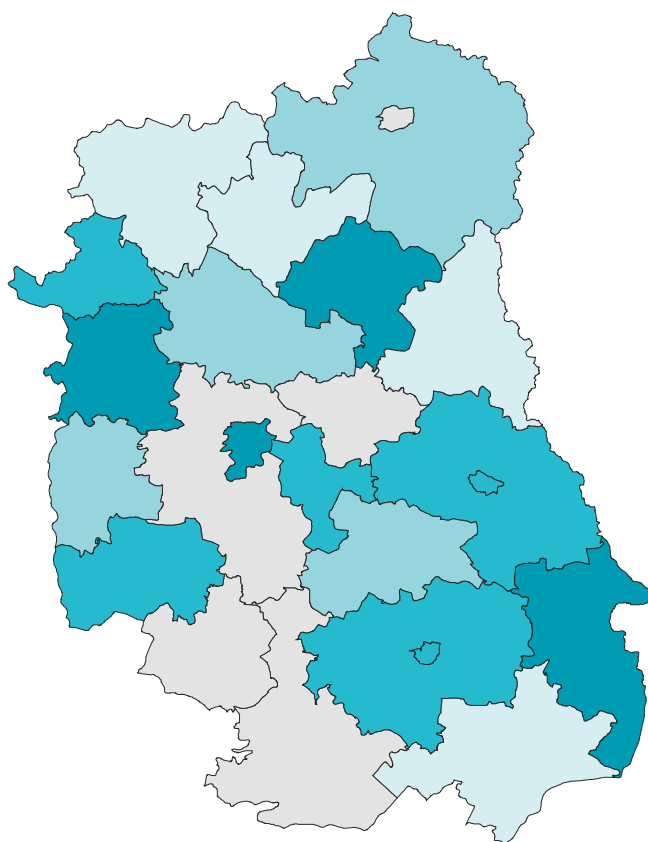
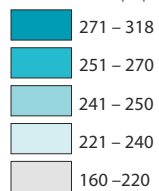
Zgony według wybranych przyczyn zgonu w 2016 r.
Deaths by selected causes in 2016

Nowotwory
Neoplasms

Na 100 tys. ludności
Per 100 thous. population

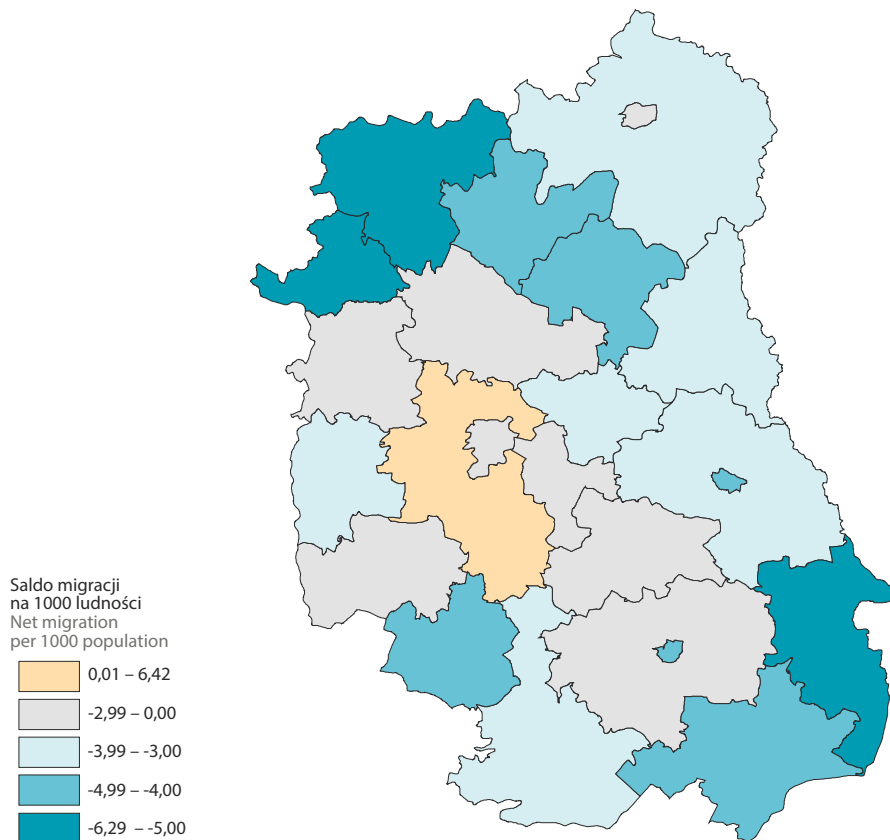
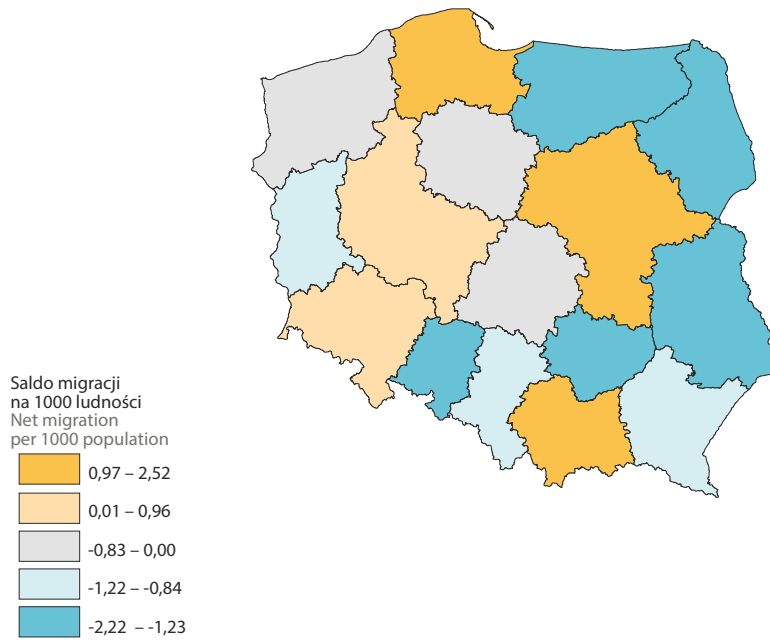

Na 100 tys. ludności
Per 100 thous. population

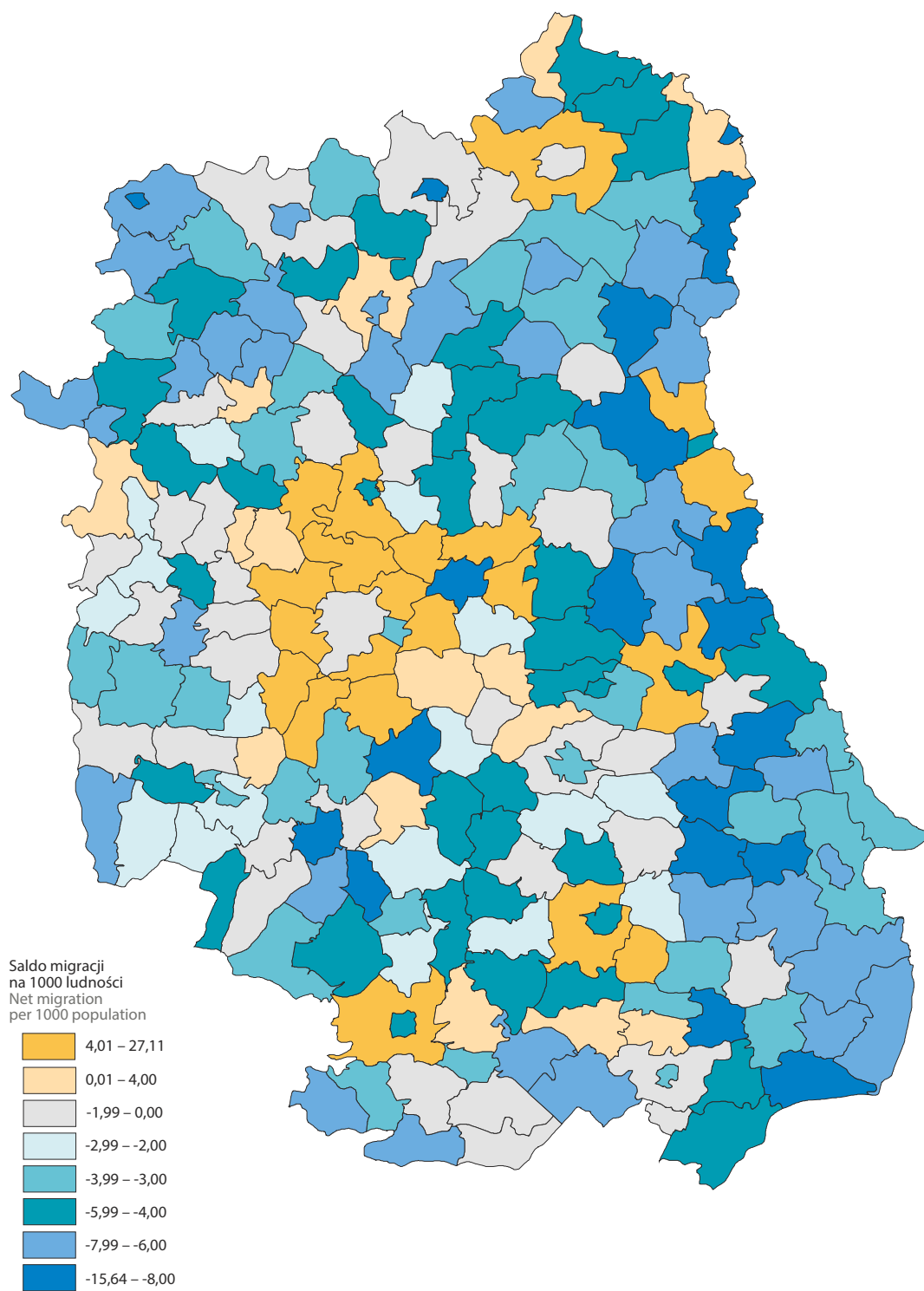
Mapa 10.
Map 10.

Migracje ludności na pobyt stały w 2017 r.
Migration of population for permanent residence in 2017

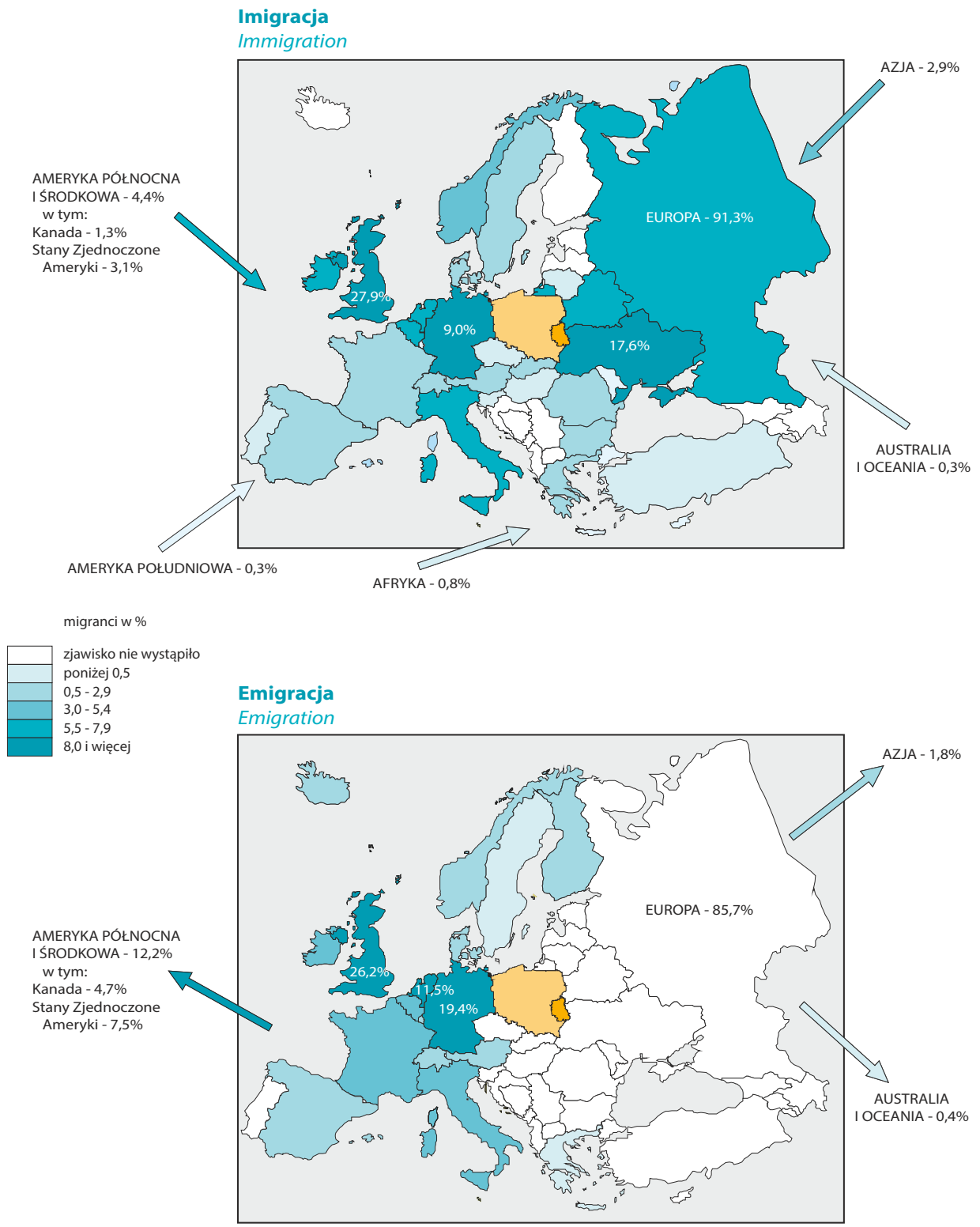
Mapa 10.
Map 10.

Migracje ludności na pobyt stały w 2017 r.
Migration of population for permanent residence in 2017

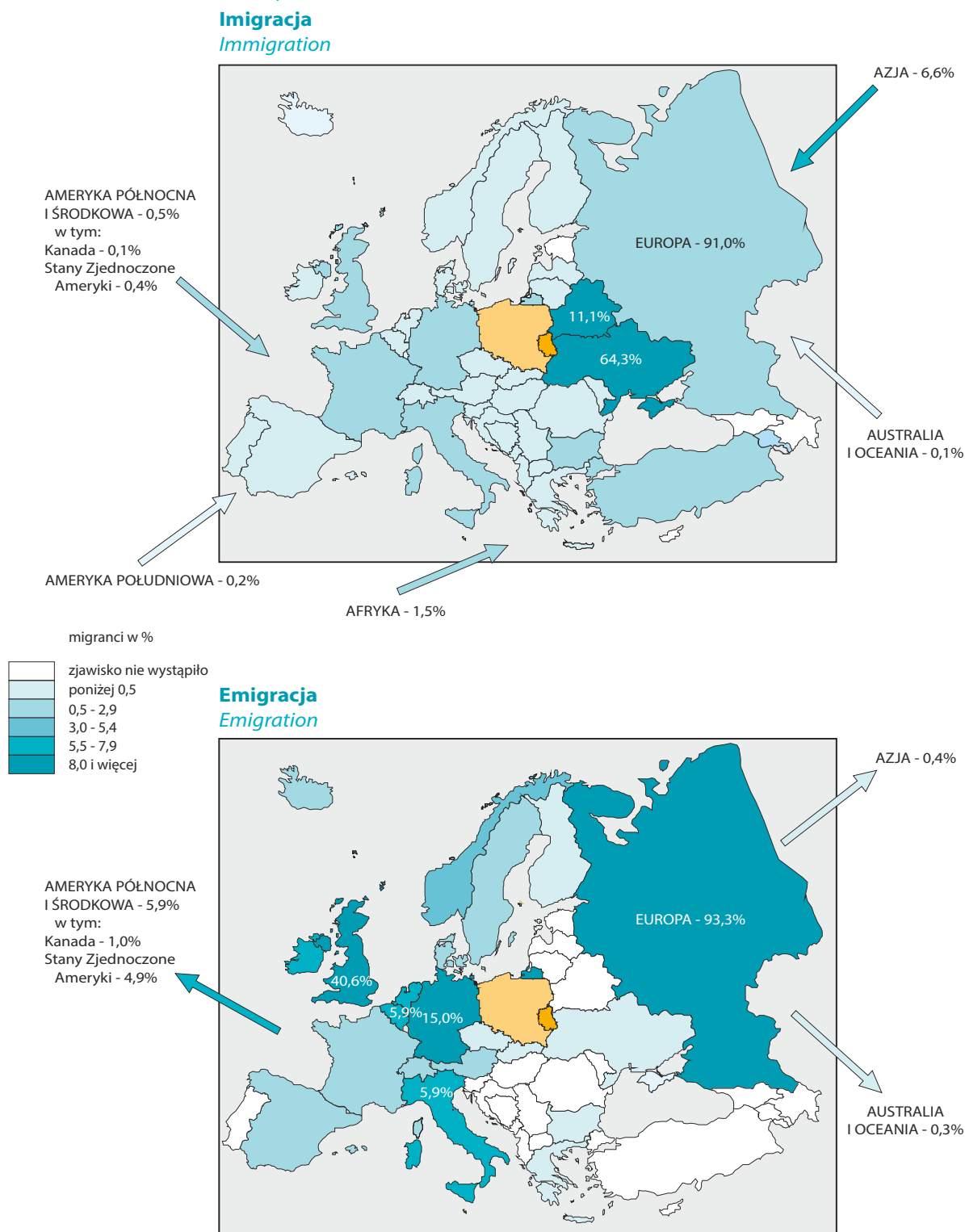
Mapa 11.
Map 11.

Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały w 2017 r. dotyczące województwa lubelskiego
International migration of population for permanent residence in 2017 concerning the lubelskie voivodship

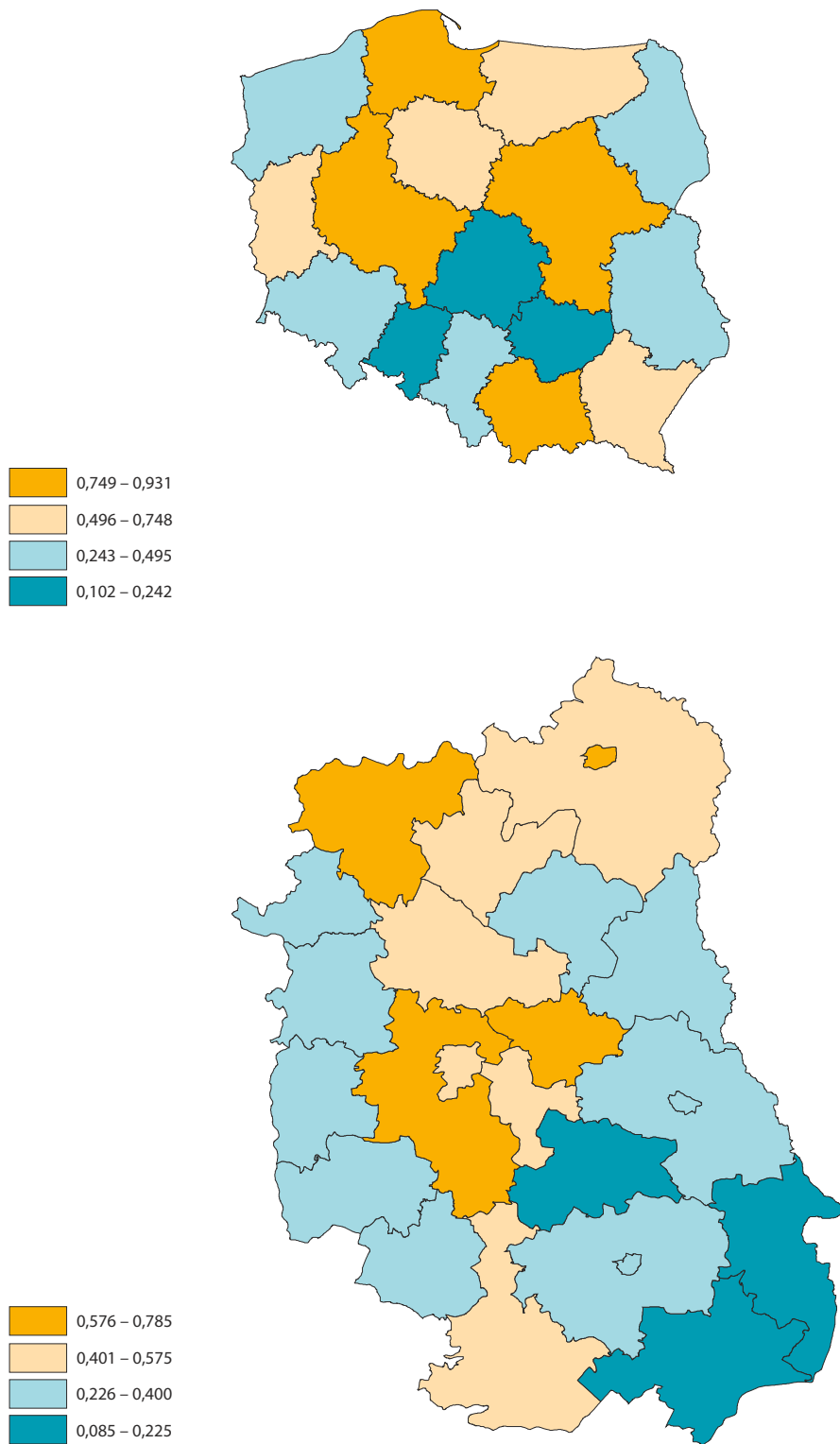
Mapa 12. Migracje zagraniczne ludności na pobyt czasowy ponad 3 miesiące dotyczące województwa lubelskiego (stan w dniu 31 XII 2017 r.)

Map 12. International migration of population for temporary stay above 3 months concerning the lubelskie voivodeship (as of December 31)

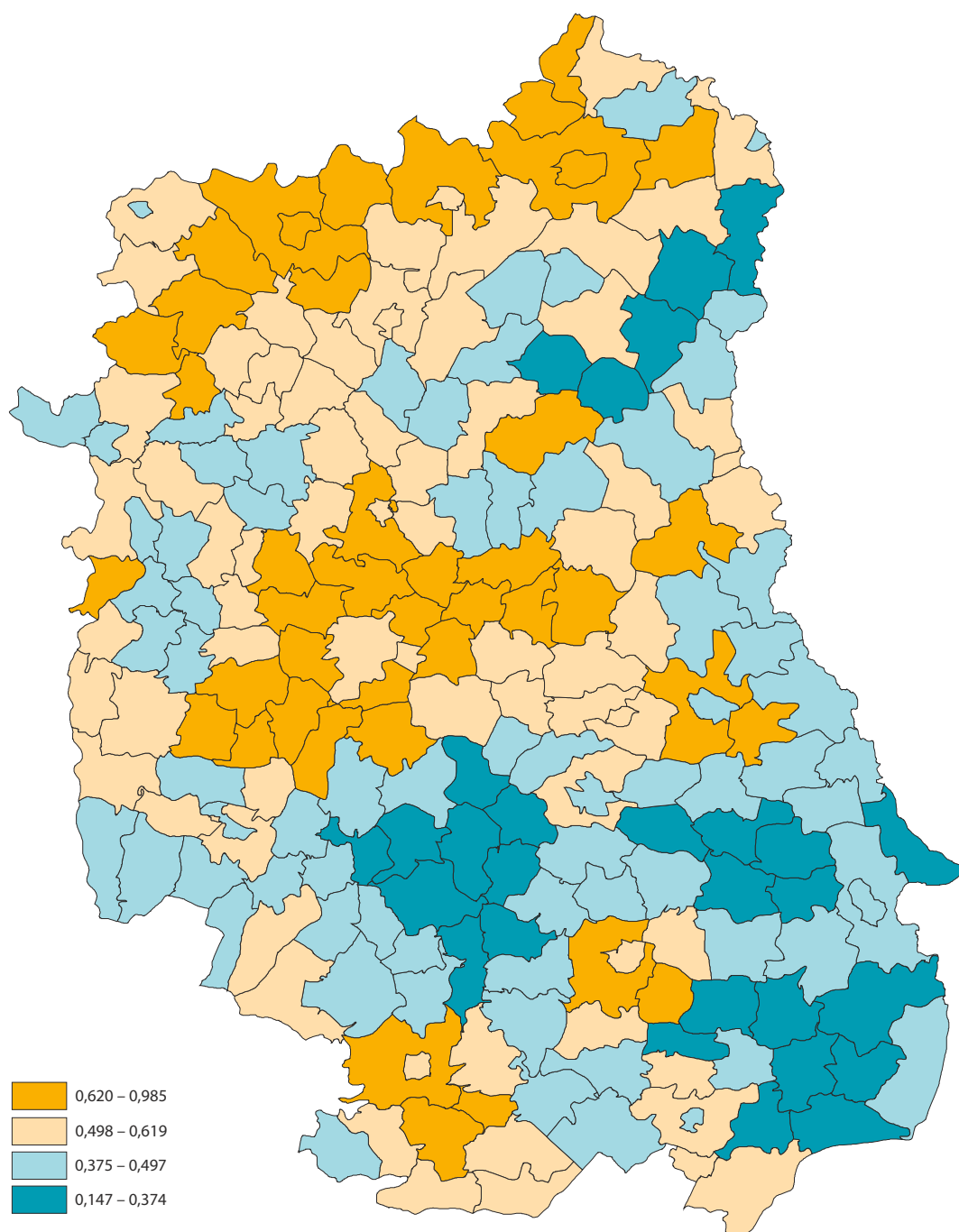
Mapa 13.
Map 13.

Potencjał demograficzny w 2017 r.
Demographic potential in 2017

Mapa 13.
Map 13.

Potencjał demograficzny w 2017 r.
Demographic potential in 2017

Uwagi metodyczne

Methodological notes

- 1) Publikacja zawiera dane dotyczące liczby i struktury ludności na poziomie:
 - ogólnokrajowym – dla Polski ogółem oraz dla województw w przekroju dla obszarów miejskich i wiejskich,
 - wojewódzkim – dla 146 województw ogółem oraz w przekroju miasto i wieś,
 - powiatowym i gminnym – dla 24 powiatów i 213 gmin województwa lubelskiego.

- 2) Dane o liczbie ludności zostały opracowane metodą bilansową, wg następującego schematu:

Stan ludności na początek okresu (roku, kwartału)

+ urodzenia żywe

– zgony

+ zameldowania na pobyt stały (z innych jednostek podziału terytorialnego i z zagranicy)

– wymeldowania z pobytu stałego (do innych jednostek podziału administracyjnego i za granicę)

+ zameldowania na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (z innych jednostek podziału administracyjnego)

– wymeldowania z pobytu czasowego ponad 3 miesiące (do innych jednostek podziału administracyjnego)

+(-) przesunięcia ludności z tytułu zmian administracyjnych

= Stan ludności na końcu okresu (roku, kwartału).

Od 2010 r. podstawą (bazą wyjściową) bilansu są wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i mieszkań z dnia 31.03.2011 r., a dane składowe (urodzenia, zgony i migracje) pochodzą z rejestrów urzędów stanu cywilnego i biur ewidencji poszczególnych gmin oraz z rejestru PESEL.

- 3) Podstawą wyliczania wszystkich współczynników demograficznych oraz dotyczących migracji ludności (na 1000 ludności) jest – średnia liczba ludności zamieszkującej dany obszar (województwo, powiat, gminę, tereny miejskie/wiejskie); w latach 1983-2009 – zameldowana na pobyt stały. W przypadku danych rocznych jest to liczba ludności według stanu w dniu 30 czerwca; dla półrocznych – w dniu 31 marca.
- 4) Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

ANEKS
ANNEX

TABLICE STATYSTYCZNE
STATISTICAL TABLES

Szczegółowe tablice dotyczące stanu i struktury ludności, ruchu naturalnego i wędrownego ludności dostępne są na stronie internetowej GUS www.stat.gov.pl. w Bazie Demografia <http://demografia.stat.gov.pl/bazademografia/> oraz w Banku Danych Lokalnych <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>.

Tabela I.
Table I.Województwo na tle kraju
Voivodship on the background of the country

Wyszczególnienie Specification	2000			2017		
	Polska Poland	województwo lubelskie voivodship lubelskie		Polska Poland	województwo lubelskie voivodship lubelskie	
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	ogółem total		Polska=100 Poland=100
Powierzchnia w km ² Area in km ²	312685	25114	8,0	312679	25122	8,0
Ludność (stan w dniu 31 XII) Population (as of 31.12)	38253955	2206200	5,8	38433558	2126317	5,5
mężczyźni males	18537339	1072803	5,8	18593175	1030453	5,5
kobiety females	19716616	1133397	5,7	19840383	1095864	5,5
w miastach in urban areas	23670259	1028876	4,3	23109253	988365	4,3
mężczyźni males	11270947	488684	4,3	10954084	465934	4,3
kobiety females	12399312	540192	4,4	12155169	522431	4,3
na wsi in rural areas	14583696	1177324	8,1	15324305	1137952	7,4
mężczyźni males	7266392	584119	8,0	7639091	564519	7,4
kobiety females	7317304	593205	8,1	7685214	573433	7,5
Na 100 mężczyzn przypada kobiet: Females per 100 of males:						
ogółem total	106	106	x	107	106	x
w miastach in urban areas	110	111	x	111	112	x
na wsi in rural areas	101	102	x	101	102	x
Ludność miast w % ogółu Population of urban areas as a percentage of total	61,9	46,6	x	60,1	46,5	x
Ludność na 1 km ² ogółem Population per km ² total	122	88	x	123	85	x
w miastach in urban areas	1122	1068	x	1054	974	x
na wsi in rural areas	50	49	x	53	47	x
Ludność wg biologicznych grup wieku Population by biological age groups						
0 – 14 lat 0-14 years	7294451	441599	6,1	5824219	312453	5,4
15 – 64	26233729	1463191	5,6	26089092	1443217	5,5
65 lat i więcej 65 and more	4725775	301410	6,4	6520247	370647	5,7

Tabela I.
Table I.Województwo na tle kraju (cd.)
Voivodship on the background of the country (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2000			2017		
	Polska Poland	województwo lubelskie voivodship lubelskie		Polska Poland	województwo lubelskie voivodship lubelskie	
	ogółem total	Polska=100 Poland=100		ogółem total	Polska=100 Poland=100	
Struktura ludności według biologicznych grup wieku Population structure by biological age groups						
0 – 14 lat 0-14 years	19,1	20,0	x	15,2	14,7	x
15 – 64	68,6	66,3	x	67,9	67,9	x
65 lat i więcej 65 and more	12,4	13,7	x	17,0	17,4	x
Kobiety w wieku rozrodczym (15 – 49 lat) Females at reproductive age 15-49	10094351	556098	5,5	9065613	495355	5,5
Mediana wieku: Median age						
mężczyźni males	33,4	33,0	x	38,9	38,7	x
kobiety females	37,4	37,3	x	42,2	42,7	x
w miastach in urban areas						
mężczyźni males	34,2	31,9	x	39,7	39,3	x
kobiety females	38,8	36,8	x	43,8	44,2	x
na wsi in rural areas						
mężczyźni males	32,2	33,9	x	37,7	39,9	x
kobiety females	34,9	37,8	x	38,2	41,3	x
Przeciętne trwanie życia noworodka urodzonego w 2017 r. Life expectancy at birth in 2017						
mężczyźni males	69,7	69,1	x	70,4	73,6	x
kobiety females	78,0	78,5	x	81,8	82,2	x
w miastach in urban areas						
mężczyźni males	70,0	70,0	x	74,4	74,8	x
kobiety females	77,8	78,5	x	81,8	82,3	x

Tabela I.
Table I.Województwo na tle kraju (cd.)
Voivodship on the background of the country (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2000			2017		
	Polska Poland	województwo lubelskie voivodship lubelskie		Polska Poland	województwo lubelskie voivodship lubelskie	
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	ogółem total		Polska=100 Poland=100
na wsi in rural areas						
mężczyźni males	69,4	68,4	x	73,3	72,6	x
kobiety females	78,4	78,5	x	81,8	82,1	x
Małżeństwa Marriages	211150	12561	5,9	192576	10568	5,5
na 1000 ludności per 1000 of population	5,52	5,67	x	5,01	4,96	x
Separacje Separations	1340	35	2,6	1569	83	5,3
na 100 tys. ludności per 100 thous. population	3,50	1,58	x	4,08	3,90	x
Rozwody Divorces	42770	1712	4,0	65257	3347	5,1
na 100 tys. ludności per 100 thous. population	111,8	77,2	x	169,8	157,2	x
Urodzenia żywe Live births	378348	23111	6,1	401982	20898	5,2
na 1000 ludności per 1000 of population	9,89	10,42	x	10,46	9,81	x
Zgony ogółem Deaths total	368028	23228	6,3	402852	23427	5,8
na 1000 ludności per 1000 of population	9,62	10,48	x	10,48	11,00	x
według przyczyn (w %): by causes (%):						
choroby układu krążenia diseases of the circulatory system	47,7	48,0	x	43,3	50,7	x
nowotwory neoplasms	23,4	19,7	x	25,8	23,9	x
urazy i zatrucia Injuries and poisonings	7,0	5,9	x	4,9	4,5	x
przyczyny niedokładnie określone causes illdefined conditions	6,6	11,6	x	7,6	10,4	x
Zgony niemowląt Infant deaths	3068	185	6,0	1604	97	6,0
na 1000 urodzeń żywych infant deaths per 1000 of live births	8,11	8,00	x	3,99	4,64	x
Przyrost naturalny Natural increase	10320	-117	x	-870	-2529	x
na 1000 ludności per 1000 of population	0,27	-0,05	x	-0,02	-1,19	x

Tabela I.
Table I.**Województwo na tle kraju (dok.)**
Voivodship on the background of the country (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2000			2017		
	Polska <i>Poland</i>	województwo lubelskie <i>voivodship lubelskie</i>		Polska <i>Poland</i>	województwo lubelskie <i>voivodship lubelskie</i>	
	ogółem <i>total</i>		Polska=100 <i>Poland=100</i>	ogółem <i>total</i>		Polska=100 <i>Poland=100</i>
Współczynnik: <i>Rate of:</i>						
dynamiki demograficznej <i>demographic dynamics</i>	1,028	0,995	x	0,998	0,892	x
dzietności ogólnej <i>total fertility</i>	1,367	1,502	x	1,453	1,372	x
reprodukcji brutto <i>gross reproduction</i>	0,663	0,722	x	0,707	0,674	x
Migracje wewnętrzne pobył stały <i>Internal migration for permanent residence</i>						
napływ <i>inflow</i>	394093	23107	5,9	428166	19162	4,5
odpływ <i>outflow</i>	394093	26076	6,6	428166	24234	5,7
Migracje zagraniczne pobył stały <i>International migration for permanent residence</i>						
napływ <i>inflow</i>	7331	147	2,0	13324	620	4,7
odpływ <i>outflow</i>	2699	260	1,0	11888	279	2,3
Ogólne saldo migracji <i>Total net migration</i>	-19668	-3082	x	1436	-4731	x
na 1000 ludności <i>per 1000 of population</i>	-0,51	-1,39	x	0,04	-2,2	x

Tabela II.
Table II.Stan ludności i wybrane wskaźniki demograficzne według województw w 2017 r.
Size of population and selected demographic ratio by voivodships in 2017

Województwa Voivodships	Ludność (stan w dniu 31.12) Population (as of 31.12)			Przyrost roczny Annual growth		Ludność na 1 km ² Population per 1 km ²	Na 100 mężczyzn przypada kobiet' Females per 100 of males	Ludność miast w % ogółu Population of urban areas as a % of total
	ogółem	mężczyźni	kobiety	w tys.	w %			
	total	males	females	in thous.	in %			
POLSKA <i>Poland</i>	38433558	18593175	19840383	0,6	0,00	123	107	60,1
Dolnośląskie	2902547	1395407	1507140	-1,2	-0,04	146	108	68,8
Kujawsko-pomorskie	2082944	1009311	1073633	-1,0	-0,05	116	106	59,3
Lubelskie	2126317	1030453	1095864	-7,0	-0,33	85	106	46,5
Lubuskie	1016832	494930	521902	-0,5	-0,05	73	105	64,9
Łódzkie	2476315	1179869	1296446	-9,0	-0,36	136	110	62,7
Małopolskie	3391380	1645986	1745394	9,1	0,27	223	106	48,3
Mazowieckie	5384617	2576174	2808443	18,7	0,35	151	109	64,3
Opolskie	990069	478960	511109	-3,0	-0,30	105	107	52,8
Podkarpackie	2129138	1042812	1086326	1,5	0,07	119	104	41,2
Podlaskie	1184548	577406	607142	-2,1	-0,18	59	105	60,7
Pomorskie	2324251	1131951	1192300	8,6	0,37	127	105	63,9
Śląskie	4548180	2192913	2355267	-11,0	-0,24	369	107	76,9
Świętokrzyskie	1247732	608515	639217	-5,2	-0,41	107	105	44,6
Warmińsko-mazurskie	1433945	701585	732360	-2,4	-0,17	59	104	59,0
Wielkopolskie	3489210	1697701	1791509	7,6	0,22	117	106	54,6
Zachodniopomorskie	1705533	829202	876331	-2,6	-0,15	75	106	68,6
MIASTA <i>Urban areas</i>	23109253	10954084	12155169	-20,2	-0,09	1054	111	x
Dolnośląskie	1996356	943831	1052525	-5,8	-0,29	922	112	x
Kujawsko-pomorskie	1234999	584329	650670	-4,3	-0,35	1490	111	x
Lubelskie	988365	465934	522431	-1,1	-0,11	974	112	x
Lubuskie	659689	315786	343903	-0,7	-0,11	760	109	x
Łódzkie	1553425	722272	831153	-10,2	-0,65	1341	115	x
Małopolskie	1637850	775013	862837	0,5	0,03	989	111	x
Mazowieckie	3463514	1618353	1845161	14,0	0,41	1598	114	x
Opolskie	522594	249156	273438	7,6	1,47	640	110	x
Podkarpackie	876243	419464	456779	0,1	0,01	730	109	x
Podlaskie	719151	342168	376983	-0,5	-0,07	777	110	x
Pomorskie	1484837	708833	776004	-2,0	-0,13	1395	109	x
Śląskie	3496038	1676339	1819699	-14,0	-0,40	922	109	x
Świętokrzyskie	556176	263867	292309	-2,2	-0,40	820	111	x
Warmińsko-mazurskie	846422	403605	442817	-1,5	-0,18	1415	110	x
Wielkopolskie	1903380	905761	997619	-0,3	-0,01	1233	110	x
Zachodniopomorskie	1170214	559373	610841	0,2	0,01	807	109	x

Tabela II.
Table II.Stan ludności i wybrane wskaźniki demograficzne według województw w 2017 r. (dok.)
Size of population and selected demographic ratio by voivodships in 2017 (cont.)

Województwa Voivodships	Ludność (stan w dniu 31.12) Population (as of 31.12)			Przyrost roczny Annual growth		Ludność na 1 km ² Population per 1 km ²	Na 100 mężczyzn przypada kobiet' Females per 100 of males	Ludność miast w % ogółu Population of urban areas as a % of total
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	w tys. in thous.	w % in %			
WIEŚ <i>Rural areas</i>	15324305	7639091	7685214	20,8	0,14	53	101	x
Dolnośląskie	906191	451576	454615	4,6	0,51	51	101	x
Kujawsko-pomorskie	847945	424982	422963	3,3	0,39	49	100	x
Lubelskie	1137952	564519	573433	-5,9	-0,52	47	102	x
Lubuskie	357143	179144	177999	0,2	0,05	27	99	x
Łódzkie	922890	457597	465293	-1,2	-0,13	54	102	x
Małopolskie	1753530	870973	882557	8,7	0,50	130	101	x
Mazowieckie	1921103	957821	963282	4,7	0,25	58	101	x
Opolskie	467475	229804	237671	-10,6	-2,21	54	103	x
Podkarpackie	1252895	623348	629547	1,4	0,11	75	101	x
Podlaskie	465397	235238	230159	-1,6	-0,34	24	98	x
Pomorskie	839414	423118	416296	10,6	1,28	49	98	x
Śląskie	1052142	516574	535568	3,0	0,29	123	104	x
Świętokrzyskie	691556	344648	346908	-2,9	-0,42	63	101	x
Warmińsko-mazurskie	587523	297980	289543	-0,9	-0,15	25	97	x
Wielkopolskie	1585830	791940	793890	7,8	0,50	56	100	x
Zachodniopomorskie	535319	269829	265490	-2,8	-0,52	25	98	x

Tabela III.
Table III.**Ludność według biologicznych grup wieku i według województw w 2017 r.**
Population by biological age groups and by voivodships in 2017

Województwa Voivodships	Ludność wg grup wieku Population by age groups			Ludności wg grup wieku w % do ogólnej liczby ludności Population by age groups in % of total population			Mediana wieku Median age	
	0-14 lat 0-14 years	15-64	65 i więcej lat 65 and more	0-14 lat 0-14 years	15-64	65 i więcej lat 65 and more	mężczyzn males	kobiet females
POLSKA <i>Poland</i>	5824219	26089092	6520247	15,2	67,9	17,0	38,9	42,2
Dolnośląskie	415400	1973490	513657	14,3	68,0	17,7	39,7	43,0
Kujawsko-pomorskie	314688	1423859	344397	15,1	68,4	16,5	38,8	42,2
Lubelskie	312453	1443217	370647	14,7	67,9	17,4	38,7	42,7
Lubuskie	154929	697139	164764	15,2	68,6	16,2	38,9	41,9
Łódzkie	351534	1656809	467972	14,2	66,9	18,9	40,0	44,6
Małopolskie	538875	2304450	548055	15,9	68,0	16,2	38,0	40,8
Mazowieckie	867645	3591686	925286	16,1	66,7	17,2	38,7	41,8
Opolskie	131361	684056	174652	13,3	69,1	17,6	40,7	43,9
Podkarpackie	321881	1468995	338262	15,1	69,0	15,9	38,1	41,0
Podlaskie	171207	813360	199981	14,5	68,7	16,9	38,9	42,6
Pomorskie	385138	1570901	368212	16,6	67,6	15,8	38,0	40,7
Śląskie	651755	3079668	816757	14,3	67,7	18,0	40,3	43,8
Świętokrzyskie	171568	846530	229634	13,8	67,8	18,4	40,1	43,8
Warmińsko-mazurskie	219532	995154	219259	15,3	69,4	15,3	38,3	41,5
Wielkopolskie	569142	2370619	549449	16,3	67,9	15,7	37,9	40,9
Zachodniopomorskie	247111	1169159	289263	14,5	68,6	17,0	39,6	42,8
MIASTA <i>Urban areas</i>	3314797	15525028	4269428	14,3	67,2	18,5	39,7	43,8
Dolnośląskie	272181	1337799	386376	13,6	67,0	19,4	40,2	44,4
Kujawsko-pomorskie	172177	834278	228544	13,9	67,6	18,5	39,8	44,2
Lubelskie	138368	671104	178893	14,0	67,9	18,1	39,3	44,2
Lubuskie	97353	446513	115823	14,8	67,7	17,6	39,4	43,0
Łódzkie	208172	1031681	313572	13,4	66,4	20,2	40,7	46,5
Małopolskie	236942	1097731	303177	14,5	67,0	18,5	39,2	43,0
Mazowieckie	545283	2282189	636042	15,7	65,9	18,4	39,1	42,7
Opolskie	67972	354563	100059	13,0	67,8	19,1	41,0	45,3
Podkarpackie	123980	601495	150768	14,1	68,6	17,2	39,0	42,8
Podlaskie	102756	500290	116105	14,3	69,6	16,1	38,6	42,9
Pomorskie	223630	987629	273578	15,1	66,5	18,4	39,5	42,9
Śląskie	487490	2356186	652362	13,9	67,4	18,7	40,6	44,6
Świętokrzyskie	70632	373476	112068	12,7	67,2	20,1	41,2	46,5
Warmińsko-mazurskie	121910	581204	143308	14,4	68,7	16,9	39,1	43,2
Wielkopolskie	285298	1278060	340022	15,0	67,1	17,9	39,0	42,9
Zachodniopomorskie	160653	790830	218731	13,7	67,6	18,7	40,4	44,2

Tabela III.
Table III.**Ludność według biologicznych grup wieku i według województw w 2017 r. (dok.)**
Population by biological age groups and by voivodships in 2017 (cont.)

Województwa Voivodships	Ludność wg grup wieku Population by age groups			Ludności wg grup wieku w % do ogólnej liczby ludności Population by age groups in % of total population			Mediana wieku Median age	
	0-14 lat 0-14 years	15-64	65 i więcej lat 65 and more	0-14 lat 0-14 years	15-64	65 i więcej lat 65 and more	mężczyzn males	kobiet females
WIEŚ <i>Rural areas</i>	2509422	10564064	2250819	16,4	68,9	14,7	37,7	39,9
Dolnośląskie	143219	635691	127281	15,8	70,1	14,0	38,5	40,3
Kujawsko-pomorskie	142511	589581	115853	16,8	69,5	13,7	37,4	39,3
Lubelskie	174085	772113	191754	15,3	67,9	16,9	38,2	41,3
Lubuskie	57576	250626	48941	16,1	70,2	13,7	38,0	39,8
Łódzkie	143362	625128	154400	15,5	67,7	16,7	39,0	41,7
Małopolskie	301933	1206719	244878	17,2	68,8	14,0	36,7	38,6
Mazowieckie	322362	1309497	289244	16,8	68,2	15,1	37,7	40,0
Opolskie	63389	329493	74593	13,6	70,5	16,0	40,4	42,4
Podkarpackie	197901	867500	187494	15,8	69,2	15,0	37,3	39,7
Podlaskie	68451	313070	83876	14,7	67,3	18,0	39,4	42,2
Pomorskie	161508	583272	94634	19,2	69,5	11,3	35,4	36,4
Śląskie	164265	723482	164395	15,6	68,8	15,6	39,0	41,4
Świętokrzyskie	100936	473054	117566	14,6	68,4	17,0	39,2	41,7
Warmińsko-mazurskie	97622	413950	75951	16,6	70,5	12,9	37,1	38,8
Wielkopolskie	283844	1092559	209427	17,9	68,9	13,2	36,6	38,4
Zachodniopomorskie	86458	378329	70532	16,2	70,7	13,2	38,0	39,6

Tabela IV.
Table IV.Ruch naturalny ludności według województw w 2017 r.
Vital statistics by voivodships in 2017

Województwa Voivodships	Małżeń- stwa Marriages	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	Małżeń- stwa Marriages	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths	Przyrost naturalny Natural increase	Zgony niemow- ląt na 1000 urodzeń żywych Infant deaths per 1000 live births
			ogółem total	w tym nie-mow- ląt of which infant						
POLSKA <i>Poland</i>	192576	401982	402852	1604	-870	5,01	10,46	10,48	-0,02	3,99
Dolnośląskie	13919	28401	32038	121	-3637	4,80	9,79	11,04	-1,25	4,26
Kujawsko-pomorskie	10193	20900	21252	107	-352	4,89	10,03	10,20	-0,17	5,12
Lubelskie	10568	20898	23427	97	-2529	4,96	9,81	11,00	-1,19	4,64
Lubuskie	4953	10300	10285	48	15	4,87	10,13	10,12	0,01	4,66
łódzkie	11542	23782	31172	110	-7390	4,65	9,59	12,57	-2,98	4,63
Małopolskie	18305	38161	31852	142	6309	5,41	11,27	9,41	1,86	3,72
Mazowieckie	27142	61850	57237	212	4613	5,05	11,51	10,65	0,86	3,43
Opolskie	4760	9083	10880	31	-1797	4,80	9,25	11,28	-1,81	3,41
Podkarpackie	10988	21927	19327	72	2600	5,16	10,31	9,08	1,22	3,28
Podlaskie	5912	12054	12526	57	-472	4,99	10,17	10,57	-0,40	4,73
Pomorskie	12594	27481	21650	104	5831	5,43	11,85	9,33	2,51	3,78
Śląskie	22449	44971	51404	181	-6433	4,93	9,88	11,29	-1,41	4,02
Świętokrzyskie	5866	10915	14330	31	-3415	4,69	8,73	11,47	-2,73	2,84
Warmińsko-mazurskie	6834	14533	14423	61	110	4,76	10,13	10,05	0,08	4,20
Wielkopolskie	18320	40450	33261	156	7189	5,26	11,61	9,54	2,06	3,86
Zachodniopomorskie	8231	16276	17788	74	-1512	4,82	9,54	10,42	-0,89	4,55
MIASTA <i>Urban areas</i>	114338	236143	247346	931	-11203	4,94	10,21	10,70	-0,48	3,94
Dolnośląskie	9650	19078	22932	80	-3854	4,83	9,54	11,47	-1,93	4,19
Kujawsko-pomorskie	5951	11865	13362	57	-1497	4,81	9,59	10,80	-1,21	4,80
Lubelskie	4783	9623	9667	40	-44	4,83	9,72	9,77	-0,04	4,16
Lubuskie	3215	6550	6621	33	-71	4,87	9,93	10,04	-0,11	5,04
łódzkie	7152	14344	19980	72	-5636	4,59	9,20	12,82	-3,62	5,02
Małopolskie	8735	18187	16447	59	1740	5,33	11,10	10,04	1,06	3,24
Mazowieckie	17360	40250	36275	136	3975	5,03	11,65	10,50	1,15	3,38
Opolskie	2425	4756	5602	20	-846	4,63	9,09	10,70	-1,62	4,21
Podkarpackie	4323	8539	7621	28	918	4,93	9,74	8,69	1,05	3,28
Podlaskie	3541	7770	6529	32	1241	4,92	10,80	9,07	1,72	4,12
Pomorskie	7939	16384	15240	56	1144	5,34	11,03	10,26	0,77	3,42
Śląskie	17210	33995	40471	142	-6476	4,91	9,71	11,56	-1,85	4,18
Świętokrzyskie	2432	4470	6155	16	-1685	4,36	8,01	11,03	-3,02	3,58
Warmińsko-mazurskie	3956	8424	8567	33	-143	4,67	9,94	10,11	-0,17	3,92
Wielkopolskie	10095	20980	19170	68	1810	5,30	11,01	10,06	0,95	3,24
Zachodniopomorskie	5571	10928	12707	59	-1779	4,76	9,33	10,85	-1,52	5,40

Tabela IV.
Table IV.Ruch naturalny ludności według województw w 2017 r. (dok.)
Vital statistics by voivodships in 2017 (cont.)

Województwa Voivodships	Małżeń- -stwa Marriages	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	Małżeń- -stwa Marriages	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths	Przyrost naturalny Natural increase	Zgony niemow- ląt na 1000 urodzeń żywych Infant deaths per 1000 live births
			ogółem total	w tym nie-mow- ląt of which infant						
WIEŚ <i>Rural areas</i>	78238	165839	155506	673	10333	5,11	10,84	10,17	0,68	4,06
Dolnośląskie	4269	9323	9106	41	217	4,73	10,32	10,08	0,24	4,40
Kujawsko-pomorskie	4242	9035	7890	50	1145	5,02	10,68	9,33	1,35	5,53
Lubelskie	5785	11275	13760	57	-2485	5,08	9,89	12,08	-2,18	5,06
Lubuskie	1738	3750	3664	15	86	4,87	10,51	10,26	0,24	4,00
łódzkie	4390	9438	11192	38	-1754	4,76	10,24	12,14	-1,90	4,03
Małopolskie	9570	19974	15405	83	4569	5,47	11,42	8,81	2,61	4,16
Mazowieckie	9782	21600	20962	76	638	5,10	11,26	10,93	0,33	3,52
Opolskie	2335	4327	5278	11	-951	4,99	9,25	11,28	-2,03	2,54
Podkarpackie	6665	13388	11706	44	1682	5,33	10,70	9,36	1,34	3,29
Podlaskie	2371	4284	5997	25	-1713	5,09	9,20	12,88	-3,68	5,84
Pomorskie	4655	11097	6410	48	4687	5,58	13,31	7,69	5,62	4,33
Śląskie	5239	10976	10933	39	43	4,99	10,45	10,41	0,04	3,55
Świętokrzyskie	3434	6445	8175	15	-1730	4,97	9,32	11,82	-2,50	2,33
Warmińsko-mazurskie	2878	6109	5856	28	253	4,90	10,40	9,97	0,43	4,58
Wielkopolskie	8225	19470	14091	88	5379	5,21	12,32	8,92	3,40	4,52
Zachodniopomorskie	2660	5348	5081	15	267	4,97	10,00	9,50	0,50	2,80

Tabela V.
Table V.**Migracje ludności na pobyt stały według województw w 2017 r.**
Migration of population for permanent residence by voivodships in 2017

Województwa Voivodships	Migracje wewnętrzne Internal migration			Migracje zagraniczne International migration			Saldo migracji Net migration	
	napływ inflow	odpływ outflow	saldo net	imigracja immigration	emigracja emigration	saldo net	ogółem total	na 1000 ludności per 1000 of population
POLSKA <i>Poland</i>	400352	400352	x	13324	11888	1436	1436	0,04
Dolnośląskie	34399	31804	2595	1262	1074	188	2783	0,96
Kujawsko-pomorskie	20988	22503	-1515	575	364	211	-1304	-0,63
Lubelskie	19162	24234	-5072	620	279	341	-4731	-2,22
Lubuskie	11438	12226	-788	320	489	-169	-957	-0,94
Łódzkie	20858	22819	-1961	548	376	172	-1789	-0,72
Małopolskie	32294	28534	3760	1433	1087	346	4106	1,21
Mazowieckie	63937	51908	12029	1927	443	1484	13513	2,52
Opolskie	9389	10134	-745	401	880	-479	-1224	-1,23
Podkarpackie	19684	21824	-2140	969	606	363	-1777	-0,84
Podlaskie	11227	13093	-1866	590	425	165	-1701	-1,44
Pomorskie	29952	26327	3625	947	986	-39	3586	1,55
Śląskie	40403	43663	-3260	1399	2385	-986	-4246	-0,93
Świętokrzyskie	9945	12371	-2426	344	143	201	-2225	-1,78
Warmińsko-mazurskie	15685	18128	-2443	409	708	-299	-2742	-1,91
Wielkopolskie	41214	40199	1015	801	673	128	1143	0,33
Zachodniopomorskie	19777	20585	-808	779	970	-191	-999	-0,59
MIASTA <i>Urban areas</i>	212555	238434	-25879	9089	8413	676	-25203	-1,09
Dolnośląskie	19164	20863	-1699	900	747	153	-1546	-0,77
Kujawsko-pomorskie	9570	12433	-2863	379	245	134	-2729	-2,21
Lubelskie	8177	11718	-3541	371	145	226	-3315	-3,35
Lubuskie	6412	7153	-741	236	379	-143	-884	-1,34
Łódzkie	9986	14003	-4017	399	344	55	-3962	-2,54
Małopolskie	15203	15243	-40	757	582	175	135	0,08
Mazowieckie	39770	32153	7617	1581	354	1227	8844	2,56
Opolskie	4489	5310	-821	206	356	-150	-971	-1,86
Podkarpackie	8553	10230	-1677	437	369	68	-1609	-1,84
Podlaskie	6094	7542	-1448	413	401	12	-1436	-2,00
Pomorskie	15993	16928	-935	691	680	11	-924	-0,62
Śląskie	27953	34342	-6389	1147	1977	-830	-7219	-2,06
Świętokrzyskie	3680	6093	-2413	157	76	81	-2332	-4,18
Warmińsko-mazurskie	8493	9484	-991	264	506	-242	-1233	-1,46
Wielkopolskie	17299	22704	-5405	572	435	137	-5268	-2,77
Zachodniopomorskie	11719	12235	-516	579	817	-238	-754	-0,64

Tabela V.
Table V.**Migracje ludności na pobyt stały według województw w 2017 r. (dok.)**
Migration of population for permanent residence by voivodships in 2017 (cont.)

województwa Voivodships	Migracje wewnętrzne Internal migration			Migracje zagraniczne International migration			Saldo migracji Net migration	
	napływ inflow	odpływ outflow	saldo net	imigracja immigration	emigracja emigration	saldo net	ogółem total	na 1000 ludności per 1000 of population
WIEŚ <i>Rural areas</i>	187797	161918	25879	4235	3475	760	26639	1,74
Dolnośląskie	15235	10941	4294	362	327	35	4329	4,79
Kujawsko-pomorskie	11418	10070	1348	196	119	77	1425	1,68
Lubelskie	10985	12516	-1531	249	134	115	-1416	-1,24
Lubuskie	5026	5073	-47	84	110	-26	-73	-0,20
Łódzkie	10872	8816	2056	149	32	117	2173	2,36
Małopolskie	17091	13291	3800	676	505	171	3971	2,27
Mazowieckie	24167	19755	4412	346	89	257	4669	2,43
Opolskie	4900	4824	76	195	524	-329	-253	-0,54
Podkarpackie	11131	11594	-463	532	237	295	-168	-0,13
Podlaskie	5133	5551	-418	177	24	153	-265	-0,57
Pomorskie	13959	9399	4560	256	306	-50	4510	5,41
Śląskie	12450	9321	3129	252	408	-156	2973	2,83
Świętokrzyskie	6265	6278	-13	187	67	120	107	0,15
Warmińsko-mazurskie	7192	8644	-1452	145	202	-57	-1509	-2,57
Wielkopolskie	23915	17495	6420	229	238	-9	6411	4,06
Zachodniopomorskie	8058	8350	-292	200	153	47	-245	-0,46

Tabela VI.
Table VI.Ludność w województwie lubelskim w latach 2000-2017
Population in Lubelskie voivodship in 2000-2017

LATA Years	Ludność Population						Na 100 mężczyzn przypada kobiet Females per 100 males	Ludność na 1 km ² Population per 1 km ²
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety		
	total	males	females	total	males	females		
stan w dniu 30 VI as of June 30			stan w dniu 31 XII as of December 31					
Ogółem Total								
2000	2207417	1073628	1133789	2206200	1072803	1133397	106	88
2001	2204370	1071765	1132605	2201720	1070392	1131328	106	88
2002	2199024	1068750	1130274	2196992	1067490	1129502	106	88
2003	2193684	1065878	1127806	2191172	1064525	1126647	106	87
2004	2187918	1062767	1125151	2185156	1061281	1123875	106	87
2005	2182191	1059642	1122549	2179611	1058006	1121605	106	87
2006	2175251	1055522	1119729	2172766	1053772	1118994	106	86
2007	2168993	1051636	1117357	2166213	1049990	1116223	106	86
2008	2163437	1048295	1115142	2161832	1047039	1114793	106	86
2009	2159800	1045909	1113891	2157202	1044604	1112598	107	86
2010	2181608	1057770	1123838	2178611	1056351	1122260	106	87
2011	2174791	1054493	1120298	2171857	1052986	1118871	106	86
2012	2168616	1051314	1117302	2165651	1049802	1115849	106	86
2013	2160513	1047261	1113252	2156150	1045350	1110800	106	86
2014	2151836	1042971	1108865	2147746	1040990	1106756	106	85
2015	2143221	1038758	1104463	2139726	1037052	1102674	106	85
2016	2135715	1034911	1100804	2133340	1033740	1099600	106	85
2017	2129260	1031865	1097395	2126317	1030453	1095864	106	85
Miasta Urban areas								
2000	1029020	488834	540186	1028876	488684	540192	111	1068
2001	1028760	488542	540218	1026237	487219	539018	111	1066
2002	1025666	486702	538964	1024618	485995	538623	111	1063
2003	1023610	485458	538152	1021362	484319	537043	111	1061
2004	1019708	483344	536364	1019992	483430	536562	111	1057
2005	1018406	482539	535867	1016865	481516	535349	111	1056
2006	1014548	480135	534413	1013049	479107	533942	111	1053
2007	1010845	477878	532967	1008656	476569	532087	112	1048
2008	1007279	475725	531554	1006032	474828	531204	112	1044
2009	1005497	474366	531131	1003920	473683	530237	112	1042
2010	1015293	479694	535599	1013036	478578	534458	112	1044
2011	1011169	477560	533609	1009175	476395	532780	112	1040
2012	1007371	475370	532001	1005207	474296	530911	112	1036
2013	1002025	472590	529435	997219	470522	526697	112	1027
2014	996454	469906	526548	992787	468256	524531	112	1015
2015	990832	467167	523665	988034	465909	522125	112	1010
2016	991586	467506	524080	989469	466533	522936	112	981
2017	989744	466669	523075	988365	465934	522431	112	974

Tabela VI.
Table VI.**Ludność w województwie lubelskim w latach 2000-2017 (dok.)**
Population in Lubelskie voivodship in 2000-2017 (cont.)

LATA Years	Ludność Population						Na 100 mężczyzn przypada kobiet Females per 100 males	Ludność na 1 km ² Population per 1 km ²
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety		
	<i>total</i>	<i>males</i>	<i>females</i>	<i>total</i>	<i>males</i>	<i>females</i>		
	stan w dniu 30 VI <i>as of June 30</i>			stan w dniu 31 XII <i>as of December 31</i>				
<i>Wies</i> <i>Rural areas</i>								
2000	1178397	584794	593603	1177324	584119	593205	102	49
2001	1175610	583223	592387	1175483	583173	592310	102	49
2002	1173358	582048	591310	1172374	581495	590879	102	49
2003	1170074	580420	589654	1169810	580206	589604	102	48
2004	1168210	579423	588787	1165164	577851	587313	102	48
2005	1163785	577103	586682	1162746	576490	586256	102	48
2006	1160703	575387	585316	1159717	574665	585052	102	48
2007	1158148	573758	584390	1157557	573421	584136	102	48
2008	1156158	572570	583588	1155800	572211	583589	102	48
2009	1154303	571543	582760	1153282	570921	582361	102	48
2010	1166315	578076	588239	1165575	577773	587802	102	48
2011	1163622	576933	586689	1162682	576591	586091	102	48
2012	1161245	575944	585301	1160444	575506	584938	102	48
2013	1158488	574671	583817	1158931	574828	584103	102	48
2014	1155382	573065	582317	1154959	572734	582225	102	48
2015	1152389	571591	580798	1151692	571143	580549	102	48
2016	1144129	567405	576724	1143871	567207	576664	102	47
2017	1139516	565196	574320	1137952	564519	573433	102	47

Tabela VII. Ruch naturalny w województwie lubelskim w latach 200-2017
Table VII. Vital statistics in lubelskie voivodship in 2000-2017

LATA Years	Małżeństwa Marriages total	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	Małżeństwa Marriages	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths	Przyrost naturalny Natural increase	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych Infant deaths per 1000 live births
			ogółem total	w tym niemowląt of which infant						
Ogółem <i>Total</i>										
2000	12561	23111	23228	185	-117	5,67	10,42	10,48	-0,05	8,00
2001	11553	22461	22840	179	-379	5,21	10,14	10,31	-0,17	7,97
2002	11842	20826	22730	162	-1904	5,36	9,43	10,29	-0,86	7,78
2003	11942	21261	22807	164	-1546	5,42	9,65	10,36	-0,70	7,71
2004	11947	20794	22797	165	-2003	5,44	9,47	10,38	-0,91	7,93
2005	12994	21346	23182	156	-1836	5,93	9,75	10,58	-0,84	7,31
2006	13534	21496	22678	138	-1182	6,20	9,85	10,39	-0,54	6,42
2007	14884	21795	23323	134	-1528	6,84	10,02	10,72	-0,70	6,15
2008	14812	23009	23428	148	-419	6,83	10,61	10,80	-0,19	6,43
2009	14590	22964	23703	112	-739	6,74	10,61	10,95	-0,34	4,88
2010	13302	22635	23037	106	-402	6,10	10,38	10,56	-0,18	4,68
2011	12150	21363	22981	95	-1618	5,59	9,82	10,57	-0,74	4,45
2012	11772	21214	22562	91	-1348	5,43	9,78	10,40	-0,62	4,29
2013	10367	19738	22849	90	-3111	4,80	9,14	10,58	-1,44	4,56
2014	10911	19828	22107	83	-2279	5,07	9,21	10,27	-1,06	4,19
2015	10749	19715	22816	74	-3101	5,02	9,20	10,65	-1,45	3,75
2016	10654	19666	22284	69	-2618	4,99	9,21	10,43	-1,23	3,51
2017	10568	20898	23427	97	-2529	4,96	9,81	11,00	-1,19	4,64
Miasta <i>Urban areas</i>										
2000	5781	9770	8287	90	1483	5,67	9,58	8,12	1,45	9,21
2001	5457	9611	8098	72	1513	5,35	9,42	7,94	1,48	7,49
2002	5432	8921	8138	69	783	5,33	8,75	7,98	0,77	7,73
2003	5489	9113	8106	73	1007	5,40	8,96	7,97	0,99	8,01
2004	5537	9152	8245	70	907	5,46	9,03	8,13	0,89	7,65
2005	6032	9410	8532	68	878	5,97	9,31	8,44	0,87	7,23
2006	6270	9540	8449	59	1091	6,23	9,48	8,40	1,08	6,18
2007	6788	9667	8713	58	954	6,78	9,65	8,70	0,95	6,00
2008	6914	10078	8651	60	1427	6,93	10,10	8,67	1,43	5,95
2009	6962	10647	9011	45	1636	6,99	10,69	9,05	1,64	4,23
2010	6163	10279	8834	54	1445	6,07	10,12	8,70	1,42	5,25
2011	5593	9524	8845	41	679	5,53	9,42	8,75	0,67	4,30
2012	5296	9485	8781	40	704	5,26	9,42	8,72	0,70	4,22
2013	4677	8828	8982	36	-154	4,67	8,81	8,96	-0,15	4,08
2014	4841	9029	8777	32	252	4,86	9,06	8,81	0,25	3,54
2015	4831	9300	9049	33	251	4,88	9,39	9,13	0,25	3,55
2016	4836	9135	9103	34	32	4,88	9,21	9,18	0,03	3,72
2017	4783	9623	9667	40	-44	4,83	9,72	9,77	-0,04	4,16

Tabela VII.
Table VII.**Ruch naturalny w województwie lubelskim w latach 200-2017 (dok.)**
Vital statistics in lubelskie voivodship in 2000-2017 (cont.)

LATA Years	Małżeństwa Marriages total	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	Małżeństwa Marriages	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths	Przyrost naturalny Natural increase	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych Infant deaths per 1000 live births
			ogółem total	w tym niemowląt of which infant						
Wieś Rural areas										
2000	6780	13341	14941	95	-1600	5,66	11,15	12,48	-1,34	7,12
2001	6096	12850	14742	107	-1892	5,10	10,75	12,33	-1,58	8,33
2002	6410	11905	14592	93	-2687	5,39	10,01	12,27	-2,26	7,81
2003	6453	12148	14701	91	-2553	5,44	10,25	12,40	-2,15	7,49
2004	6410	11642	14552	95	-2910	5,42	9,85	12,31	-2,46	8,16
2005	6962	11936	14650	88	-2714	5,90	10,12	12,42	-2,30	7,37
2006	7264	11956	14229	79	-2273	6,17	10,16	12,09	-1,93	6,61
2007	8096	12128	14610	76	-2482	6,90	10,33	12,45	-2,11	6,27
2008	7898	12931	14777	88	-1846	6,74	11,04	12,62	-1,58	6,81
2009	7628	12317	14692	67	-2375	6,53	10,54	12,57	-2,03	5,44
2010	7139	12356	14203	52	-1847	6,12	10,59	12,18	-1,58	4,21
2011	6557	11839	14136	54	-2297	5,63	10,17	12,15	-1,97	4,56
2012	6476	11729	13781	51	-2052	5,58	10,10	11,87	-1,77	4,35
2013	5690	10910	13867	54	-2957	4,91	9,42	11,97	-2,55	4,95
2014	6070	10799	13330	51	-2531	5,25	9,35	11,54	-2,19	4,72
2015	5918	10415	13767	41	-3352	5,14	9,04	11,95	-2,91	3,94
2016	5818	10531	13181	35	-2650	5,09	9,20	11,52	-2,32	3,32
2017	5785	11275	13760	57	-2485	5,08	9,89	12,08	-2,18	5,06

Tabela VIII.
Table VIII.**Migracje ludności na pobyt stały w województwie lubelskim w latach 200-2017**
Migration of population for permanent residence in lubelskie voivodship in 2000-2017

LATA Years	Migracje wewnętrzne <i>Internal migration</i>			Migracje zagraniczne <i>International migration</i>			Saldo migracji <i>Net migration</i>	
	napływ <i>inflow</i>	odpływ <i>outflow</i>	saldo <i>net</i>	napływ <i>inflow</i>	odpływ <i>outflow</i>	saldo <i>net</i>	ogółem <i>total</i>	na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>
Ogółem <i>Total</i>								
2000	23107	26076	-2969	147	260	-113	-3082	-1,39
2001	20503	24146	-3643	142	221	-79	-3722	-1,68
2002	22747	26587	-3840	135	211	-76	-3916	-1,77
2003	23647	28223	-4576	161	155	6	-4570	-2,07
2004	23535	28086	-4551	273	182	91	-4460	-2,03
2005	23090	27995	-4905	331	327	4	-4901	-2,24
2006	24633	29793	-5160	270	1703	-1433	-6593	-3,02
2007	27615	32758	-5143	537	1145	-608	-5751	-2,64
2008	20187	24305	-4118	524	839	-315	-4433	-2,04
2009	20067	24304	-4237	576	492	84	-4153	-1,92
2010	20650	25517	-4867	421	459	-38	-4905	-2,25
2011	20235	25195	-4960	407	583	-176	-5136	-2,36
2012	18984	24002	-5018	351	505	-154	-5172	-2,38
2013	20219	25173	-4954	316	989	-673	-5627	-2,60
2014	19806	24931	-5125	298	933	-635	-5760	-2,68
2015	18983	23797	-4814
2016	18589	23041	-4452	649	264	385	-4067	-1,90
2017	19162	24234	-5072	620	279	341	-4731	-2,22
Miasta <i>Urban areas</i>								
2000	10699	11296	-597	71	215	-144	-741	-0,73
2001	9293	11014	-1721	84	176	-92	-1813	-1,78
2002	10290	12867	-2577	97	177	-80	-2657	-2,61
2003	10423	13980	-3557	92	87	5	-3552	-3,49
2004	9666	14268	-4602	131	131	-	-4602	-4,54
2005	9573	14117	-4544	176	267	-91	-4635	-4,59
2006	10298	14961	-4663	156	1061	-905	-5568	-5,54
2007	10788	15926	-5138	331	694	-363	-5501	-5,49
2008	8149	11998	-3849	299	458	-159	-4008	-4,02
2009	8269	11734	-3465	301	321	-20	-3485	-3,50
2010	8040	12978	-4938	238	328	-90	-5028	-4,95
2011	8241	12611	-4370	224	394	-170	-4540	-4,49
2012	7627	11907	-4280	197	328	-131	-4411	-4,38
2013	8029	12732	-4703	171	656	-485	-5188	-5,18
2014	8014	12355	-4341	169	567	-398	-4739	-4,76
2015	7818	11694	-3876
2016	7575	11259	-3684	389	139	250	-3434	-3,46
2017	8177	11718	-3541	371	145	226	-3315	-3,35

Tabela VIII.
Table VIII.**Migracje ludności na pobyt stały w województwie lubelskim w latach 200-2017 (dok.)**
Migration of population for permanent residence in lubelskie voivodship in 2000-2017 (cont.)

LATA Years	Migracje wewnętrzne <i>Internal migration</i>			Migracje zagraniczne <i>International migration</i>			Saldo migracji <i>Net migration</i>	
	napływ <i>inflow</i>	odpływ <i>outflow</i>	saldo <i>net</i>	napływ <i>inflow</i>	odpływ <i>outflow</i>	saldo <i>net</i>	ogółem <i>total</i>	na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>
<i>Wieś</i> <i>Rural areas</i>								
2000	12408	14780	-2372	76	45	31	-2341	-1,96
2001	11210	13132	-1922	58	45	13	-1909	-1,60
2002	12457	13720	-1263	38	34	4	-1259	-1,06
2003	13224	14243	-1019	69	68	1	-1018	-0,86
2004	13869	13818	51	142	51	91	142	0,12
2005	13517	13878	-361	155	60	95	-266	-0,23
2006	14335	14832	-497	114	642	-528	-1025	-0,87
2007	16827	16832	-5	206	451	-245	-250	-0,21
2008	12038	12307	-269	225	381	-156	-425	-0,36
2009	11798	12570	-772	275	171	104	-668	-0,57
2010	12610	12539	71	183	131	52	123	0,11
2011	11994	12584	-590	183	189	-6	-596	-0,51
2012	11357	12095	-738	154	177	-23	-761	-0,66
2013	12190	12441	-251	145	333	-188	-439	-0,38
2014	11792	12576	-784	129	366	-237	-1021	-0,88
2015	11165	12103	-938
2016	11014	11782	-768	260	125	135	-2296	-0,55
2017	10985	12516	-1531	249	134	115	-1416	-1,24

Tabela IX. Ludność według powiatów w 2017 r.

Stan w dniu 31 XII

Table IX.

Population by powiats in 2017

As of December 31

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Females</i>	Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>		
				razem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
Lubelskie	2126317	1030453	1095864	988365	465934	522431	1137952	564519	573433
Powiaty: <i>Powiats:</i>									
bialski	111922	55559	56363	22519	10868	11651	89403	44691	44712
biłgorajski	101949	50254	51695	33876	16304	17572	68073	33950	34123
chełmski	78579	38784	39795	7898	3815	4083	70681	34969	35712
hrubieszowski	64428	31605	32823	17903	8521	9382	46525	23084	23441
janowski	46306	22914	23392	13455	6547	6908	32851	16367	16484
krasnostawski	64432	31395	33037	18912	8992	9920	45520	22403	23117
kraśnicki	96574	46963	49611	39096	18589	20507	57478	28374	29104
lubartowski	89040	43505	45535	27575	13184	14391	61465	30321	31144
lubelski	153380	75090	78290	11584	5546	6038	141796	69544	72252
łęczyński	57461	28208	29253	19167	9386	9781	38294	18822	19472
łukowski	107896	53660	54236	32866	15815	17051	75030	37845	37185
opolski	60266	29475	30791	17925	8481	9444	42341	20994	21347
parczewski	35140	17434	17706	10748	5151	5597	24392	12283	12109
puławski	114198	54711	59487	54471	25302	29169	59727	29409	30318
radzyński	59640	29765	29875	15808	7624	8184	43832	22141	21691
rycki	56765	28321	28444	26166	12902	13264	30599	15419	15180
świdnicki	72412	34793	37619	42330	20148	22182	30082	14645	15437
tomaszowski	84429	41578	42851	26144	12552	13592	58285	29026	29259
włodawski	38853	19166	19687	13350	6392	6958	25503	12774	12729
zamojski	107565	52961	54604	11490	5503	5987	96075	47458	48617
Miasto na prawach powiatu: <i>Cities with powiat status:</i>									
Biała Podlaska	57545	27591	29954	57545	27591	29954	-	-	-
Chełm	63333	29733	33600	63333	29733	33600	-	-	-
Lublin	339850	156650	183200	339850	156650	183200	-	-	-
Zamość	64354	30338	34016	64354	30338	34016	-	-	-

Tabela X.

Ludność według biologicznych grup wieku i powiatów w 2017 r.

Stan w dniu 31 XII

Table X.

Population by biological age groups and by powiats in 2017

As of December 31

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Ludność w wieku <i>Population at age</i>								
	0-14			15-64			powyżej 65 lat 65 years and more		
	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
Lubelskie	312453	159558	152895	1443217	728427	714790	370647	142468	228179
Powiaty: <i>Powiats:</i>									
bialski	17587	9039	8548	76070	39482	36588	18265	7038	11227
biłgorajski	15023	7738	7285	69678	35806	33872	17248	6710	10538
chełmski	11713	5960	5753	54467	28169	26298	12399	4655	7744
hrubieszowski	8568	4389	4179	43717	22532	21185	12143	4684	7459
janowski	6646	3347	3299	31405	16314	15091	8255	3253	5002
krasnostawski	8342	4276	4066	42990	22146	20844	13100	4973	8127
kraśnicki	13231	6730	6501	65476	33326	32150	17867	6907	10960
lubartowski	13913	7071	6842	60246	30826	29420	14881	5608	9273
lubelski	25177	12931	12246	105212	53189	52023	22991	8970	14021
łęczyński	9393	4734	4659	40566	20528	20038	7502	2946	4556
łukowski	18616	9495	9121	72491	37587	34904	16789	6578	10211
opolski	8881	4507	4374	40612	20759	19853	10773	4209	6564
parczewski	5206	2666	2540	23672	12354	11318	6262	2414	3848
puławski	15666	8042	7624	75909	38003	37906	22623	8666	13957
radzyński	9512	4882	4630	40476	21111	19365	9652	3772	5880
rycki	8421	4320	4101	38403	20024	18379	9941	3977	5964
świdnicki	10445	5342	5103	48411	24078	24333	13556	5373	8183
tomaszowski	11628	5924	5704	57795	29839	27956	15006	5815	9191
włodawski	5692	2971	2721	26484	13601	12883	6677	2594	4083
zamojski	14902	7636	7266	73470	37988	35482	19193	7337	11856
Miasto na prawach powiatu: <i>Cities with powiat status:</i>									
Biała Podlaska	8604	4404	4200	40304	19719	20585	8637	3468	5169
Chełm	8111	4148	3963	43766	21246	22520	11456	4339	7117
Lublin	48546	24614	23932	226795	108111	118684	64509	23925	40584
Zamość	8630	4392	4238	44802	21689	23113	10922	4257	6665

Tabela XI. Mediana wieku ludności według płci i powiatów w 2017 r.

Stan w dniu 31 XII

Table XI. Median ages of population by sex and by powiats in 2017

As of December 31

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Ogółem <i>Total</i>	Męż- czyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Females</i>	Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>		
				razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
				<i>total</i>	<i>males</i>	<i>females</i>	<i>total</i>	<i>males</i>	<i>females</i>
Lubelskie	40,6	38,7	42,7	41,7	39,3	44,2	39,7	38,2	41,3
Powiaty: <i>Powiats:</i>									
bialski	39,1	37,5	40,6	40,4	37,9	43,2	38,8	37,5	40,4
biłgorajski	40,0	38,3	41,9	40,7	38,8	42,8	39,7	38,1	41,4
chełmski	39,5	38,0	41,3	40,0	37,9	42,1	39,5	38,0	41,2
hrubieszowski	42,1	40,0	44,6	42,3	39,8	45,3	42,0	40,1	44,2
janowski	40,8	39,4	42,4	41,2	39,6	43,1	40,6	39,3	42,1
krasnostawski	42,8	40,6	45,5	43,1	40,8	46,1	42,7	40,5	45,3
kraśnicki	41,5	39,6	43,5	43,0	40,6	46,6	40,3	38,8	42,1
lubartowski	39,7	38,1	41,5	40,9	38,8	43,4	39,2	37,8	40,7
lubelski	39,1	37,7	40,5	40,4	38,3	42,8	39,0	37,7	40,3
łęczyński	37,9	36,5	39,5	37,8	36,3	39,7	38,0	36,6	39,4
lukowski	37,6	36,2	39,3	39,8	37,8	42,0	36,6	35,5	37,9
opolski	40,8	39,0	42,7	42,7	40,3	45,3	40,0	38,5	41,6
parczewski	40,6	38,5	43,1	41,2	39,0	43,9	40,3	38,3	42,6
puławski	42,9	40,5	45,4	44,8	41,9	47,5	41,1	39,4	43,1
radzyński	39,2	37,7	41,1	40,7	38,1	43,5	38,7	37,5	40,1
rycki	40,2	38	42,8	42,2	39,3	45,8	38,4	36,9	40,3
świdnicki	41,8	40,0	43,7	42,8	40,7	45,1	40,4	39,1	41,7
tomaszowski	41,2	39,4	43,3	42,4	39,9	45,0	40,7	39,2	42,5
włodawski	40,9	38,8	43,1	41,7	38,8	44,9	40,5	38,9	42,0
zamojski	41,0	39,3	42,8	42,0	39,3	44,9	40,9	39,3	42,6
Miasto na prawach powiatu: <i>Cities with powiat status:</i>									
Biała Podlaska	39,9	37,7	42,1	39,9	37,7	42,1	-	-	-
Chełm	42,9	40,0	45,9	42,9	40,0	45,9	-	-	-
Lublin	41,6	37,4	43,8	41,6	37,4	43,8	-	-	-
Zamość	41,5	38,9	44,3	41,5	38,9	44,3	-	-	-

Tabela XII.
Table XII.Wybrane wskaźniki demograficzne według powiatów 2017 r.
Selected demographic ratio by powiats in 2017

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Przyrost/ubytek roczny <i>Increase/decrease annual</i>		Na 100 mężczyzn przypada kobiet <i>Females per 100 males</i>	Ludność na 1 km ² <i>Population per 1 km²</i>	Ludność w miastach % <i>Urban popu- lation in %</i>	Współczynniki <i>Rate of</i>		
	w osobach <i>in persons</i>	w % <i>in %</i>				dziętności ogólnej <i>total fertility</i>	reprodukcji brutto <i>gross reproduction</i>	dynamiki demogra- ficznej <i>demographie dynamics</i>
Lubelskie	-7023	-0,33	106	85	46,5	1,372	0,674	0,892
Powiaty: <i>Powiats:</i>								
bialski	-476	-0,42	101	41	20,1	1,439	0,719	0,877
biłgorajski	-323	-0,32	103	61	33,2	1,316	0,635	0,898
chełmski	-509	-0,64	103	42	10,1	1,269	0,612	0,721
hrubieszowski	-767	-1,18	104	51	27,8	1,187	0,577	0,601
janowski	-290	-0,62	102	53	29,1	1,284	0,661	0,797
krasnostawski	-489	-0,75	105	62	29,4	1,295	0,658	0,627
kraśnicki	-495	-0,51	106	96	40,5	1,238	0,645	0,752
lubartowski	-286	-0,32	105	69	31,0	1,324	0,621	0,809
lubelski	1127	0,74	104	91	7,6	1,471	0,719	1,099
łęczyński	41	0,07	104	90	33,4	1,556	0,743	1,297
łukowski	-403	-0,37	101	77	30,5	1,750	0,867	1,229
opolski	-320	-0,53	104	74	29,7	1,410	0,713	0,815
parczewski	-301	-0,85	102	37	30,6	1,416	0,668	0,779
puławski	-524	-0,46	109	122	47,7	1,347	0,679	0,798
radzyński	-346	-0,58	100	62	26,5	1,501	0,732	0,880
rycki	-240	-0,42	100	92	46,1	1,633	0,764	0,940
świdnicki	-83	-0,11	108	155	58,5	1,488	0,737	0,987
tomaszowski	-676	-0,79	103	57	31,0	1,122	0,515	0,661
włodawski	-231	-0,59	103	31	34,4	1,456	0,745	0,870
zamojski	-363	-0,34	103	58	10,7	1,234	0,585	0,709
Miasto na prawach powiatu: <i>Cities with powiat status:</i>								
Biała Podlaska	242	0,42	109	1165	100,0	1,552	0,787	1,455
Chełm	-401	-0,63	113	1795	100,0	1,202	0,611	0,814
Lublin	-616	-0,18	117	2305	100,0	1,348	0,665	1,012
Zamość	-294	-0,45	112	2121	100,0	1,108	0,525	0,958

Tabela XIII. Ruch naturalny według powiatów 2017 r.
Table XIII. Vital statistics by powiats in 2017

Wyszczególnienie <i>Specyfication</i>	Mażeń- stwa <i>Marriages</i>	Urodze- nia żywe <i>Live births</i>	Zgony <i>Deaths</i>		Przyrost naturalny <i>Natural increase</i>	Mażeń- stwa <i>Marriages</i>	Urodzenia żywe <i>Live births</i>	Zgony <i>Deaths</i>	Przyrost naturalny <i>Natural increase</i>	Zgony niemow- ląt na 1000 urodzeń żywych <i>Infant deaths per 1000 live births</i>
			ogółem <i>total</i>	w tym niemow- ląt <i>of which infant</i>						
Lubelskie	10568	20898	23427	97	-2529	4,96	9,81	11,00	-1,19	4,64
Powiaty: <i>Powiats:</i>										
bialski	554	1137	1296	5	-159	4,94	10,14	11,55	-1,42	4,40
biłgorajski	536	955	1063	2	-108	5,25	9,36	10,42	-1,06	2,09
chełmski	410	717	994	3	-277	5,21	9,10	12,62	-3,52	4,18
hrubieszowski	296	514	855	2	-341	4,57	7,93	13,19	-5,26	3,89
janowski	248	408	512	2	-104	5,34	8,79	11,03	-2,24	4,90
krasnostawski	300	559	891	1	-332	4,64	8,65	13,78	-5,14	1,79
kraśnicki	420	829	1103	3	-274	4,34	8,57	11,40	-2,83	3,62
lubartowski	424	851	1052	8	-201	4,76	9,54	11,80	-2,25	9,40
lubelski	736	1626	1480	7	146	4,82	10,65	9,69	0,96	4,31
łęczyński	316	695	536	2	159	5,51	12,11	9,34	2,77	2,88
łukowski	626	1374	1118	6	256	5,79	12,71	10,34	2,37	4,37
opolski	273	599	735	5	-136	4,52	9,92	12,17	-2,25	8,35
parczewski	188	341	438	3	-97	5,33	9,66	12,41	-2,75	8,80
puławski	495	1008	1264	4	-256	4,32	8,80	11,04	-2,24	3,97
radzyński	324	615	699	5	-84	5,42	10,29	11,69	-1,40	8,13
rycki	299	628	668	4	-40	5,26	11,05	11,76	-0,70	6,37
świdnicki	312	749	759	2	-10	4,30	10,33	10,47	-0,14	2,67
tomaszowski	431	656	993	1	-337	5,09	7,74	11,72	-3,98	1,52
włodawski	210	393	452	2	-59	5,38	10,08	11,59	-1,51	5,09
zamojski	529	930	1311	6	-381	4,91	8,64	12,18	-3,54	6,45
Miasto na prawach powiatu: <i>Cities with powiat status:</i>										
Biała Podlaska	269	665	457	4	208	4,69	11,60	7,97	3,63	6,02
Chełm	290	539	662	1	-123	4,56	8,48	10,42	-1,94	1,86
Lublin	1762	3582	3538	16	44	5,18	10,53	10,40	0,13	4,47
Zamość	320	528	551	3	-23	4,96	8,19	8,54	-0,36	5,68

Tabela XIV.
Table XIV.**Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały w 2017 r.**
Internal and international migration for permanent residence by powiats in 2017

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Migracje wewnętrzne <i>Internal migration</i>			Migracje zagraniczne <i>International migration</i>			Saldo migracji <i>Total net migration</i>	
	napływ <i>inflow</i>	odpływ <i>outflow</i>	saldo <i>net</i>	napływ <i>inflow</i>	odpływ <i>outflow</i>	saldo <i>net</i>	ogółem <i>total</i>	na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>
Lubelskie	19162	24234	-5072	620	279	341	-4731	-2,22
Powiaty: <i>Powiats:</i>								
białski	962	1381	-419	31	8	23	-396	-3,53
biłgorajski	758	1070	-312	28	23	5	-307	-3,01
chełmski	831	1130	-299	18	16	2	-297	-3,77
hrubieszowski	465	849	-384	14	38	-24	-505	-6,29
janowski	273	501	-228	10	9	1	-227	-4,89
krasnostawski	462	643	-181	22	1	21	-160	-2,48
kraśnicki	658	953	-295	30	9	21	-274	-2,83
lubartowski	850	953	-103	6	7	-1	-104	-1,17
lubelski	2497	1539	958	32	9	23	981	6,42
łęczyński	645	864	-219	18	9	9	-210	-3,66
łukowski	721	1357	-636	20	3	17	-619	-5,73
opolski	421	637	-216	8	17	-9	-225	-3,72
parczewski	302	453	-151	11	14	-3	-154	-4,36
puławski	1024	1256	-232	36	14	22	-210	-1,83
radzyński	416	694	-278	6	1	5	-273	-4,57
rycki	445	758	-313	7	4	3	-310	-5,46
świdnicki	704	722	-18	15	31	-16	-34	-0,47
tomaszowski	738	1112	-374	16	13	3	-371	-4,38
włodawski	351	502	-151	15	4	11	-140	-3,59
zamojski	1141	1198	-57	15	24	-9	-66	-0,61
Miasto na prawach powiatu: <i>Cities with powiat status:</i>								
Biała Podlaska	501	620	-119	44	1	43	-76	-1,33
Chełm	526	826	-300	11	5	6	-294	-4,63
Lublin	2877	3334	-457	197	19	178	-279	-0,82
Zamość	594	882	-288	10	-	10	-278	-4,31

Tabela XV. Zestaw wskaźników diagnostycznych potencjału demograficznego według gmin
Table XV. Set of diagnostic ratios of demographic potential by gminas

Powiaty/gminy <i>Powiats/gminas</i>	Współczynnik urodzeń <i>Birth rate</i>	Współczynnik zgonów <i>Death rate</i>	Saldo migracji na 1000 ludności <i>Net migration per 1000 population</i>	Indeks starości <i>Ageing ratio</i>	Wskaźnik syntetyczny <i>Synthetic ratio</i>	Lokata <i>Position</i>	Grupa <i>Group</i>
białski							
Międzyrzec Podlaski (1)	10,91	9,44	-8,26	102	0,570	57	II
Terespol (1)	7,28	8,17	-9,41	119	0,472	124	III
Biała Podlaska (2)	9,05	8,27	4,24	77	0,658	21	I
Drelów (2)	11,87	13,88	-0,37	98	0,576	53	II
Janów Podlaski (2)	10,65	9,73	-4,96	107	0,571	55	II
Kodeń (2)	9,33	18,65	-9,87	130	0,337	194	IV
Konstantynów (2)	13,77	12,81	1,93	86	0,669	18	I
Leśna Podlaska (2)	13,76	11,19	-7,23	97	0,624	33	I
Łomazy (2)	10,33	11,72	-3,97	133	0,498	105	II
Międzyrzec Podlaski (2)	11,47	11,47	0,00	83	0,630	29	I
Piszczac (2)	9,52	13,74	-3,13	101	0,504	100	II
Rokitno (2)	9,88	18,45	-4,94	115	0,407	165	III
Rossosz (2)	8,37	14,53	-6,16	126	0,407	166	III
Sławatycze (2)	8,54	16,22	-7,68	127	0,375	184	III
Sosnówka (2)	6,83	19,28	-9,24	160	0,226	211	IV
Terespol (2)	8,38	10,15	0,59	116	0,531	78	II
Tuczna (2)	7,44	14,55	-7,44	159	0,325	197	IV
Wisznice (2)	9,54	11,92	-3,78	122	0,496	107	II
Zalesie (2)	11,89	10,10	-5,38	94	0,612	37	I
biłgorajski							
Biłgoraj (1)	8,46	7,74	-5,97	115	0,533	75	II
Aleksandrów (2)	12,54	11,32	-3,36	79	0,644	24	I
Biłgoraj (2)	10,50	9,29	4,46	80	0,672	16	I
Biszczka (2)	9,63	12,23	-3,64	107	0,517	87	II
Frampol (3)	9,70	12,61	-2,10	147	0,458	137	III
Goraj (2)	8,89	12,74	-3,12	158	0,414	161	III
Józefów (3)	8,61	9,93	-6,86	140	0,458	134	III
Księżpól (2)	11,06	9,63	-1,44	87	0,634	26	I
Łukowa (2)	10,73	12,13	-1,40	103	0,563	58	II
Obsza (2)	11,34	12,26	-1,16	105	0,573	54	II
Potok Górny (2)	6,74	11,48	-6,01	136	0,402	170	III
Tarnogród (3)	8,60	10,23	-6,52	112	0,500	103	II
Tereszpol (2)	10,69	11,45	0,25	105	0,579	51	II
Turobin (2)	7,80	16,39	-2,07	207	0,260	207	IV

Tabela XV.
Table XV.Zestaw wskaźników diagnostycznych potencjału demograficznego według gmin (cd.)
Set of diagnostic ratios of demographic potential by gminas (cont.)

Powiaty/gminy <i>Powiats/gminas</i>	Współczynnik urodzeń <i>Birth rate</i>	Współczynnik zgonów <i>Death rate</i>	Saldo migracji na 1000 ludności <i>Net migration per 1000 population</i>	Indeks starości <i>Ageing ratio</i>	Wskaźnik syntetyczny <i>Synthetic ratio</i>	Lokata <i>Position</i>	Grupa <i>Group</i>
chełmski							
Rejowiec Fabryczny (1)	9,69	11,50	-4,96	105	0,525	83	II
Białopole (2)	7,32	12,64	-6,65	131	0,401	171	IV
Chełm (2)	7,95	9,12	7,61	84	0,629	31	I
Dorohusk (2)	8,44	11,82	-5,68	112	0,476	119	III
Dubienka (2)	8,13	15,45	-3,66	133	0,391	180	III
Kamień (2)	12,42	8,77	-0,24	84	0,692	10	I
Leśniowice (2)	10,36	16,36	-6,82	119	0,433	150	III
Rejowiec Fabryczny (2)	12,41	14,52	-4,92	123	0,513	92	II
Ruda-Huta (2)	7,20	14,40	-9,82	101	0,401	172	III
Sawin (2)	9,52	14,90	-6,11	103	0,465	128	III
Siedliszcze (3)	10,26	13,44	-5,64	103	0,508	96	II
Wierzbica (2)	9,66	11,40	-11,01	103	0,494	108	II
Wojsławice (2)	5,72	16,63	-8,58	151	0,260	208	IV
Żmudź (2)	9,22	11,77	-12,72	101	0,470	125	III
Rejowiec (3)	9,42	14,98	-3,86	123	0,442	148	III
hrubieszowski							
Hrubieszów (1)	8,23	11,35	-7,68	136	0,428	152	III
Dołhobyczów (2)	9,33	14,53	-6,82	136	0,409	164	III
Horodło (2)	8,73	16,51	-3,79	143	0,372	186	IV
Hrubieszów (2)	8,36	12,30	-3,93	123	0,459	133	III
Mircze (2)	7,36	13,91	-7,77	182	0,295	202	IV
Trzeszczany (2)	5,85	12,88	-9,13	151	0,317	199	IV
Uchanie (2)	8,14	15,64	-3,64	154	0,355	191	IV
Werbkowice (2)	6,90	13,39	-6,17	137	0,374	185	III
janowski							
Batorz (2)	8,96	15,23	-10,16	131	0,379	182	III
Chrzanów (2)	12,22	14,59	-8,82	143	0,452	142	III
Dzwola (2)	8,49	13,99	-4,72	132	0,416	158	III
Godziszów (2)	7,63	11,53	-6,44	144	0,407	167	III
Janów Lubelski (3)	8,59	7,97	-3,92	114	0,546	70	II
Modliborzyce (3)	9,93	12,20	-1,84	119	0,515	90	II
Potok Wielki (2)	7,39	9,93	-4,86	114	0,482	115	III

Tabela XV. Zestaw wskaźników diagnostycznych potencjału demograficznego według gmin (cd.)
 Table XV. Set of diagnostic ratios of demographic potential by gminas (cont.)

Powiaty/gminy <i>Powiats/gminas</i>	Współczynnik urodzeń <i>Birth rate</i>	Współczynnik zgonów <i>Death rate</i>	Saldo migracji na 1000 ludności <i>Net migration per 1000 population</i>	Indeks starości <i>Ageing ratio</i>	Wskaźnik syntetyczny <i>Synthetic ratio</i>	Lokata <i>Position</i>	Grupa <i>Group</i>
krasnostawski							
Krasnystaw (1)	8,72	10,19	-3,59	150	0,458	135	III
Fajslawice (2)	8,26	15,44	-0,87	140	0,400	173	III
Gorzków (2)	10,66	17,11	-5,61	210	0,289	203	IV
Izbica (2)	8,19	14,57	-2,53	144	0,396	175	III
Krasnystaw (2)	9,43	13,34	-0,11	119	0,497	106	II
Kraśniczyn (2)	7,23	19,28	-2,14	216	0,188	212	IV
Łopiennik Górny (2)	7,50	13,76	2,50	161	0,393	177	III
Rudnik (2)	6,14	20,69	-5,17	201	0,147	213	IV
Siennica Różana (2)	9,78	11,92	-0,95	157	0,461	129	III
Żółkiewka (2)	9,23	15,93	-5,07	194	0,303	200	IV
kraśnicki							
Kraśnik (1)	7,66	9,55	-3,15	167	0,419	157	III
Annopol (3)	8,07	14,44	-6,37	120	0,410	163	III
Dzierzkowice (2)	8,27	9,40	-4,89	115	0,510	95	II
Gościeradów (2)	8,91	12,88	-2,33	118	0,480	117	III
Kraśnik (2)	10,28	10,55	-2,16	93	0,588	46	II
Szastarka (2)	9,75	13,51	-1,88	129	0,475	121	III
Trzydnik Duży (2)	7,72	10,81	-2,16	140	0,451	143	III
Urzędów (3)	9,00	13,50	-1,04	122	0,474	122	III
Wilkołaz (2)	10,80	11,17	1,08	110	0,584	48	II
Zakrzówek (2)	9,32	14,21	-3,21	140	0,429	151	III
lubartowski							
Lubartów (1)	9,56	8,66	-5,91	111	0,551	66	II
Abramów (2)	7,81	14,40	-4,88	129	0,398	174	III
Firlej (2)	10,14	11,32	-1,01	109	0,555	63	II
Jeziorzany (2)	12,31	16,53	1,06	114	0,529	79	II
Kamionka (2)	11,00	13,79	4,96	96	0,593	45	II
Kock (3)	8,93	13,08	-3,39	104	0,493	111	III
Lubartów (2)	8,24	9,20	11,71	81	0,663	19	I
Michów (2)	8,83	14,83	-3,50	130	0,422	156	III
Niedźwiada (2)	8,96	13,27	-1,92	100	0,507	97	II
Ostrów Lubelski (3)	10,60	15,71	-4,17	124	0,455	141	III
Ostrówek (2)	9,65	12,45	-5,08	112	0,498	104	II
Serniki (2)	10,18	8,15	-2,85	106	0,599	44	II
Uścimów (2)	10,69	19,24	-1,83	118	0,426	153	III

Tabela XV.
Table XV.Zestaw wskaźników diagnostycznych potencjału demograficznego według gmin (cd.)
Set of diagnostic ratios of demographic potential by gminas (cont.)

Powiaty/gminy <i>Powiats/gminas</i>	Współczynnik urodzeń <i>Birth rate</i>	Współczynnik zgonów <i>Death rate</i>	Saldo migracji na 1000 ludności <i>Net migration per 1000 population</i>	Indeks starości <i>Ageing ratio</i>	Wskaźnik syntetyczny <i>Synthetic ratio</i>	Lokata <i>Position</i>	Grupa <i>Group</i>
lubelski							
Bełżyce (3)	11,41	9,16	-0,75	100	0,633	27	I
Borzechów (2)	13,52	12,72	-2,39	109	0,604	42	I
Bychawa (3)	9,08	12,13	-3,82	122	0,481	116	III
Garbów (2)	10,31	11,08	3,44	90	0,619	35	I
Głusk (2)	14,74	5,86	27,11	62	0,985	1	I
Jabłonna (2)	12,00	11,75	7,00	96	0,660	20	I
Jastków (2)	10,05	8,89	7,52	84	0,681	11	I
Konopnica (2)	11,01	8,28	13,52	90	0,737	5	I
Krzczonów (2)	9,29	11,73	-8,19	155	0,413	162	III
Niedrzwica Duża (2)	10,33	9,06	5,17	78	0,680	13	I
Niemce (2)	10,16	7,97	6,36	78	0,699	9	I
Strzyżewice (2)	9,48	9,73	4,11	98	0,611	39	I
Wojciechów (2)	11,21	12,88	-1,34	98	0,570	56	II
Wólka (2)	9,93	6,56	18,00	59	0,814	2	I
Wysokie (2)	8,55	17,33	0,88	182	0,321	198	IV
Zakrzew (2)	8,22	17,48	-1,71	186	0,288	204	IV
łęczyński							
Cyców (2)	11,96	10,95	-5,16	76	0,632	28	I
Ludwin (2)	15,21	10,32	8,33	75	0,796	3	I
Łęczna (3)	12,27	7,20	-11,97	67	0,670	17	I
Milejów (2)	10,01	11,65	-2,29	118	0,526	82	II
Puchaczów (2)	11,47	9,68	8,07	75	0,718	7	I
Spiczyn (2)	12,70	10,94	7,41	88	0,702	8	I
łukowski							
Łuków (1)	12,36	8,17	-7,55	107	0,620	34	I
Stoczek Łukowski (1)	10,95	11,73	-15,64	122	0,461	130	III
Adamów (2)	7,85	9,77	-6,63	97	0,512	93	II
Krzywda (2)	12,17	10,74	-5,71	74	0,640	25	I
Łuków (2)	14,42	8,60	-0,67	61	0,774	4	I
Serokomla (2)	12,43	15,42	-7,71	103	0,515	91	II
Stanin (2)	13,30	9,72	-3,99	80	0,681	12	I
Stoczek Łukowski (2)	12,22	15,11	-7,81	111	0,501	102	II
Trzebieszów (2)	15,00	8,03	-3,21	90	0,735	6	I
Wojcieszków (2)	12,01	13,44	-6,86	92	0,558	61	II
Wola Mysłowska (2)	13,73	17,96	-7,61	112	0,493	112	II

Tabela XV. Zestaw wskaźników diagnostycznych potencjału demograficznego według gmin (cd.)
Table XV. Set of diagnostic ratios of demographic potential by gminas (cont.)

Powiaty/gminy <i>Powiats/gminas</i>	Współczynnik urodzeń <i>Birth rate</i>	Współczynnik zgonów <i>Death rate</i>	Saldo migracji na 1000 ludności <i>Net migration per 1000 population</i>	Indeks starości <i>Ageing ratio</i>	Wskaźnik syntetyczny <i>Synthetic ratio</i>	Lokata <i>Position</i>	Grupa <i>Group</i>
opolski							
Chodel (2)	11,67	11,22	-3,14	94	0,604	41	I
Józefów nad Wisłą (2)	10,86	13,98	-1,49	130	0,494	109	II
Karczmiska (2)	9,91	15,58	-0,89	124	0,461	132	III
Łaziska (2)	10,08	12,09	-3,02	114	0,522	84	II
Opole Lubelskie (3)	8,55	10,73	-3,67	120	0,493	110	II
Poniatowa (3)	9,96	12,03	-6,84	133	0,468	126	III
Wilków (2)	10,89	12,67	-2,45	132	0,506	98	II
parczewski							
Dębowa Kłoda (2)	14,01	11,46	-5,61	100	0,630	30	I
Jabłoń (2)	7,18	14,10	-7,18	132	0,371	187	IV
Milanów (2)	5,66	12,10	-4,12	107	0,424	154	III
Parczew (3)	10,38	9,97	-4,44	118	0,547	69	II
Podedwórze (2)	10,15	22,09	-1,19	167	0,295	201	IV
Siemień (2)	10,09	14,82	-2,79	129	0,457	138	III
Sosnowica (2)	7,64	14,90	-3,06	132	0,393	176	III
puławski							
Puławy (1)	8,14	10,23	-2,57	172	0,415	160	III
Baranów (2)	7,79	15,34	-2,01	143	0,379	181	III
Janowiec (2)	13,08	7,35	0,00	118	0,675	15	I
Kazimierz Dolny (3)	8,83	13,10	-2,06	156	0,416	159	III
Końskowola (2)	8,10	12,71	-0,79	123	0,466	127	III
Kurów (2)	8,69	11,54	-0,65	112	0,515	89	II
Markuszów (2)	9,74	10,41	0,34	118	0,553	64	II
Nałęczów (3)	10,05	11,06	-1,45	137	0,510	94	II
Puławy (2)	8,92	10,51	1,00	121	0,531	77	II
Wąwolnica (2)	9,48	14,54	-5,48	121	0,444	146	III
Żyrzyn (2)	10,16	10,16	-4,00	117	0,544	72	II
radzyński							
Radzyń Podlaski (1)	9,33	9,96	-6,43	108	0,527	80	II
Borki (2)	9,94	11,27	-0,83	90	0,582	50	II
Czemierniki (2)	10,64	14,04	-7,47	116	0,475	120	III
Kąkolewnica (2)	10,33	9,60	-5,84	91	0,586	47	II
Komarówka Podlaska (2)	9,06	15,80	-3,95	134	0,403	168	III
Radzyń Podlaski (2)	9,13	10,86	0,99	91	0,579	52	II
Ulan-Majorat (2)	12,93	12,93	-5,14	82	0,614	36	I
Wohyń (2)	12,31	14,37	-6,60	115	0,517	88	II

Tabela XV.
Table XV.Zestaw wskaźników diagnostycznych potencjału demograficznego według gmin (cd.)
Set of diagnostic ratios of demographic potential by gminas(cont.)

Powiaty/gminy <i>Powiats/gminas</i>	Współczynnik urodzeń <i>Birth rate</i>	Współczynnik zgonów <i>Death rate</i>	Saldo migracji na 1000 ludności <i>Net migration per 1000 population</i>	Indeks starości <i>Ageing ratio</i>	Wskaźnik syntetyczny <i>Synthetic ratio</i>	Lokata <i>Position</i>	Grupa <i>Group</i>
rycki							
Dęblin (1)	9,67	11,19	-7,54	138	0,461	131	III
Kłoczew (2)	13,77	14,18	-3,03	96	0,603	43	I
Nowodwór (2)	13,46	12,49	-7,93	86	0,609	40	I
Ryki (3)	11,01	10,38	-4,58	113	0,562	59	II
Stężycza (2)	10,47	13,32	-7,04	141	0,445	145	III
Ułęż (2)	10,06	14,46	0,00	130	0,477	118	III
świdnicki							
Świdnik (1)	10,62	10,14	-3,46	141	0,518	86	II
Mełgiew (2)	9,81	8,14	7,83	90	0,678	14	I
Piaski (3)	10,40	11,25	3,12	133	0,547	68	II
Rybczewice (2)	9,48	16,67	-2,30	178	0,340	193	IV
Trawniki (2)	9,87	11,09	0,44	110	0,559	60	II
tomaszowski							
Tomaszów Lubelski (1)	7,52	10,05	-3,92	140	0,448	144	III
Bełzec (2)	8,56	11,81	-0,89	97	0,531	76	II
Jarczów (2)	8,57	14,85	-4,85	155	0,368	189	IV
Krynice (2)	9,45	17,68	-3,66	150	0,360	190	IV
Lubycza Królewska (3)	8,83	11,03	-4,41	103	0,519	85	II
Łaszczów (3)	4,37	11,50	-3,40	159	0,325	195	IV
Rachanie (2)	9,55	12,80	-12,41	140	0,402	169	III
Susiec (2)	8,32	11,49	-6,74	122	0,455	139	III
Tarnawatka (2)	8,84	10,11	1,01	107	0,558	62	II
Telatyn (2)	7,40	12,83	-7,90	163	0,342	192	IV
Tomaszów Lubelski (2)	8,29	11,02	-0,18	96	0,542	73	II
Tyszowce (3)	6,50	14,23	-1,76	142	0,369	188	IV
Ulhówek (2)	5,85	11,49	-12,12	149	0,325	196	IV
włodawski							
Włodawa (1)	9,34	8,67	-5,68	124	0,526	81	II
Hanna (2)	10,51	13,56	-6,78	143	0,440	149	III
Hańsk (2)	11,13	9,27	-6,09	89	0,611	38	I
Stary Brus (2)	11,34	11,81	-3,31	115	0,551	65	II
Urszulin (2)	11,33	12,53	-0,24	99	0,583	49	II
Włodawa (2)	9,99	18,50	8,68	105	0,504	101	II
Wola Uhruska (2)	9,46	11,25	-10,23	149	0,423	155	III
Wyryki (2)	9,95	10,33	-9,95	128	0,483	114	III

Tabela XV. Zestaw wskaźników diagnostycznych potencjału demograficznego według gmin (dok.)
Table XV. Set of diagnostic ratios of demographic potential by gminas (cont.)

Powiaty/gminy <i>Powiats/gminas</i>	Współczynnik urodzeń <i>Birth rate</i>	Współczynnik zgonów <i>Death rate</i>	Saldo migracji na 1000 ludności <i>Net migration per 1000 population</i>	Indeks starości <i>Ageing ratio</i>	Wskaźnik syntetyczny <i>Synthetic ratio</i>	Lokata <i>Position</i>	Grupa <i>Group</i>
zamojski							
Adamów (2)	12,04	11,61	-5,70	121	0,547	67	II
Grabowiec (2)	6,57	14,11	-11,67	178	0,258	209	IV
Komarów-Osada (2)	6,07	18,59	-3,72	140	0,284	205	IV
Krasnobród (3)	8,91	16,42	3,90	122	0,455	140	III
Łabunie (2)	10,25	9,77	4,80	103	0,624	32	I
Miączyn (2)	7,47	13,41	-6,45	132	0,392	179	III
Nielisz (2)	10,28	16,77	-0,90	160	0,393	178	III
Radecznicza (2)	6,66	14,52	-5,12	215	0,232	210	IV
Sitno (2)	8,10	9,42	-2,21	99	0,546	71	II
Skierbieszów (2)	8,21	15,27	-0,95	155	0,377	183	III
Stary Zamość (2)	10,71	12,62	-5,16	131	0,489	113	III
Sułów (2)	5,02	13,96	-4,80	169	0,279	206	IV
Szczerzeszyn (3)	9,30	11,49	-2,81	140	0,472	123	III
Zamość (2)	9,05	8,18	7,57	93	0,653	22	I
Zwierzyniec (3)	8,29	10,91	-4,22	144	0,444	147	III
Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status:</i>							
Biała Podlaska (1)	11,60	7,97	-1,33	100	0,652	23	I
Chełm (1)	8,48	10,42	-4,63	141	0,458	136	III
Lublin (1)	10,53	10,40	-0,82	133	0,541	74	II
Zamość (1)	8,19	8,54	-4,31	127	0,505	99	II
Średnia arytmetyczna <i>Arithmetic average</i>	9,68	12,40	-2,95	121,21	x	x	x
Odchylenie standardowe <i>Standard deviation</i>	1,94	2,87	5,18	29,29	x	x	x
V (%)	20,0	23,1	-175,7	24,2	x	x	x

Objaśnienie: (1) gmina miejska
urban gmina
 (2) gmina wiejska
rural gmina
 (3) gmina miejsko-wiejska
urban-rural gmina